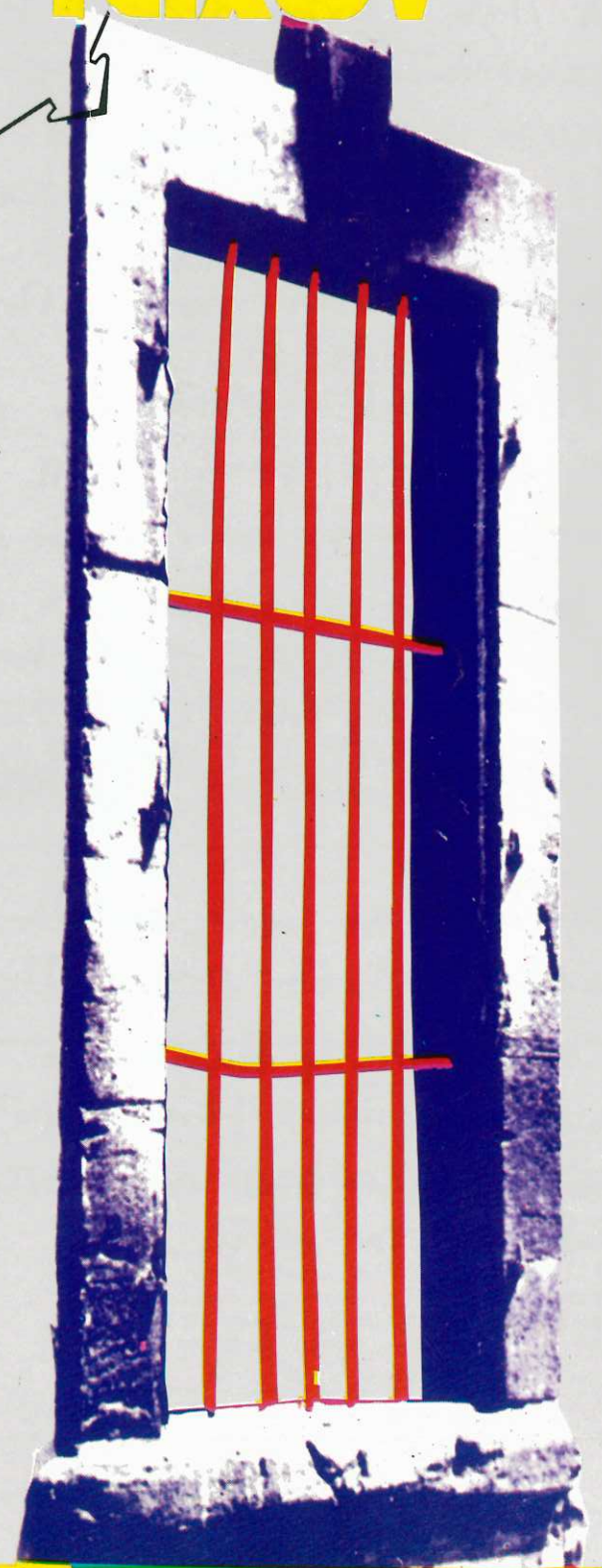

ΕΝΤΟΣ

ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ

Δεκέμβρης 1985 Τεύχος 60

Τιμή τεύχους £1.00

Επίσης κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών

Συν άνθρωποι των ενδιαφερόμασε για την πόλη μας
 & ιδιαίτερα για την Ιστορική Λευκωσία & ρυθύνει πως
 η παλαιά Πόλη είναι ένας οχι ενδιαφέροντος οργανισμός
 που ανεπαρκή καταπονήθηκε μέχρι τώρα με τις
 εκπαιδευτικές καταστάσεις & τις άλλες προσπάθειες
 & επειδή έχουν εκφραστεί σοβαράτα επιφυλάξεις & υπεύθυνη
 κριτική από πολλούς ενδιαφερόντες & γαρίο που γνωρίζουν
 τα προτιμώμενα σχέδια του Τμήματος για την επέ-
 μβαση στο Τυχτακαλά

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΥΜΑΣΤΕ γ' αυτή την επέμβαση & ζητούμε την
 μορωτική σας παρέμβαση στο Υπ. Συμβούλιο, ώστε:

- 1^{ος} Να διαφρατίσων απίως όχει οι οικοδομικές εργασίες.
- 2^{ος} Να αναρτηθούν τα προτιμώμενα σχέδια δημόσια για να
 δωθεί η ευκαιρία στο ηλιαν κοπο να πληροφορηθεί & να
 κρίνει αν η επέμβαση είναι θετική ή όχι.
- 3^{ος} Να προκηχθεί ανοχτος διαγωνισμός για την αρχιτεκτονική
 σύνδεση.
- 4^{ος} Τα κούδρια που έχουν εγκριθεί, να διατεθούν για συνή-
 ρητες οικοδομουν στο παλαιά Πόλη.
- 5^{ος} Να επιταχυνθεί η διαδικασία για την νομοθετική κα-
 ταχώρηση της ανεπαρκήνως πηρωίνσεως των Ιστορικών
 Μνημείων που γέλει να υποβαλυνθεί & ανδραχθεί στο
 επίπεδο που τιν αξίζει.

Οι εκδόσεις

[Handwritten signatures]

Δεκέμβρης 1985

Τεύχος 60

Μηνιαίο περιοδικό της παλιάς Λευκωσίας.

Διεύθυνση: Μίνωος 6B, Παλιά Λευκωσία, Τηλ. 431278

Υπεύθυνος για το νόμο: Κωστής Αχινιώτης

Το τεύχος αυτό συντάχθηκε από τους: Σούλλα Χριστοδούλου, Ζήνωνα Σιερεπεκλή και Κωστή Αχινιώτη

Τιμή τεύχους £1.00
 Συνδρομή 12 τευχών: £10.00

Για τα υπογραμμένα κείμενα ευθύνονται οι συγγραφείς τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στο πόδι	2
Οδός Αρσινόης	4
Για το συνοικισμό Ταχτακαλά (ανθρωποσιλό κι' όχι κατοικίες)	6
Αναφορά στις δημόσιες συζητήσεις για τη νεολαία. Γ. Θεοδούλου	12
Η Κύπια στη ποίηση Λεύκιου Ζαφειρίου	16
Σεισμός (ελεύθερο ανοιχτό πανεπιστήμιο)	21
Αυτοδιαχείριση (ελεύθερο ανοιχτό πανεπιστήμιο)	
ΕΚΑΤΕ προς δήμο	
Η εκκλησία της Χρυσσαλινιώτισσας Γ. Κεπόλα	
Τα τσέχικα οδοιπορικά για τη Λευκωσία	30
Εικονογράφημα του Φίλιου Καυητζιώτη	
Ανοιχτή επιστολή για τον Ακάμα	33
Περίπου... του Βάσου Αργουρού	34
Η σελίδα του Θ. Κατάλιακου	35
Κινηματογραφική Λέσχη	36
Κινηματογραφική Κίνηση	37
Δεκέμβρης στη Πύλη και αλλού	38

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ονομα _____
 Διεύθυνση _____
 τηλ: _____

ΜΠΟΥΤΙΚ ELEGANT
 κάτω το αλλοιώτικο στη Λήδρα 234.

Μοντέρνα, νεανικά μοντέλα σε ζωντανά χρώματα, στην ελεύθερη γραμμή της εποχής, σχεδιασμένα από την Αθηνά + Γιαννη Χαλαμπίδου. Επίσης: Αξεσουάρ, ζώνες, Ιταλίας, και Μπατίκ.

επιτελους...

Ένα ακόμα σπίτι κηρύχθηκε διατηρητέο, στη Θησέως. Πρόκειται για το σπίτι στη γωνιά Θησέως και Αγ. Ιωάννη, που ανήκει στη σχολική εφορεία. Είναι το τελευταίο διασωθέν από μία ομαδική κατεδάφιση πολλών σπιτιών, ιδιοκτησίας της σχολικής εφορείας. Συγκινημένη η τελευταία από τη τιμή που της γίνθηκε έστειλε στο τύπο την ακόλουθη ανακοίνωση:

«Επιθυμούμε να πληροφορήσουμε τους συμπολίτες μας, ότι το ακίνητο στη γωνιά των οδών Αγ. Ιωάννη και Θησέως ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ κηρύχθηκε σαν Διατηρητέο με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών αρ. 248, που δημοσιεύτηκε στις 5.10.85.

Για τη διατήρηση του κτιρίου αυτού εξητήσαμε προσφορές και η υπολογιζόμενη δαπάνη ανέρχεται σε £23.000. Επειδή η διατηρητέα αυτή κατοικία δεν είναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ για τις κτηριακές ανάγκες του Παγκυπρίου Γυμνασίου (είχε απαλλοτριωθεί για κατεδάφιση και δημιουργία χώρων αθλοπαιδιών για το Παγκύπριο Γυμνάσιο), θεωρούμε, ότι θα ήταν υπέρβαση εξουσίας να διαθέσουμε ποσό £23.000 από τα χρήματα της Εφορείας, που αποκλειστικά πρέπει να χρησιμοποιούνται για την Παιδεία.

Επειδή για μεγάλο χρονικό διάστημα πολλοί έχουν επιδείξει υπερβάλλοντα ζήλο για την κήρυξη της κατοικίας σε διατηρητέα, θέλουμε να πιστεύουμε, ότι θα αποδείξουν το ενδιαφέρον τους ΕΜΠΡΑΚΤΑ, εισφέροντες για να μπορέσουμε να διατηρήσουμε το ακίνητο. Ιδιαίτερα, αναμένουμε οικονομική ενίσχυση από το Δήμο Λευκωσίας και τον προοδευτικό Δήμαρχο κ. Α. Δημητριάδη, τις εφημερίδες, που με τόσο πάθος υποστήριξαν αυτή την υπόθεση, το Ίδρυμα Παλαιάς Λευκωσίας, το Σύνδεσμο Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος, Σύνδεσμο Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς επίσης και από άλλα οργανωμένα σώματα και ιδιώτες. Η προσφορά εργασίας από τις εργατικές Ομοσπονδίες ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ είναι, επίσης, ευπρόσδεκτη.

Για όλες τις εισφορές θα εκδίδουμε ανακοινώσεις, έτσι που να πληροφορούνται οι πολίτες της Λευκωσίας για

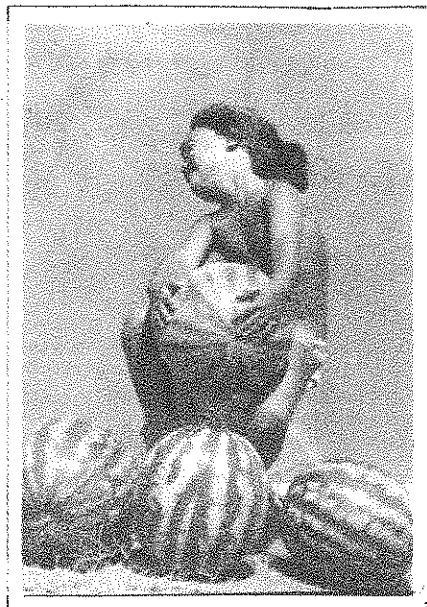
την πορεία της προσπάθειας διατήρησης αυτού του ακινήτου, για το οποίο επέδειξαν τόσο μεγάλο ενδιαφέρον».

Αγαπητή σχολική εφορεία, Ξεπερνώντας το περασμό να σου απαντήσω με την ίδια ειρωνεία, θάθελα να σχολιάσω μερικά σημεία της ανακοίνωσης σου.

Λες ότι τα χρήματά σου πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη παιδεία. Κατά τη γνώμη μου η συντήρηση ενός παραδοσιακού σπιτιού, πέρα από το ότι είναι στοιχείο παιδείας αυτή καθ' αυτή, είναι σίγουρα και στοιχείο γενικής παιδείας με τη έννοια όχι της νεκρής αναφοράς στο παρελθόν, ούτε και της αναβίωσης πεπερασμένων αξιών αλλά απλά για την όσο το δυνατό καλύτερη τεκμηριωμένη γνώση των περασμένων σαν καλύτερου μέσου δημιουργίας του μέλλοντος. Στη περίπτωση της αρχιτεκτονικής η συντήρηση της παλιάς πόλης μπορεί να χρησιμεύσει σαν πρακτικός οδηγός που θα μπορούσε να βοηθήσει στη λύση πολλών προβλημάτων και αδιεξόδων της καλούμενης μοντέρνας αρχιτεκτονικής όπως αυτού της αποξένωσης ή της γεινιάσης. Υποθέτω ότι αυτά είναι ζητήματα που αφορούν τη παιδεία ειδικά. Αυτό είναι ένα ζήτημα στο οποίο θα έπρεπε να τοποθετηθείς διότι ενώ έχεις στείλει πλήθος επιστολών στον τύπο ρωτώντας η απαντώντας, δεν έχεις ποτέ εκφράσει τη δική σου γνώμη στο ζήτημα της συντήρησης ή στο ζήτημα της σχέσης συντήρησης και παιδείας. Εάν αυτό το «πολιτικό ζήτημα» δεν είναι της αρμοδιότητάς σου τότε θα έπρεπε να απαντήσουν οι υπεύθυνοι του υπουργείου παιδείας. Υπάρχει άραγε καμιά αντίφαση μεταξύ σας ή μήπως εκφράζεις στα οικονομικά τη πολιτική τους σε σχέση με τη συντήρηση της παλιάς Λευκωσίας;

Αντιλαμβάνεσαι υποθέτω ότι η παλιά Λευκωσία δεν μπορεί να συντηρηθεί αποκλειστικά από τους συνδέσμους στους οποίους απευθύνεσαι κι ότι η επιτυχία της συντήρησης εξαρτάται από τη συμμετοχή όλων. Η δική σου συμπεριφορά, καθώς πρόσφατα κι' αυτή της Αρχιεπισκοπής, και αυτή τη στιγμή, αυτή της κυβέρνησης με την ανέγερση του συνοικισμού Ταχτακαλά, προεξοφλούν ένα μάλλον ζοφερό μέλλον για το ζήτημα.

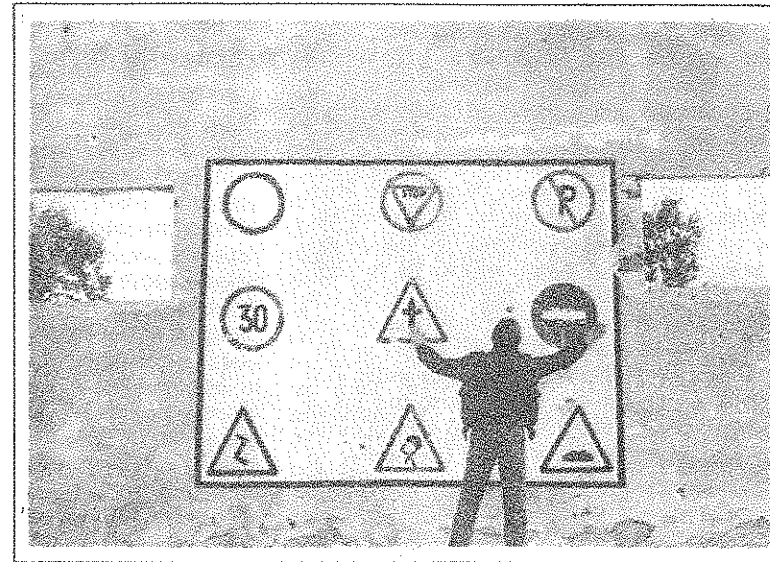
η έκθεση φωτογραφίας στο εργαστήρι της πύλης αμμοχώστου

Στις 14 με 18 του Οχτώβρη ξαναπαρουσιάστηκε στο εργαστήρι της πύλης Αμμοχώστου η 15η παγκύπρια έκθεση φωτογραφίας «Ντανχίλ» που διοργανώθηκε από τη ΦΕΚ (φωτογραφική εταιρεία Κύπρου) και χρηματοδοτήθηκε από τους «Ντάνχιλ». Παρ' όλο που ήταν ανοιχτή από τις 9 το πρωί μέχρι τις 7 το βράδυ λίγος κόσμος την επισκέφθηκε. Ωστόσο άξιζε το κόπο όχι μόνο λόγω της αρκετά καλής της ποιότητας αλλά επίσης διότι είχε μια πληροφοριακή αξία για πολλές πτυχές της Κυπριακής ζωής και φύσης.

Για λόγους πληροφόρησης αναφέρουμε ότι η φωτογραφική εταιρεία Κύπρου έκλεισε φέτος 20 χρόνια ζωής. Στεγάζεται στο κτίριο του ΟΦΑ (όμιλος φίλων αυτοκινήτου), δέχεται μέλη της αρχάριους και έμπειρους φωτογράφους, και η ετήσια συνδρομή στοιχίζει 4 λίρες. Προσφέρει οποιαδήποτε βοήθεια φωτογραφικής φύσης, και διοργανώνει διαλέξεις και μαθήματα για τη φωτογραφική τέχνη. Σύντομα θα διαθέτει και σκοτεινό θάλαμο για τα μέλη της. Η Φ.Ε.Κ. διοργάνωσε πολλούς διαγωνισμούς φωτογραφίας πάνω σε διάφορα θέματα, όπως τελευταία αυτόν για τη παλιά Λευκωσία. Αυτό το καιρό έχει ανακοινώσει ένα διαγωνισμό με θέμα «Ο Κύπριος, τα παραδοσιακά έπιπλα και σκεύη» κι' ένα άλλο με χρηματοδότηση του πολιτιστικού τμήματος της Τράπεζας Κύπρου και θέμα «τα Χριστουγεννιάτικα έθιμα».

Δημοσιεύουμε στο τεύχος μας αυτό μερικές φωτογραφίες της έκθεσης που αναφέραμε.

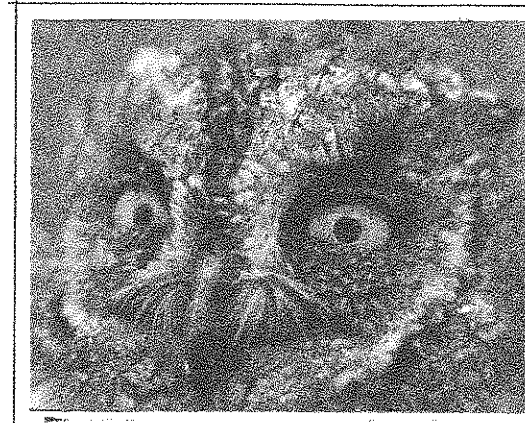
Τοίχος II του Χριστού Αβρααμίδη.

«Κίνηση και χάρη» της Καίτης Σταμ. Θεοχάρους.

«Οργανοπαίχτης του δρόμου» του Νίκου Αβρααμίδη.

«Τα μάτια του» του Μενέλαου Πίττα.

Για τον α. Λυμπουρίδη

Σε μια μισάαδεια αίθουσα στη Πύλη Αμμοχώστου, μπροστά σ' ένα κοινό κύρια της τρίτης ηλικίας ο Αχ. Λυμπουρίδης τιμήθηκε με αναμνηστική πλάκα του δήμου στις δεκατρείς Νοεμβρίου. Μια κοινότητα τελετή όπου μίλησαν ο Γ. Κοτσώνης απευθύνοντας ένα σύντομο χαιρετισμό, ο Χ. Κατσαμπάς που μίλησε για τη ζωή και το έργο του Αχ. Λυμπουρίδη και ο Κ. Μόντης που μας μίλησε για το ξεκίνημα της «Λυρικής σκηνής» το 1942.

Σίγουρα οι ταχτικοί θαμώνες της Πύλης Αμμοχώστου κι' οπωσδήποτε οι νεότεροι δε πολυαρέσκονται στη κυπριακή θεατρική επιθεώρηση. Σίγουρα δε γνωρίζουν αρκετά τη θετική ή μη προσφορά της εφημερίδας Φακός που εκδίδει ο Λυμπουρίδης από το 52 μέχρι το 60. Υποθέτω επίσης ότι θα συμπροσθούν και ίσως καμιά φορά να τραγουδοούν κιόλας το «έλα κορού να δούμε» χωρίς όμως να το θυμούνται και ταχτικά. Μέσα απ' αυτό το πνεύμα περίπου αντιμετώπισα κι εγώ τη πρόσκληση για την εκδήλωση αυτή που μύριζε δυσύμμετρους διθυραμβικούς και φιλοφρονητικές ανταλλαγές, «συναδέλφων».

Κάπως έτσι έγινε ομολογουμένως. Όμως παρ' όλα αυτά η εκδήλωση ήταν συγκινητική, χρήσιμη κι' αποκαλυπτική του κλίματος μέσα στο οποίο έκαναν τα πρώτα τους βήματα στη δεκαετία του 40 οι περισσότεροι από τους σήμερα «επιφανείς» πολίτες.

Το τόνο έδωσε στο χαιρετισμό του ο Γ. Κοτσώνης εξηγώντας δκυρ ππαλιές ότι: «αρκεί κανείς να κοιτάξει το πριν και το μετά» για να διαπιστώσει ότι ο Λυμπουρίδης είναι ο πρώτος έντεχνος λαϊκός συνθέτης κι ότι προπορεύεται είκοσι τόσα χρόνια των επόμενων. Αρκεί μια απλή ματιά για να διαπιστώσει ότι προπορεύεται και από το Θεοδωράκη στη μελοποίηση έντεχνης σοβαρής ποίησης. Κι επίσης αρκεί να συνειδητοποιήσει το μέγεθος της σημασίας της ίδρυσης του πρώτου επαγγελματικού θεατρικού θιάσου στη Κύπρο.

Οι υπόλοιποι ομιλητές μας έδωσαν τη γεύση του πολέμου του 40 στη Λευκωσιατική κοινωνία, την ίδρυση της Λυρικής σκηνής μέσα σ' ένα γκαράζ και την επιτυχία της: 45 παραστάσεις της ίδιας επιθεώρησης. Το λευκόμαλλο ακροατήριο συνόδεψε το μαγνητόφωνο σε επιθεωρησιακά τραγούδια που πρώτη φορά άκουγα στη ζωή μου...

K.A.

μια άλλη αποψη για το ταχτακαλα

1. Πρέπει να σταματήσει το χάλασμα άλλων σπιτιών λαϊκής αρχιτεκτονικής στην εντός των τειχών Λευκωσία.

2. Πάγια πολιτική του Δήμου αλλά και της πολιτείας πρέπει να είναι η επιδιόρθωση της λαϊκής αρχιτεκτονικής. Η μεγάλη πλειονότητα τέτοιων σπιτιών έχει μετατραπεί σε εργαστήρια μικροβιοτεχνών (ξυλουργεία, μηχανουργεία κ.ά.) που κάθε άλλο παρά βοηθούν στη συντήρηση αυτών των σπιτιών. Με μια σωστή αναστήλωση όλ' αυτά τα σπίτια θα μπορούσαν να μετατραπούν σε οικιστικές μονάδες με όλα τα χρειώδη.

3. Η προσπάθεια να δημιουργηθούν μικρές γειτονιές, όχι μονάχα είναι καταδικασμένες εκ των προτέρων, μα και συντείνουν στην περαιτέρω καταστροφή της πραγματικής λαϊκής αρχιτεκτονικής. Κι αυτό γιατί ξοδεύονται χρήματα για τη δημιουργία πλαστικής λαϊκής αρχιτεκτονικής, ενώ τα πραγματικά δημιουργήματα της λαϊκής αρχιτεκτονικής αφήνονται στο έλεος του θεού, να καταστρέφονται και να χάνονται για πάντα. φυσικά η καταστροφή της λαϊκής αρχιτεκτονικής δημιουργεί οικόπεδα και δίνει ευκαιρία στην πολιτεία να

κτίσει πλαστές «λαϊκές γειτονιές». Δεν θα συμφωνούσα ποτέ με μια τέτοια αρχιτεκτονική πολιτική.

4. Ειδικότερα για τη γειτονιά του ταχτακαλά: Πιστεύω ότι δεν θα προσφέρει τίποτα στη Λευκωσία α) γιατί η αρχιτεκτονική θα είναι πλαστή και όχι γνήσια. β) γιατί οι 80 οικιστικές μονάδες θα μπορούσαν να γίνουν κάπου εκτός των τειχών. γ) γιατί θα γίνει άλλη μια βιτρίνα (μαζί με κείνη της «Λαϊκής γειτονιάς») σε βάρος της πραγματικής λαϊκής αρχιτεκτονικής.

Επειδή όμως ήδη ο μεσος της περιοχής έχει οικοπεδοποιηθεί βρισκόμαστε δηλ. προ τετελεσμένων γεγονότων, πιστεύω ότι αν θα πρέπει να κτισθεί κάτι, τότε εκείνο που θα μπορούσε να γίνει είναι ένα σύνολο από καλλιτεχνικά εργαστήρια, ζωγραφικής, γλυπτικής, γραφικών τεχνών κ.α. Θα μπορούσε δηλ. να δημιουργηθεί ένα ζωντανό καλλιτεχνικό κέντρο στην καρδιά της παλιάς Λευκωσίας που θα κρατούσε δημιουργικά ζωντανή την πόλη και θα βοηθούσε δεκάδες δημιουργούς των εικαστικών τεχνών να αποκτήσουν δικό τους χώρο

για δημιουργία. Η υποδιεστηρη (κατά την κρίση της Κυπριακής κοινωνίας) μερίδα αυτή του Κυπριακού λαού, χρειάζεται μεγαλύτερη αρωγή και φροντίδα από το κράτος και τα δημαρχεία των πόλεων.

Η αρχιτεκτονική των εργαστηρίων θάπρεπε να είναι σύγχρονη, να βοηθά στη λειτουργικότητα των χώρων και να εναρμονίζεται με το περιβάλλον. Να είναι σεμνή και να μην εξουδετερώνει τα απλά κτίσματα της περιοχής. Να είναι όμως σύγχρονη γιατί δεν είναι σωστό στο τέλος του 20ου αιώνα να κτίζονται αρχιτεκτονικά έργα όπως το τέλος του 19ου αιώνα. Φυσικά αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο θέμα που είναι αδύνατο να εξαντληθεί στις λίγες αυτές γραμμές, θα χαρώ όμως να επανέλθω αν υπάρξει έδαφος για τέτοια μελέτη.

Τέλος πιστεύω ότι το πιο σωστό θάταν να γίνει αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για ένα τέτοιο έργο, έτσι που να δωθεί η ευκαιρία σε όλους τους αρχιτέκτονες να εκφράσουν τις ιδέες τους και να επιλεγεί η πιο εμπνευσμένη εργασία.

Ανδρέας Χαραλάμπους

οδος αρσινόης

- ρυπανση - ηχορυπανση
- κυκλοφοριακη συμφορηση
- δυσκολη συνυπαρξη κατοικων και βιοτεχνων

Ο φόβος της πράσινης γραμμής και η γενικευμένη προτίμηση στα καινούργια σπιτία και διαμερίσματα προκάλεσαν την εγκατάλειψη της παλιάς πόλης. Οι περισσότεροι από τους σημερινούς κατοίκους της παλιάς πόλης είναι πολύ φτωχοί για να μένουν αλλού. Υπάρχουν φυσικά και μερικοί παραδοσιακοί τόπακες που επιμένουν στα οικογενειακά τους σπιτία.

Σήμερα το ρεύμα έχει αρχίσει ν' αντιστρέφεται. Παρ' όλο που το χαμηλό νοίκι παραμένει κύριο κριτήριο, είναι επίσης γεγονός ότι αρκετός κόσμος έχει αρχίσει να αισθάνεται πιο βολικά στο παραδοσιακό χτίσμα ενώ ο φόβος της πράσινης γραμμής έχει αρχίσει να υποχωρεί και να μετατρέπεται πολλές φορές σε θέληση παραγνώρισης της και αμφισβήτησης της.

Όσο κι' αν φαίνεται παράξενο έχω την άποψη ότι ο βασικός λόγος που σήμερα

κρατά άδεια πολλά σπιτία της παλιάς Λευκωσίας είναι οι καθημερινές πρακτικές δυσκολίες που θα αντιμετώπιζαν οι ένοικοι τους. Στο εσωτερικό των σπιτιών οι δυσκολίες σχετίζονται με τη κακή συντήρηση, την έλλειψη αποδεχτών χώρων υγιεινής, κουζίνας και γενικά την προσαρμογή των παλιών σπιτιών στις σημερινές ελάχιστες απαιτήσεις της διαβίωσης. Στο εξωτερικό των σπιτιών οι δυσκολίες σχετίζονται με τη συνύπαρξη των κατοικιών με τα διάφορα εργαστήρια και τις βιοτεχνίες. Σε τέτοιους μίχτης χρήσης δρόμους, οι σκόνες, οι θόρυβοι, η συμφόρηση, τα καυσαέρια κάνουν τη ζωή των κατοίκων μαρτύριο.

Ας δούμε ένα αντιπροσωπευτικό δρόμο αυτού του είδους. Πρόκειται για τη οδό Αρσινόης που αρχίζει από τον κινηματογράφο (:) Παλλάς και φτάνει στην οδό Λήδρας. Στις παρυφές της με τη Λήδρας υπάρχουν 3-4 πολυκατοικίες της δεκαετίας του 60 με διάφορα μαγαζιά στο ισόγειο. Από κει και πέρα αρχίζει η κακομοιρισμένη όψη της ετοιμοθάνατης παλιάς Λευκωσίας.

Στο δρόμο αυτό, εχτός από τους ένοικους των πολυκατοικιών που είναι κοντά στη Λήδρας, ζουν πάνω από 50 κάτοικοι, ηλικιωμένοι στη πλειψηφία τους, υπάρχουν όμως και μερικοί νέοι με μικρά παιδιά. Ανάμεσα σ' αυτές τις οικογένειες υπάρχουν διάσπαρτες βιοτεχνίες και μαγαζιά: 2 γκαράζ, μια βιοτεχνία μεταλλικών επίπλων, μια που κατασκευάζει παράθυρα αλουμινίου, πέντε πελεκανιά, 2 διορθωτές ψηγεί-

ων, 2 αποθήκες, 1 παπουτσιό-δικο, 1 μαγαζί μουσικών οργάνων, μια σχολή χορού, 2 μικροταβέρνες, μπακάλικο και μπουτίκ.

Μερικοί αγανακτισμένοι κάτοικοι μας κάλεσαν ακριβώς για να μας αναφέρουν τα παράπονά τους που στο σύνολο τους έχουν σχέση με τις ακαθαρσίες, τους θόρυβους, το κυκλοφοριακό και τα καυσαέρια. Ένας απ' αυτούς μας ανέφερε κατά λέξη: «Κύριε, κατοικούμε εδώ διότι είμαστε υποχρεωμένοι, άλλοι διότι τα νοίκια είναι χαμηλά κι' άλλοι διότι έχουν σπίτι δικό τους. Όμως είμαστε αναγκασμένοι να ανεχόμαστε τους θορύβους από τα πελεκανιά και τα μηχανουργεία, να αναπνεύουμε τα πορουκανιδίκια, τα θίνερ απο τις πιστόλες των εργαστηρίων, τα καυσαέρια. Εδώ κανένας δε τηρεί τα ωράρια εργασίας. Άλλοι δουλεύουν ως αργά τη νύχτα κι' άλλοι έρχονται τα Σαββατοκυριάκα».

Κι ένας άλλος μας ανέφερε «Τι να τις κάνουμε τις πρασινάδες και τ' αγάλματα γύρω-γύρω στα τείχη όταν στο εσωτερικό τους, επικρατεί χάος!»

Το κυκλοφοριακό πρόβλημα στην Αρσινόη είναι επίσης από τα δυσάρεστα. Κάποιος σταματά στη μέση του δρόμου για να ξεφορτώσει κάτι, κάποιος άλλος περιμένει να του αδειάσουν χώρο για να παρκάρι, και φυσικά αυτοκίνητα σταθμευμένα παντού. Σ' ένα σημείο υπάρχουν δυο αυτοκίνητα που προφανώς δεν κινούνται. Όταν ερωτήσαμε μας είπαν ότι είναι σταθμευμένα εκεί εδώ και τρία χρόνια.

«Κύπρος 1985 — Η άλλη όψη»

Η αγάπη του Γιαννάκη Κουλλουτέρη για το απείρακτο ακόμα από τους ανθρώπους φυσικό περιβάλλον της Κύπρου, περνάει μέσα από τη φωτογραφική του μηχανή. Μ' αυτήν είναι που επιβάλλει τη διακοπή του νόμου «τα πάντα ρει» της φύσης, για να απομονώσει, να συγκρατήσει και να αποδείξει, εκείνες τις ομορφιές της, που μέσα στην απεραντοσύνη της, πολλές φορές μένουν απαρατήρητες από τον άνθρωπο.

Φωτογραφημένες ελκύουν και αναζωογονούν, εκείνη ακριβώς την αγάπη του ανθρώπου προς τη φύση, η οποία έχει ληληταθθεί ανεπανόρθωτα, από τη βαρβαρότητα του μετόν.

Όχι πολύ μακριά από την καταστροφή που διέπραξε ο σύγχρονος πολιτισμός του μετόν στη φύση, βρίσκεται ακόμα αμόλυντη η άλλη όψη της Κύπρου: Η ελεύθερη φύση. Αυτές τις φυσικές ομορφιές, περιμάζεψε, επίμονα και επίμοχθα ο φωτογραφικός φακός του καλλιτέχνη, ο οποίος και εκθέτει τώρα, δείγματα της δουλειάς του, στην πρώτη του ατομική έκθεση.

Με θέματα όλων των εποχών, από τα βουνά και τις ακρογιαλιές της Κύπρου, από τον Ακάμα ως το Κάβο Γκρέκο και το Τρόδος ως τη Λάρα.

Ο δημιουργός τους, ασχολείται με την τέχνη της φωτογραφίας, εδώ και δέκα χρόνια. Πήρε μέρος με έργα του, σε ομαδικούς διαγωνισμούς. Πολλές φωτογραφίες του περιέχονται σε έντυπα προβολής της Κύπρου στο εξωτερικό.

Α. Μωυσέως

σχολή εργαστήρι "ΧΟΡΟΘΕΑΤΡΟ" ΑΡΓΙΑΝΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

- Δημιουργική Κίνηση - Χορός
- Κλασσικό Μπαλέτο.
- Συγχρονα Συστήματα Χορού.
- Ομαδική Εργασία - Αυτοσχεδιασμός.
- Θεατρικό Εργαστήρι.
- Γυμναστική για Ενήλικες.

Διδασκουν : Προσόντουχοι Ειδικοί.
για παιδιά απο 4 χρονων μεχρι και ενηλικες

Πληροφορίες: Βασ. Παυλου 67B, Καϊμακλι,
Λευκωσία, Τηλ. 428153 & 445882.

Εργαστήρι Χαλκογραφίας και Προυντζογραφίας

Τρικούπη 33, Τελέφωνο 461348.

Οι για να χουμιστούμε μπορεί τζίαι ναχούμε τη μεγαλύτερη συλλογή χαλκογραφημάτων τζίαι προυντζογραφημάτων του παζαρκού. Τζίαι σχεδόν ούλλα κάμνουμεν τα εμείς. Μπόρετε θέμα να μας δήτε να δουλεύουμε. Άμαν έσιετε ώρα ελάτε να πούμε καφέ τζίαι να κουβεντιάσου-με.

απαραδεκτὴ στο σύνολο τῆς ἡ ἐπεμβαση στον ταχτακαλα προβλεπουν τα σχεδια ἀνθρωποσιλο και οχι κατοικιες

Σε μια πολύ ενδιαφέρουσα δημόσια κριτική ανάλυση για ζητήματα Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομίας, ο Αρχιτέκτονας Ζ. Σιερεπεκλής έδειξε με πειστικά επιχειρήματα στην Πύλη Αρμωχώστου, πως το όλο σχέδιο του Τμ. Πολεοδομίας για τον Ταχτακαλά, στερείται εκείνης της ποιότητας που θα ανάδειχνε την περιοχή σε ένα χώρο αποδεκτό αρχιτεκτονικά και κοινωνικά.

Με επιχειρήματα που τα στηρίζει στην επιστημονική θεωρία και μεθοδολογία για τις επεμβασεις σε ιστορικές περιοχές, καθώς και στην συγκεκριμένη ιδιομορφία και στα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής Λευκωσίας, ο ομιλητής υποστήριξε την θέση πως το όλο σχέδιο είναι ακατάλληλο στο σύνολό του.

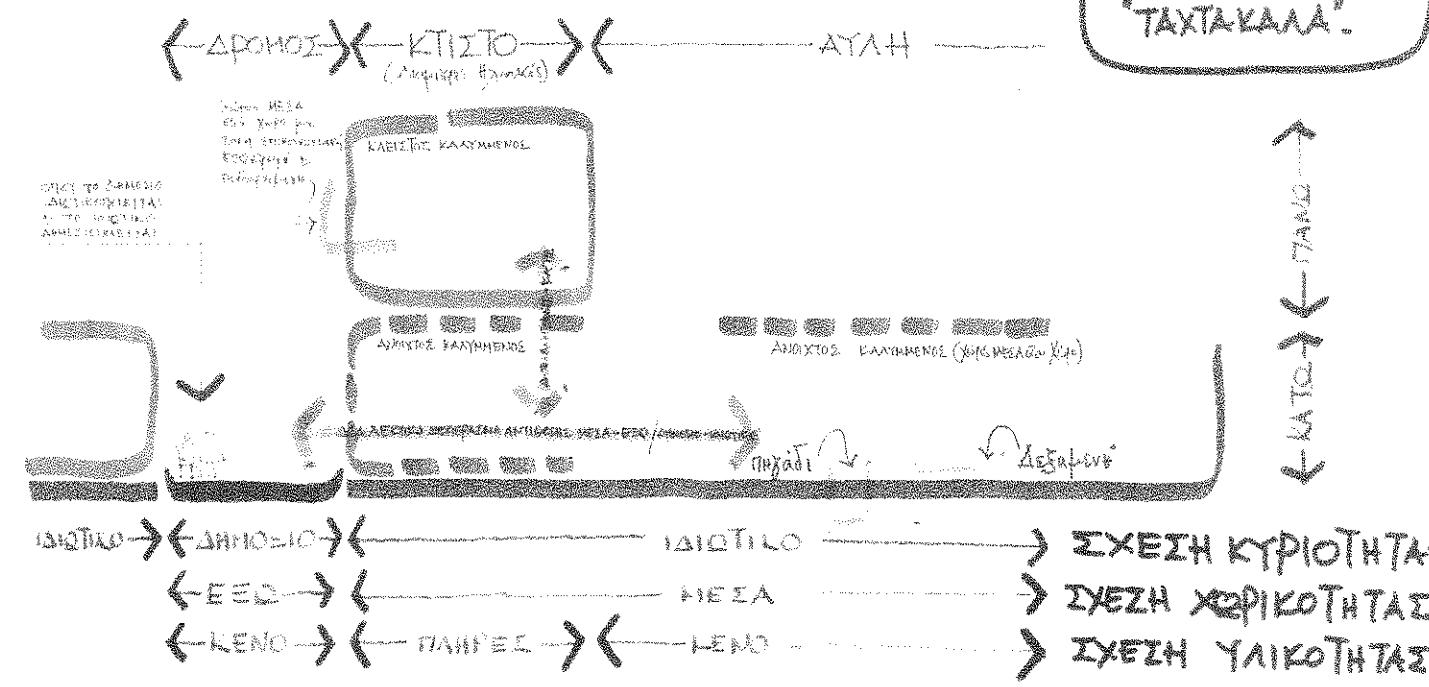
Όσο βαρειά και να φαίνεται εκ πρώτης όψεως η θέση αυτή, ειδικά για όσους δεν παρακολούθησαν την διάλεξη, η αλήθεια φαίνεται να είναι πως πραγματικά το σχέδιο έχει φοβερές ελλειψεις και λάθη.

Όσοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την διάλεξη, διαπίστωσαν πάνω σε συγκεκριμένα παραδείγματα πως η πρόταση του Τμ. Πολεοδομίας διαπνέεται από αντιφατικές σχέσεις. Η αλλοπρόσαλλη σχέση μεταξύ της υφιστάμενης πραγματικότητας και της πρότασης, όπως και μεταξύ των κατώφλων και των όψεων της πρότασης είναι ενδεικτικά.

ΚΑΘΕ ΚΤΙΡΙΟ ΜΟΝΑΔΑ
ΕΙΝΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΙΜΟ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟ ΜΟΝΟ ΤΟΥ
ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΠΛΕΓΜΑΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ-
ΛΟΙΠΑ.

ΚΑΘΕ ΚΤΙΡΙΟ ΜΟΝΑΔΑ
ΕΙΝΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΙΜΟ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟ ΜΟΝΟ ΤΟΥ
ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΠΛΕΓΜΑΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ-
ΛΟΙΠΑ.

ΓΡΑΦΙΚΗ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ
ΤΩΝ
ΧΕΡΟΣΟΜΙΚΩΝ
ΤΥΠΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΤΟΥ
ΧΑΜΕΝΟΥ
'ΤΑΧΤΑΚΑΛΑ'

Κριτικάροντας έντονα τα σχέδια ο κ. Σιερεπεκλής είπε:

«Από την λεγόμενη μελέτη για τον οικισμό λείπει πρώτ' απ' όλα μια καθαρή και συνεπής μεθοδολογία.

Η μεγαλύτερη προσπάθεια των σχεδιαστών καταναλώθηκε στην εύκολη αναζήτηση στοιχείων πλαστογράφησης και μιμητισμού, αλλά μόνο στις όψεις.

Από το σχέδιο λείπει εντελώς η φαντασία και η μεταφρασμένη σε σχεδιαστικό επίπεδο ευαισθησία απέναντι σε ό,τι συνθέτει την ταυτότητα και την προσωπικότητα του ιστορικού πυρήνα της Λευκωσίας.

Το σχέδιο για τον Ταχτακαλά χαρακτηρίζεται από ένα χαμηλό επίπεδο έμπνευσης, στοιχεία του οποίου είναι το τυπικό, το φορμαλιστικό, το μή ουσιώδες. Η σχέση του νέου με το παλιό είναι καθαρά επιδερμική και καθόλου ουσιαστική. το ουσιώδες, δηλ. το πιο πλούσιο και ποιοτικά αξιόλογο μέρος, που αφορά τις οργανωσιακές σχέσεις και τα δομικά τυπολογικά χαρακτηριστικά του παραδοσιακού, παραμερίστηκαν και περιφρονήθηκαν εντελώς.

Χωροδομικά, το σχέδιο παρουσιάζει άναρχο και χωρίς καμιά συνθετική δυναμική. Η διάταξη και οργάνωση των τετραγώνων του συνοικισμού είναι σειραϊκή, προσθετική. Δεν υπάρχει ούτε οργανικότητα του συνόλου, ούτε τυπο-

λογική συνέπεια. Κάθε κτίριο-μονάδα είναι αφαιρεσιμο, υπάρχει από μόνο του και χωρίς πλεγματοτική σχέση με τα υπόλοιπα.

Η συνεχής δόμηση που είναι ένα από τα θεμελιακά χαρακτηριστικά της περιοχής καταργείται, όπως καταργείται η έννοια του κενού που περικλείεται από το πλήρες. Στην πρόταση το πλήρες περικλείεται από το κενό έτσι που να σηματοδοτείται περισσότερο η φιλοσοφία του «πανταχούθεν ελεύθερου» συστήματος που επικρατεί κακώς στις σύγχρονες πόλεις της Κύπρου, παρά το οργανικό-πλεγματοτικό της εντειχισμένης Λευκωσίας.

Επίσης καταργείται ένα από τα πιο ουσιαστικά δεδομένα του παραδοσιακού, το καλυμμένο ανοιχτό, οι υπαίθριοι καλυμμένοι χώροι δηλ. Σε μια χώρα όπου οι θερμοί μήνες είναι οι περισσότεροι και ο χειμώνας ελαφρύς, οι σχεδιαστές του συνοικισμού κατάργαν εντελώς και χωρίς καμιά εξήγηση τους υπόστεγους ανοικτούς χώρους.

Έτσι όπως θα δούμε αμέσως στις διαφάνειες οι χώροι που προτείνονται δεν είναι τίποτε άλλο από επιφάνειες τετραγωνικών μέτρων χωρίς αρχιτεκτονική επεξεργασία. Θα ταίριαζε περισσότερο ο όρος ανθρωποσιλό παρά κατοικίες.

Αρχιτεκτονικά η πρόταση είναι εντελώς απαράδεκτη γιατί εξαντλείται σε

αναζητήσεις μιμητισμού σ' αυτό που φαίνεται απ' έξω αδιαφορόντας εντελώς για την ποιότητα του εσωτερικού. Η οργάνωση των εσωτερικών δεν έχει σχέση με καμιά συνθετική αρχή ή αντίληψη. Αντί για σύνθεση έχουμε είτε διαίρεση επιφανειών δηλ. διαχωρισμό - αυτοπαράθεση, είτε πρόθεση επιφανειών που είναι εντελώς άγνωστη στη πρόταση. Ουσιαστικά βρησκόμαστε μπροστά στο παράδοξο μιας γλώσσας χωρίς σύνταξη και γραμματική.

Είναι ένα από τα θλιβερά φαινόμενα πτώχευσης της αρχιτεκτονικής και να σκεφτεί κανείς πως όλα αυτά προβλέπονται σε ένα τόπο που έχει να επιδείξει εκπληκτικά παραδείγματα ποιητικής του χώρου για να δανειστώ μια θαυμάσια έκφραση του Άρη Κωνσταντινίδη.

Οι εσωτερικοί χώροι από «δοχεία ζωής» που ήταν παλιά, γίνονται με τα σχέδια του Τμ. Πολεοδομίας μίζερα φορεία πνευματικού κυνισμού που πολύ σύντομα αν πραγματοποιηθούν θα μεταβληθούν σε εστίες κοινωνικού μαρσαμού.

Όσα ειπώθηκαν πιο πάνω δεν αποτελούν «κατηγορώ» A PRIORI. Είναι αλήθειες που μπορούν να τεκμηριωθούν τόσο από την χωροψυχολογία, όσο και από την κοινωνική θεώρηση του χώρου, μια και ο χώρος διαδραματίζει ρυθμιστικό ρόλο ψυχολογικής και κοινωνικής συμπεριφοράς.

Βέβαια οι αυτουργοί της πρότασης που είχαν μεν την ευαισθησία να προσέλθουν στην διάλεξη, όταν δεν κατάφεραν να απαντήσουν σε κανένα ουσιαστικό πρόβλημα από τα πάμπολλα που απεκάλυψε ο ομιλητής, σηκώθηκαν και έφυγαν πριν το τέλος της συζήτησης ίσως για να επισφραγίσουν με το τρόπο αυτό τις αδυναμίες της μελέτης τους.

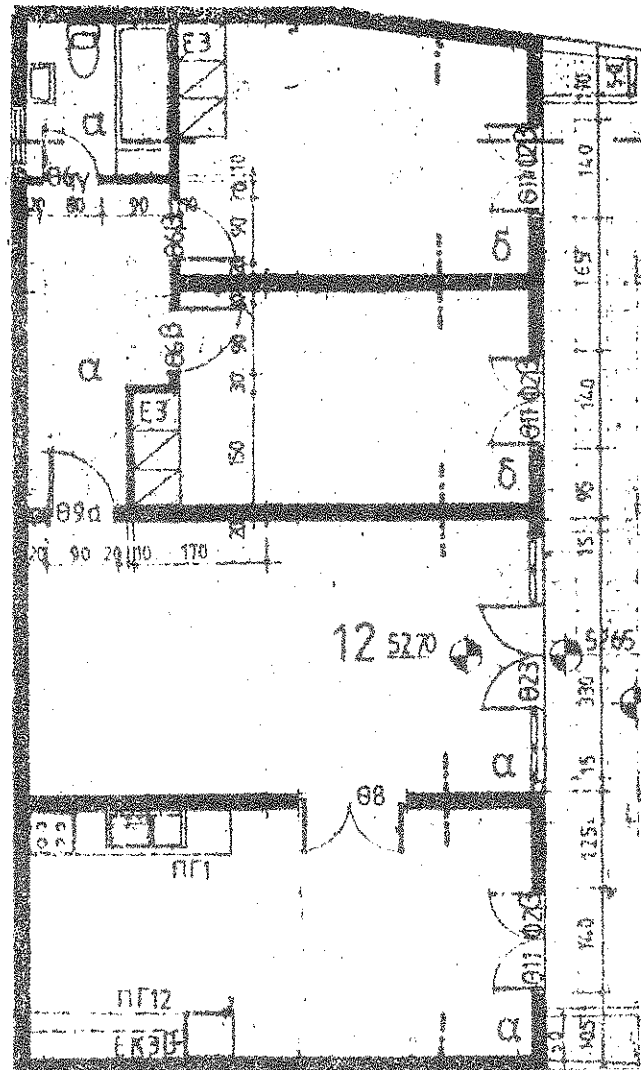
Αδυνατώντας να υποστηρίξουν την πρότασή τους στα συγκεκριμένα σημεία που έθιξε ο ομιλητής, περιορίστηκαν σε φραστικές γενικότητες, όπως: «προσπάθεια μας ήταν να δημιουργήσουμε άνετους χώρους διαβίωσης για τις σημερινές ανάγκες του ανθρώπου». Όταν όμως ο κ. Σιερεπεκλής ρώτησε αν ο σημερινός άνθρωπος δεν έχει ανάγκη από ένα σκεπασμένο ανοιχτό χώρο να σκιάσει το καλοκαίρι, ή να προστατευθεί τον χειμώνα, δεν πήρε απάντηση.

Στη συζήτηση οι λειτουργοί του Τμ. Πολεοδομίας κατηγορήσαν τον ομιλητή πως παρουσίασε το θέμα μονόπλευρα και παραπλανητικά. Στην θέση του ομιλητή, πως ήταν έτοιμος να αποδεχτεί την κατηγορία αν την υποστήριζαν με συγκεκριμένα στοιχεία, οι λειτουργοί περιορίστηκαν να πουν πως τα παραδείγματα που έδειξε ο ομιλητής ήταν από τα καλύτερα στην Ιστορική περιοχή της Λευκωσίας και ότι δεν μπορούσαν να αποτελέσουν σημεία σύγκρισης.

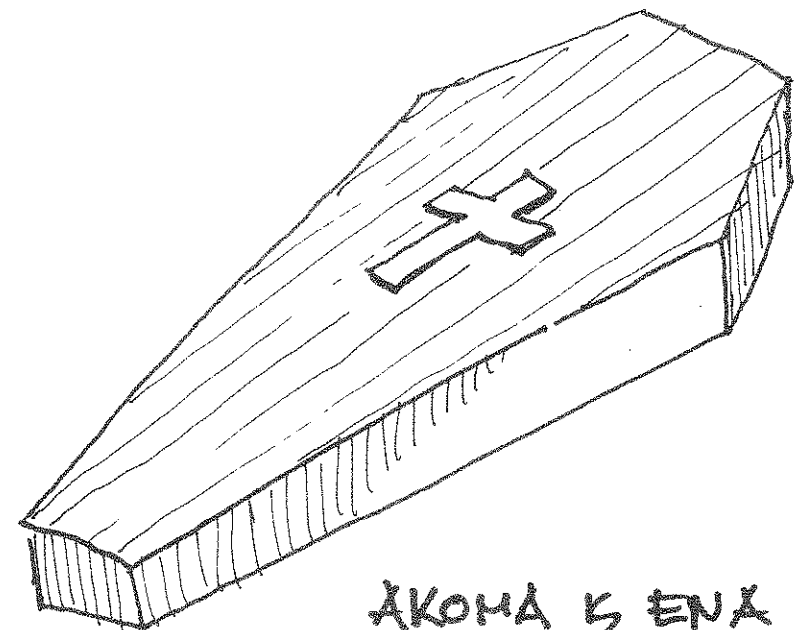
Ο κ. Σιερεπεκλής απάντησε λέγοντας πως ένα σύγχρονο σχέσιο πρέπει να είναι καλύτερο από τα προηγούμενα και όχι χειρότερο. Η συζήτηση ήταν έντονη και χαρακτηριστική του ζωντανού ενδιαφέροντος που πολύς κόσμος έχει για την παλιά πόλη. Μερικοί από τους ακροατές κριτικάραν έντονα το Τμ. Πολεοδομίας γιατί δεν είχε την ευαισθησία να παρουσιάσει δημόσια την μελέτη και να δώσει έτσι την ευκαιρία στον κόσμο να τοποθετηθεί. Ένας απ' αυτούς απαντώντας στην κατηγορία λειτουργού της Πολεοδομίας περί παραπλανητικής απουσίας του θέματος, είπε: «Αφού θεωρείται πως ο Ζήνωνας υπήρξε παραπλανητικός, γιατί να μας δώσετε την ευκαιρία να κρίνουμε. Εμείς ακούμε για τέσσερα χρόνια τώρα πως θα κτίσετε στον Ταχτακαλά, αλλά εκτός από τον Ζήωνα κανένας δεν ήρθε ποτέ να μας δείξει τι θα κάνετε».

Την ένταση που προκάλεσε το θέμα, προσπάθησε να ερμηνεύσει ο ιστορικός-ερευνητής Κ. Κύρρης ο οποίος και είπε:

«Αυτή η φοβερή σύγκρουση απόψεων, έχει τους λόγους της. Γενικά η κοινωνία μας πάσχει από δυσκολία, αδυναμία, να γνωρίσει σωστά τον εαυτό της. Αυτή η αδυναμία της οργανικής εσωτερικής γνώσης μας οδήγησε ως τώρα στην καταστροφή. Μια κοινωνία τέτοια είναι δύσκολο να μπορεί να δημιουργήσει οργανικά, αυθεντικά πράγματα και δύσκολο να μπορέσει να πλάσει πολιτισμούς με οργανική συνέχεια. Μια τέτοια λοιπόν νοοτροπία δεν μπορεί να επιτρέψει και αρχιτεκτονική δημιουργία σωστή. Το πρόβλημα είναι πως πάσχουμε από εσωτερική αμάθεια».

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΑΡ=12
ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ
ΥΜΗΤΤΟΥ-
ΤΑΧΤΑΚΑΛΑΣ. 1985.
ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗ.
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ.

ΑΚΟΜΑ Κ ΕΝΑ ΘΕΡΕΤΡΟ ΕΧΕΙ
ΠΙΟ ΣΩΣΤΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ -

Παλιά κεραμοδοκίτη Λευκωσία
Απρόβλεπτη οριζόντια,
Ηλιοψυφίση βλάβη
Με τις διαπύλες εξαερίσων
ανισοστάθμης επικρίσων στις βίβλους
Μορφολογία οριζόντια.
Ηλεκτρική Γραμμογραφία
Σ' ένα φως, πως ήλιν απομακρύνει κυριώτων
Κ' εσωτέρα, χωρίς γοβιφένες Κ περιγράφει
Να κρύβω την ζωή από ανάγκη επιβίωσης.
Μόνη παράλογη εξαγωγή
Τα αναμασασμένα Κ ψυχοκόρμα Γοινοκόδωντα
Πίστα Κ ανώνια εργασία
Τα Νοσοδομικά λωραίστων Αίωλη.
Η βέβαιη-ζύλην σκία εν
Γέφυρα επιγών μαρίων
Κ από την άνεση
Διδυμική δροσερή απώληση
στα πύρινα κατακλίματα εν.
Χώρα πολλοτή βλαστήση
Σώμα ακαταβίασμένο
Μισο οι πυροβόλα εργαίσιμες
Κ οτι ασέβειες οι άλλες
Σταγονοφόρες εργαίσιμες
Τα ναοφείνωτα κρόκια εν
προδίδωτες εξωλέγειες
να αναζητήν αναγόνια
Χώρα γυλικά Κ ανισοστάθμια

Το
Fny

η νεολαία στο ΕΔΩΔΙΟ!

γράφει ο γιώργος θεοδούλου

Μια πολυσυζητημένη συζήτηση, με πραγματικά πολυσυζητημένα θέματα, παρακολουθήσαμε πριν λίγο καιρό στην Πύλη Αμμοχώστου.

Τα τρία προκλητικά θέματα της, πέτυχαν τον σκοπό τους, προσελκύνοντας πλήθος αδημονούντων να μάθουν για το ΠΟΥΛΗΜΕΝΟ ΣΕΞ (πορνεία), για τον ΑΓΟΡΑΙΟ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΣΜΟ (ναρκωτικά) και για τη σημερινή ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ (χουλιγκανισμό).

Δηλαδή απ' όλα είχε το πανέρι που μύριζε, όπως είπε κι ο ψυχολόγος Μιχάλης Παπαδόπουλος, ύποτη συγκομιδή θεμάτων.

Τη μέρα λοιπόν της συζήτησης, η Πύλη Αμμοχώστου πλημμύρισε με ανθρώπους φορτωμένους με ψευδαισθητικές ελπίδες για κάποια ικανοποίηση των απαγορευμένων φαντασιώσεων τους. Αυτόν τον ελπιδοφόρο ανθρώπινο μαγνήτη χρησιμοποίησαν με πλήρη επιτυχία οι διοργανωτές. Εκτός κι' αν πιστεύουν ότι από τη μια κατάσταση μεταπηδάς μ' ευκολία στην άλλη.

Αποτέλεσμα βέβαια αυτού του πονηρού μίγματος θεμάτων, που διάλεξε η Παγκύπρια Κίνηση 'Ισα Δικαιώματα - 'Ισες Ευθύνες ήταν να αναφερθούν εισηγητές και ακροατές μόνο στο ένα θέμα. Τον χουλιγκανισμό!

Γιατί διάλεξαν όλοι, αυθόρμητα κι αγόγκυστα να συζητήσουν αυτό και γιατί απόρριψαν σιωπηρά τα άλλα;

Μα το ένα είναι σχεδόν ανύπαρκτο, και τ' άλλο έχει την απαγορευτική πινακίδα, ΜΗ ΕΓΓΙΖΕΙΝ. Ποιος στ' αλήθεια θα ανέλυε και σε ποιους θα 'ριχνε ευθύνες για την ΠΟΡΝΕΙΑ; Ποιοί θα ήταν οι δικαστές και ποιοί οι κατηγορούμενοι; Εκτός κι αν υπήρχε κανείς εκεί στην Πύλη που θεωρούσε εαυ-

τόν ΕΚΤΟΣ κοινωνίας. Αλλιώς απευθυνόταν κατάμουτρα σ' όλους ο στίχος της Γαλάτειας Καζαντζάκη: ΕΙΚΟΝΑ ΣΟΥ ΕΙΜΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΟΥ ΜΟΙΑΖΩ.

Η μήπως είναι πολλοί αυτοί που πραγματικά αντιδρούν στο αρχαιότερο επάγγελμα, που σήμερα εξασκείται και ερασιτεχνικά. Και που ενδόμυχα, λίγο-πολύ, κρατούντες και κρατούμενοι, ίσως ευχόμαστε να μη λείπει ποτέ, γιατί θα κλονιστεί μια απαραίτητη ισορροπία που διατηρεί με άνεση, το όλο σύστημα, κι ιδιαίτερα την ανδροκρατικότητα του που υπεραμύνονται πολλοί, όχι στη θεωρία βέβαια μα στην πράξη. Εκτός κι αν μεταπηδήσουν σ' άλλες κοινωνικές δομές, σ' άλλο σύστημα που θα 'χει κάποια φυσιολογικά θεμέλια. Άλλου παπά ευαγγέλιο, όμως, γιατί κι αυτή την μετάλλαξη οι ίδιοι θεωρούν καρκινική, σε σύγκριση με τη σημερινή κοινωνία της αφθονίας, του βίντεο, της μάζας, του τιμονιού και του... μπλαμπλα.

Κατά πως πάω όμως θα ξεφύγω από το θέμα μας και θα ακούσω κι εγώ ότι μάλλον «άλλου παπά ευαγγέλιο...» Γι αυτό μεταβολή στη συζήτηση που ασχολήθηκε μόνο με τον χουλιγκανισμό και κατ' επέκταση μόνο με την «παρεκτροπή» της νεολαίας μας. Μια και δεν μπορεί να χωνέψει κανείς ότι μπορεί να υπάρχει γερο-χουλιγκαν.

Η ιδιαιτερότητα της εισήγησης-μεσαιωνισμού του, δεν έγκειται τόσο στα αντιπαιδαγωγικά και αντιζωικά μέτρα που πρότεινε αλλά στις πλάτες που είχε γι' αυτά τα μέτρα.

Σκοπός της παρουσίασης αυτής της συζήτησης είναι η «φωτογράφιση» της με το δικό μας φακό και διάφραγμα. Γι αυτό αρχίζουμε με τον εισηγητή που έκανε μπλαμ.

συμπεριφορά των νέων και να προτείνει θεραπευτικά μέτρα. Άρα το υπουργείο κατά πάσα πιθανότητα θα υιοθετήσει τα μέτρα της επιτροπής του.

Πρώην Υπουργός Παιδείας ανεπίδικτος μαθήσεως

Και δεύτερον σ' αυτήν την επιτροπή ήταν μέλος κι ο κ. Φρίξος Πετρίδης, επί σειρά ετών υπουργός Παιδείας. Οπότε με τέτοια μέτρα, όπως έλεγχο στα ξενούχια των νέων, απαγόρευση οδήγησης μοτοράς κλπ. είναι αξιοπερίεργο πόσο κοντά στους νέους ήταν ο υπουργός τους. Κι αν παραδεχτούμε ότι η νεολαία παραστράτισε, ένας από τους βασικούς ενόχους είναι το υπουργείο Παιδείας και οι εγκέφαλοι του. Ιδίως των προηγούμενων χρόνων, αφού μιλούμε για τωρινό «παραστράτημα». Αυτοί ενίσχυσαν ή τουλάχιστον δεν δημιούργησαν συνθήκες για «ωγιεινή» εξέλιξη της νεολαίας.

Κι' όλα αυτά μόνο αν θεωρήσουμε ότι παραστράτησε η νεολαία μας, κάτι που ισχυρίζονται μερικοί πρώην και νυν εγκέφαλοι της παιδείας μας.

Πάντως σε συζήτηση που έγινε στο Intercollege για τη νεολαία, μετά από αυτή της Πύλης, ο κ. Νικολάου δεν ανέφερε καθόλου την έκθεση της «ειδικής» επιτροπής, ούτε τα θεραπευτικά μέτρα για την αποχαύνωση της νεολαίας.

ας μας. Πράγμα που επιθυμούν αρκετά αρχαία μυαλά.

Ίσως συνετίστηκε κάπως ή φοβήθηκε το μένος των νέων που κατέκλυσαν την αίθουσα. Γιατί ξέρει πολύ καλά πως δεν είναι μαζόχες. Και γι αυτό δεν θα δεχόντουσαν μέτρα που θα τα ζήλευε και η χειρότερη χούντα.

ΟΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΙ ΤΟΥ ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥΣ

Σαν απίτες για την «αντι-κοινωνική», συμπεριφορά των νέων το υπουργείο θεωρεί, δια του στόματος Νικολάου, τις ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΑΡΙΚΕΣ επιδράσεις ονομάζοντας έτσι την τηλεόραση, βίντεο και κινηματογράφο. Αλλά κι αυτά να φταίνε σε κάποιο βαθμό - και ίσως πιο πολύ τα ηλεκτρονικά παιχνίδια - θα 'ταν καλύτερα να δούμε τι φταίει και ποιοι για να καταλήξει - αν είναι κατάντια αυτό - η νεολαία μας σ' αυτή την «κουλτουριάρικη» ψυχαγωγία. Ποιοι επέτρεψαν την εισαγωγή αυτής της τεχντροπίας και της ανεξέλεκτης συρροής βιντεοκασέτων; Να' ναι μόνο οι φόροι που μαγνήτισαν τους κρατικούς φορείς ή και τ' αποτελέσματα αυτής της ψυχαγωγίας;

Αν πραγματικά είναι αντικοινωνικά τα αποτελέσματα αυτής της εισαγόμενης ψυχαγωγίας οι μόνοι που δεν έχουν το δικαίωμα να αντιδρούν διότι είναι δημιουργήμα τους είναι οι κάτοχοι υπεύ-

θυνων θέσεων στον κρατικό μηχανισμό. Θέσεων βέβαια που έχουν σχέση με τους νέους μας.

— Η ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

— Η ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ

Ο μόνος εισηγητής που επιχείρησε μια εις βάθος ανά-λυση των αντιδράσεων της κυπριακής νεολαίας σ' αυτή τη συζήτηση είναι ο ψυχολόγος Μιχάλης Παπαδόπουλος.

Αναφερόμενος στα αποτελέσματα επιστημονικών ερευνών και μελετών ισχυρίστηκε πως η καταστολή αυξάνει αντί να μειώσει τη νεανική εγκληματικότητα. Κι αυτή είναι διεθνώς η επιστημονική άποψη. Τώρα γιατί το υπουργείο Παιδείας επιμένει αντιεπιστημονικά, ένας θεός ξέρει.

Η προαγωγή της κοινωνικοποίησης στην παιδική και νεανική ηλικία, όπως υποστήριξε ο κ. Παπαδόπουλος εξαρτάται κατά πολύ εκτός από την οικογένεια κι απ' το σχολείο.

ΖΩΤΙΚΕΣ ΑΤΕΛΕΙΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Οι ατέλειες όμως του σχολικού συστήματος εμποδίζουν αυτήν την κοινωνικοποίηση.

Οι κύριες ατέλειες του είναι:

1. Οι διδακτικές στρατηγικές οδηγούν μάλλον σε μηχανική μάθηση παρά στην καθ' αυτό ανάπτυξη των

γνωστικών λειτουργιών.

2. Οι διοικητικές πρακτικές βασίζονται πάρα πολύ συχνά σε αυταρχικές και ιεραρχικές στρατηγικές, αντί να στοχεύουν σε μια δημοκρατική και συλλογική λήψη αποφάσεων, και σε μια προσανατολισμένη προς τα μέσα αυτοπεθαρχία.

4. Ανεπαρκείς υπηρεσίες με ειδικευμένο προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κλπ.) για να εντοπίζουν κι αντιμετωπίζουν δυσπροσάρμοστα και συναισθηματικά διαταραγμένα παιδιά, και τις οικογένειές τους.

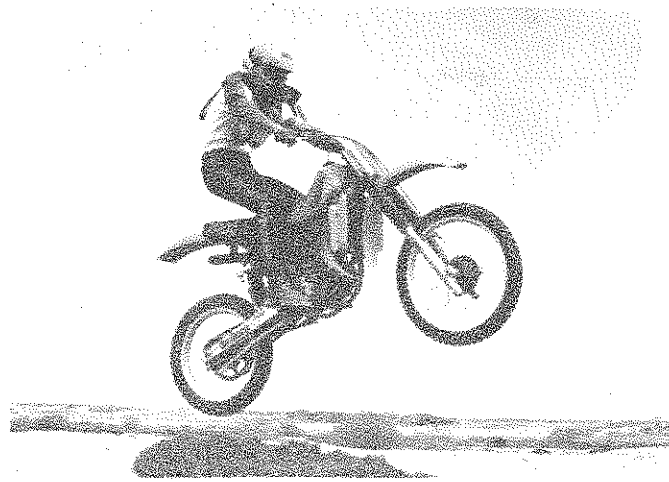
5. Έλλειψη προετοιμασίας για την μελλοντική ζωή, το επάγγελμα και την κοινωνική συμμετοχή.

Αυτές οι ατέλειες γεννούν παιδιά με φανερά τα στίγματα τους, όπως δυσπροσάρμοστια στη συμπεριφορά και σχολική αποτυχία, νεανική εγκληματικότητα κλπ.

Η προληπτική λειτουργία των σχολείων έχει εγκριθεί από μελέτες του Συμβουλίου της Ευρώπης. Και στοχεύει σε μια πιο παιδοκεντρική, πιο δημοκρατική πιο ρεαλιστική λειτουργία των σχολικών δραστηριοτήτων. Αναγκαία μέσα γι' αυτή την προληπτική είναι οι Σχολικοί Ψυχολόγοι, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί και γενικά ο θεσμός της νεανικής Ευημερίας. Μέσα και θεσμοί που υπολείπονται.

Η ενίσχυση και πλατειά διάδοση κι οργάνωση τους, βασισμένη βέβαια στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και

ίσων ευκαιριών για όλους (και νεολαία απομονωμένων περιοχών) θα εξασφαλίσει την ικανοποίηση των αναγκών κάθε μαθητή καθώς και των απαιτήσεων της σύγχρονης ζωής.

«Καλώς όρισες χουλιγκανισμέ»

Άλλος εισηγητής που προκάλεσε, όχι τόσο για την ανάλυση του προβλήματος αλλά για τον επαναστατικό συναισθηματισμό του, ήταν ο δημοσιογράφος Λάζαρος Μαύρος. Την εισήγησή του άρχισε με μια αμφισβήτηση για την πρακτική αξία τέτοιων συζητήσεων. Αμφισβήτηση που εξέφρασε και στην παρέομοια συζήτηση στο Intercolleγε όπου πάλι ήταν εισηγητής.

Με τη σειρά μου κι εγώ εκφράζω την αμφισβήτηση για την αμφισβήτηση του Λάζαρου από τη στιγμή που συμμετέχει στη πλειοψηφία τέτοιων συζητήσεων, κι ειδικά στις δυο τελευταίες αποδέχτηκε ρόλο εισηγητή.

Στη συνέχεια ανέλυσε και δικαιολόγησε πολύ εύστοχα το σύνθημα του: «Καλώς όρισες χουλιγκανισμέ».

Καμικάϊ, μικροδιαρρήκτης, καμικάϊ και... χουλιγκαν

Θεωρώντας τον σαν μια νέα ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ αδασμο-λογήτως εισαχθείσα από το εξωτερικό, όπως είπε χαρακτηριστικά. Και που τόσο ανάγκη είχε εδώ και χρόνια η νεολαία μας μια και δεν προσφέρονταν από τους κρατούντες άλλα ιδανικά. Έτσι απέκτησε μια αναγνώριση η νεολαία μας, ότι είναι κάτι σ'

αυτή την κοινωνία. Ταυτόχρονα ευγενώς προσφερθείσα από τις φιλάνθρωπες εφημερίδες μας.

Από τη Δευτέρα 19 του Αυγούστου 1985, πολλοί νέοι της Λεμεσού καμαρώνουν ότι επιτέλους κάτι είναι και αυτοί Χουλιγκανς!

Συνεχίζοντας ο Λάζαρος υποστήριξε σε γενικές γραμμές ότι μ' αυτόν τον αλάνθαστο μηχανισμό ο τύπος και η κοινωνία μας έδωσε άλλη μια ταυτότητα στη νεολαία μας, κοντά στις παλιές του καμικάϊ, μικροδιαρρήκτη καμακιά... Μια ταυτότητα που είναι η μύτη του παγόβουνου της κοινωνικής μας σήψης.

Στο θαρραλλέο κατηγορώ του ο Λάζαρος δεν παρέλειψε να αναφέρει σαν ενόχους της σημερινής κοινωνικής και ηθικής μιζερίας τα κόμματα, τις αξίες και θεσμούς, καθώς κι' όλο το ανδροκρατικό σύστημα.

ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΤΩ = ΑΥΤΟΚΑΤΑΣΤΡΕΦΩ;

«Φοβάμαι πως αν δεν δούμε αυτή τη μύτη, αν δεν πιάσουμε τα προβλήματα από τη ρίζα τους, αν δεν δούμε την υποχρέωση μας για πραγματικό αγώνα απελευθέρωσης και αυτοδιάθεσης, στο εθνικό, το κοινωνικό, και το ατομικό επίπεδο μέχρι την τελική μας καταστροφή και την ολική μας υποδούλωση στους Τούρκους, θα ζήσουμε κι άλλα, πιο εντυπωσιακά φαινόμενα αυτού που αδασμο-λογήτως εισήχθη ως όνομα στην Κύπρο: του Χουλιγκανισμού».

Παρακάτω δίνουμε την έκθεση που ετοίμασε η τριμελής επιτροπή του υπουργείου Παιδείας για την αντικοινωνική συμπεριφορά της νεολαίας, την οποία ο εκπρόσωπος του υπουργείου Παύλος Νικολάου, κατέθεσε κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην Πύλη Αμμοχώστου, με θέμα «Πορνεία, ναρκωτικά, χουλιγκανισμός...».

ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΤΕΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΛΕΥΡΕΣ:

- Βασικοί παράγοντες της αγωγής της νεολαίας.
- Αρνητικοί παράγοντες της αγωγής.
- Προληπτικά μέτρα.
- Θεραπευτικά μέτρα.

2. ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ:

α) Οικογένεια και σχολείο: Παραμένουν σήμερα βασικοί παράγοντες της αγωγής των νέων: ο θεσμός της οικογένειας έχει χαλαρώσει σε ανησυχητικό βαθμό. Πολλές οικογένειες δεν επιδεικνύουν ενδιαφέρον ουσιαστικό για την αγωγή των παιδιών τους, ούτε ελέγχουν τους νέους. Αρκούνται πολλές φορές στο να δώσουν στα παιδιά τους ένα ποσό χρημάτων για να κάνουν ότι τα ίδια επιθυμούν.

Ο ρόλος του σχολείου έχει μειωθεί και η επίδραση του στην αγωγή συνεχώς υποβαθμίζεται.

Όμως η οικογένεια και το σχολείο πρέπει να δώσουν την κατάλληλη αγωγή, ώστε να υπάρξει η υποδομή πάνω στην οποία θα μπορέσει η πολιτεία να οικοδομήσει.

3. ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ:

— Η καταναλωτική κοινωνία, η κοινωνία της αφθονίας, η κοινωνία της ανοχής αποτελούν αρνητικά πρότυπα αγωγής και επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τους νέους.

— Οι «κουλτουριάρικες» επιδράσεις, όπως τηλεόραση, βίντεο, κινηματογράφος κλπ.

— Τουρισμός

— Κομματικοποίηση των νέων

— Αβεβαιότητα του σήμερα και του αύριο: ανησυχία για το μέλλον του ελληνοσμού της Κύπρου, για την επαγγελματική αποκατάσταση

— Απουσία ιδεώδους (ουείρου). Δεν υπάρχει σήμερα ένα έντονο ιδεώδες (εθνικό π.χ.) που θα μπορούσε να κρατά σε αγρύπνια τους νέους. Αυτό το κενό είναι ίσως η πηγή πιο πολλών δεινών.

4. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Συνεργασία συνεχής και οικοδομητική οικογένειας - σχολείου - πολιτείας. Να υπομιμνήσκονται συνεχώς οι εκπαιδευτικοί ότι πρωταρχικό καθήκον τους είναι η δημιουργία ήθους και χαρακτήρα στους μαθητές. Στόχος τους είναι ο «καλοκάγαθος» πολίτης.

Η οικογένεια πρέπει να κατανοήσει το ρόλο της στην αγωγή και να αναλάβει της ευθύνες της. Να μη τα «φορτώνει» όλα στο σχολείο. Να αναλάβει ουσιαστική δραστηριότητα για να δώσει τη σωστή αγωγή στο παιδί και προπάντων να προβάλλει πρότυπα προς μίμηση.

Η πολιτεία να προλάβει την αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων με τη λήψη προληπτικών μέτρων, όπως:

— Ίδρυση και Οργάνωση πάνω σε σωστή βάση Κέντρων Νεότητας.

— Δημιουργία μαθητικών κατασκήνωσης, οι οποίες να λειτουργούν υπό την ευθύνη ικανών και δραστηρίων εκπαιδευτικών.

— Να ενισχυθεί ο θεσμός του προσκοπισμού - οδηγισμού, ώστε να επιτελεί αποτελεσματικά το έργο του και να προσφέρει αγωγή στους νέους.

— Το ΡΙΚ να μεριμνήσει για τη δημιουργία από τη τηλεόραση εβδομαδιαίας εκπομπής για τους νέους με πρόγραμμα ψυχαγωγικό, που να υποβάλλει όμως στο μαθητή ένα μήνυμα και να ασκεί σωστή αγωγή.

— Να αξιοποιηθούν τα γυμναστήρια και τα κολυμβητήρια. Σήμερα ο αθλητισμός φθίνει. Θα μπορούσε το υπουργείο Παιδείας να ζητήσει από γυμναστές να αναλάβουν την προπόνηση μαθητών συστηματικά σε τακτές απογευματινές ώρες. Με αυτό τον τρόπο και προπονούνται αλλά και κοινωνικοποιούνται οι μαθητές.

— Οργανωμένη απασχόληση μαθητών των πόλεων κατά το καλοκαίρι (αμισθί). Στόχος η υγιής απασχόληση, η γνωριμία με ένα επάγγελμα και ο επαγγελματικός προσανατολισμός των μαθητών.

5. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Το κράτος να λάβει αυστηρά μέτρα δια της αστυνομίας (π.χ. να απαγορεύει την είσοδο σε κινηματογράφους με ακατάλληλα έργα, να ελέγχει τα ξενούχια των νεαρών και να διαλύει ομάδες ενοχλητικών νεαρών, οι οποίοι συχνάζουν σε ορισμένους χώρους και προβαίνουν σε αντικοινωνικές εκδηλώσεις).

— Να απαγορευθεί δια νόμου η χρήση μηχανοκινήτων τροχοφόρων από όλους ανεξάρτητα τους μαθητές, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Τέλος, η οικογένεια να ασκήσει θετικά το ρόλο της στο έργο της αγωγής και να ελέγχει τη ψυχαγωγία και της νυκτερινές εξόδους των μαθητών καθώς και άλλες (ύποπτες) δραστηριότητες τους.

Τα μέλη της επιτροπής- Φρίξος Πετρίδης Παύλος Νικολάου Χρήστος Κολιός

Πολύ σωστά και αντικατοχικά τα λεγόμενα του Μαύρου. Μόνο αυτή την ωραίοποιημένη «ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ» τί την ήθελε; Που σίγουρα ετυμολογικά, σαν λέξη, φανερώνει φιλελευθερισμό κι ανεξαρτησία μόνο που πρέπει αν τη σεβώμαστε να παρακολουθούμε την έννοια στη πραγματική κοινωνικοπολιτική της διάσταση μέσα στο χρόνο που φαίνεται ότι της πρόσδεσε ανεξαρτησιακό κι' όχι ενωτικό χαρακτήρα. Η παρεξήγηση σ' αυτό το επίπεδο βοήθησε - αν δεν ήταν η αιτία - να φτάσουμε εδώ που φτάσαμε. Σπρώχνοντας ανθρώπους που την υπεραμύνονταν - επιφανειακά τουλάχιστον - να στρέψουν τα όπλα ενάντια σ' αδελφούς τους, καταλύοντας κάθε έννοια δημοκρατικότητας και... αυτοδιάθεσης. Και στο κάτω κάτω όταν μιλούμε γι' αυτοδιάθεση του Κυπριακού λαού πρέπει να έχουμε υπόψη μας πως αυτός ο λαός έχει και Αρμένιους, Μαρωνίτες και κυρίως Τουρκοκύπριους. Δεν αποτελούμε μόνοι μας οι Ελληνοκύπριοι τον Κυπριακό λαό.

Φανταστείτε όλες οι μειονότητες, να ήθελαν, και μερικοί θέλουν, να διαθέσουν εαυτών αλλιώτικα απ' ότι εμείς. Δεν θα 'χαμε ΔΙΖΩΝΙΚΗ, αλλά ΠΟΛΥΖΩΝΙΚΗ λύση. Γι' αυτό καμιά φορά η ωραία λέξη «αυτοδιάθεση» καταντά στην πραγματικότητα αυτοκαταστροφή.

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΕΥΚΟΛΟΥ ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ»

Συζήτηση πάνω σε παρόμοιο θέμα, όπως είπαμε, έγινε και στο Intercolleγε όπου ξε-

χωρίσε η κοινωνιολογική ανάλυση του Νίκου Περισιάνη. Καθώς και το κλείσιμο της εισήγησης του μ' ένα ποίημα που αγγίζει το πρόβλημα... ή καλύτερα την ψυχούσθη του καμικάϊ.

Αρχίζοντας έκανε μια γρήγορη ανάλυση της οικονομίας μας, ενδειξη της σημερινής ζωής της κυπριακής κοινωνίας:

«Η οικονομία μας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν «δυσμορφος» (παρामορφωμένος) «καπιταλισμός». Η δυσμορφία αυτή πηγάζει κυρίως από το γεγονός ότι περάσαμε από το στάδιο της αγροτικής οικονομίας στο στάδιο της υπηρεσιών, χωρίς να περάσουμε από το στάδιο της εκβιομηχάνισης. Αυτό σημαίνει ότι δεν οικοδομήσαμε μια εύρωστη, δυναμική, παραγωγική οικονομία, αλλά μια οικονομία παρασιτική και εύθραυστη, με έντονο προσανατολισμό προς την κατανάλωση αντί την παραγωγή. Σημαίνει επίσης ότι η στάση προς την οικονομία είναι η στάση του ΕΥΚΟΛΟΥ και ΓΡΗΓΟΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ και όχι της μακρόχρονης επένδυσης».

Στη συνέχεια, μετά από μια αναφορά στην «νόθα και βίαια αστικοποίηση» που χρωμάτισε - άχρωμα βέβαια - τη σημερινή κοινωνία μας, ο Περισιάνης αναφέρθηκε και στις επιπτώσεις του «Οικονομικού θαύματος» που 'γινε μετά το 1974:

«Το θαύμα αυτό εμπέδωσε την φαινομενική αφθονία και τον άκρατο καταναλωτισμό. Ο σημερινός Κύπριος πιστεύει ότι το μεγάλο αυτοκίνητο, η έγχρωμη τηλεόραση και οι

ΕΝ ΕΑΥΤΟΙΣ...

(Η η μπαλλάντα του καμικάζι)

A. ΛΥΚΑΥΓΗΣ

Κι έτσι καθώς ορμούσε στο κενό μουγκρίζοντας με μπροστινό τροχό υψωμένο, κάθεται προκαλώντας τη βαρύτητα... Έτσι καθώς με περικεφαλαία μεταλλική στου εγκεφάλου την περίμετρο το αγόρι, σαν Οδυσσεάς Αντρούτσος στο αλόγο, χωρίς σκοπό μέσα στον κόσμο και κόντρα στον κυβισμό της φρονιμάδας...

Λοιπόν έτσι καθώς δαγκώνοντας τον άνεμο μ' εφηβική αναιδεια πατούσε τα εκατό με την ατίθαση οκτάρα, ένα μαζί με το κενό κι όπως ο χρόνος πίσω από τα γκρίζα τζάμια, όπου το μόνο που περίσσευε ήτανε μάτια θαλασσιά και θράσος σαν ασεβής αλαζονεία, βλαστήμια πάνω σε λιμνάζοντα ύδατα όσων μετρούν με σωφροσύνη τα πεζοδρόμια... Στ' αλήθεια έτσι καθώς αυτός υπάρχει μόνο, σαν αδαής λωτός που εμίσησε τη μνήμη των υψηλόσχημων οικοδομών με τα ανήλια ονειρα και το φως που λυγίζει κουρασμένο μέσα στα μάτια των αστών... Που λες, έτσι καθώς με τη γροθιά στο βλέμμα αιμάτων την άνυδρη άσφαλο, η έγνοια της ψυχής του, μια τούφα από ξανθά μαλλιά ανεμίζει στην άκρη του φορείου και τα κλειστά του χείλη ψιθυρίζουν ιδανικά που δεν του γνώρισε κανένας εκτός από εκείνα που έφτυναν

φυσικά μικρόβια από συνηθισμένες προδοσίες, λησμονημένες στις γραμμές των μικρών αγγελιών «πωλείται» και «ξαναπωλείται» οικόπεδο διαμέρισμα ή πατρίδα στις στήλες των εφημερίδων που βαριόταν να διαβάσει (ή αφιδάσει) πλάι σε λοχισμένα σώματα παιδιών κι απελπισμένα βλέμματα γερόντων... Και τότε χωρούσε η χαμηλοτάβηνη συνδιαλλαγή και το κενό μπροστά του μ' όλη την ομορφιά της ακεραιότητας, μουγκρίζοντας με υψωμένο τον μπροστινό τροχό σαν οργισμένη βλασφημία ή επικίνδυνη αθωότητα και την ψυχή καβάλλα πισωκάπουλα, μια γκόμμενα που ψώνισε στο ημίφως της πρώτης ντισκοτέκ, «για ένα σουκάμισο αδειανό για μίαν Ελένη» που την τραγουδούσε Λίτσα και Φωφώ και Αλίκη, στη χώρα όπου τα θαύματα έχουν οριστικά εκποιηθεί σε πλειστηριασμούς με τόκους κι επιτόκια για το μέλλον... Κι αυτός στο τέλος - τέλος, έτσι καθώς ανάσκαλα αιμοπτύει λερώνοντας το ουδέτερο κενό, ο έφηβος με το μηδέν και το άπαν σ' ένα μέτωπο γδαρμένο, βάζω στοιχημα θα μπει με την οκτάρα στον θρόνο του Θεού και βγάζοντας την κάσκα θα μας καταγγείλει για φόνο εξ' αμελείας το λιγότερο...

ΙΟΥΝΙΟΣ 1984

πο μας όμως τους δίνεται το Οkey για ελεύθερη κυκλοφορία από το ίδιο το κράτος που τους δίνει άδεια και πινακίδες κυκλοφορίας.

Κι ο εκπρόσωπος αστυνομίας: «Αφού φέρουν πινακίδες είναι ελεύθερες να κυκλοφορούν»

«ΔΟΥΝΑΙ» ΚΙΝΔΥΝΟ. «ΛΑΒΕΙΝ» ΦΟΡΟ

Κι ένας «κακόβουλος» ακροατής: «Δηλαδή επιτρέπει το κράτος να κυκλοφορεί ο κίνδυνος ελεύθερα». Μάλλον και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ο αναπόφευκτος φυσικός νόμος «δούναι και λαβείν».

Δίνει άδειες το κράτος για να εισπράττει φόρους. Κι εμείς, ο λαός τα ατυχήματα με τ' αποτελέσματά τους.

Η συζήτηση στο Intercollege έκλεισε με έντονες αντεκλήσεις της νέας γενιάς με την παλιά, της οποίας εκπρόσωποι της αποτελούσαν την πλειοψηφία των εισηγητών.

Καλό θα 'ταν σε θέματα νεολαίας να καλούνται και οι νέοι στα έδρανα των εισηγητών. Έχουν πάρα πολλά να πουν σαν άμεσα ενδιαφερόμενοι.

ΑΝΤΙ ΖΩΗ ΑΠΛΗ ΕΚΤΟΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ

Γενική παραδοχή πάντως είναι πως και σ' αυτές τις συζητήσεις κουβαλούμε στην καμπούρα μας τα στίγματα των καιρών και της κοινωνίας μας.

ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΧΛΑΣ ΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Πραγματικά πολύ ριζικές και προοδευτικές οι εισηγήσεις του Περισιάνη για μια καλύτερη κοινωνία. Λίγο όμως έξω, προς το παρόν, από τα «νερά» μας.

Για να φτάσουμε στη ρίζα του κακού και να την κόψουμε, βάζοντας στη θέση του ένα λουλούδι, χρειάζεται πολύ σκάψιμο γιατί είναι αρκετά βαθειά μπηγμένη στο βράχο της αλλοτροίωσής μας.

Αρχή για μετουσίωση της σκουλικιασμένης ρίζας σε λουλούδι είναι η παραδοχή χωρίς ενδοιασμούς της κοινωνικής μας μούχλας και η αποδοχή της νεολαίας μας, όπως είναι με σύγχρονη δημοκρατική με τη συμμετοχή της, μετατόπιση των ενδιαφερόντων της σε ζωτικές και ουσιαστικές ποιοτικές εκδηλώσεις κι εκφράσεις της ζωής.

ΝΟΜΙΜΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Κάτι τέτοιο απαιτούσαν οι ακροατές-φοιτητές στη δεύτερη συζήτηση του κολλεγίου.

- Τη συμμετοχή τους
- Τη κατανόησή τους
- Τη αντιμετώπιση τους σαν ανθρώπους με προσωπικότητα, κι όχι σαν παιδιά που θα πετύχουν ότι δεν πέτυχαν οι γονείς τους.

Πολύ καυστική και χωρίς απάντηση ήταν η παρατήρηση ακροατή που ανήκει στον Όμιλο Μοτοσυκλετιστών:

«Οι αγωνιστικές μοτοσυκλέττες, διεθνώς δεν δικαιούνται να κυκλοφορούν στους δημόσιους δρόμους, αλλά μόνο σε πίστες. Στον τό-

ολοκληρωματικά μακριά από τον έλεγχο της οικογένειας, του σχολείου, της δουλειάς. Θέλει να ελέγχει την μηχανή, τη ζωή του, το κορμί του, την ταυτότητά του, τον ανδρισμό του».

ΕΚΦΡΑΣΗ ΔΥΣΦΟΡΙΑΣ

Και τελειώνοντας ο Περισιάνης πρότεινε κάποιες λύσεις για να αντιμετωπισθεί αυτή η ατομικιστική και επικίνδυνη ρομαντική αντίδραση της νεολαίας:

«Το πραγματικό πρόβλημα δεν είναι η αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων, ούτε η αντίδραση τους, που είναι καλύτερη από το βόλεμα, αλλά η έλλειψη συγκροτημένης έκφρασης διαμαρτυρίας. Τώρα εκφράζουν απλώς δυσφορία».

Για να ξεφύγει η κοινωνία μας, και ειδικά η νεολαία, από τα αδιέξοδα που την κυριαρχούν με τις αρνητικές τους επιπτώσεις χρειάζονται:

1. Ριζικές ανατοποθετήσεις της ζωής, αξιών και ιδεολογίας μας σαν κοινωνία.

Αυτό βέβαια συνεπάγεται και βαθιές αλλαγές:

- την κοινωνικών δομών
- προχώρημα προς άρση του Εθνικού αδιέξοδου για δημιουργία προϋποθέσεων γένεσης ενός ανθρωπίνότερου, πολυδιάστατου και ισορροπημένου τύπου ανθρώπου.

2. Όχι ποινικά αντικίνητρα, αλλά κοινωνικά αντικίνητρα, που απαιτούν συμβολή παιδαγωγών, ψυχολόγων, κοινωνιολόγων για μελέτη των επιπτώσεων των πιο πάνω αλλαγών στην κοινωνία μας».

χιλίες δυο ηλεκτρικές συσκευές, του εξασφαλίζουν ποιότητα ζωής. Δεν καταλαβαίνει ότι αποτελούν απλά προϋποθέσεις για ανώτερη ποιότητα ζωής, όταν χρησιμοποιούνται ορθολογικά, για να ευκολύνουν τα βάρη της ζωής και να μπορεί ο άνθρωπος να ασχολείται με ουσιαστικότερα ζητήματα. Οι σημερινές συνθήκες έχουν δημιουργήσει έναν «μονοδιάστατο άνθρωπο», όπως θα έλεγε ο Μαρκούζε, με καταναλωτική προσωπικότητα, που την χαρακτηρίζει ο γρήγορος κορεσμός, και η ανάγκη για συνεχώς εναλλασσόμενα προϊόντα ή εμπειρίες. Επικρατά η ομοιομορφία, ο κονφορμισμός, το βόλεμα χάνεται ο εσωτερικός έλεγχος, τα κριτήρια για μια ουσιαστική αξιολόγηση των πραγμάτων.

Η σιωπή, η έλλειψη επικοινωνίας απλώνεται ανάμεσα μας και το κενό που δημιουργείται προσπαθούμε να το καλύψουμε με έναν ανταγωνισμό καταναλωτικής επίδειξης».

Και τελειώνοντας την ανάλυση της κοινωνιολογίας μας έφτασε στις επιπτώσεις της πάνω στην νεολαία:

«Η πλειοψηφία νέων, που είναι πάντα οι πιο ευαίσθητοι δέκτες μιας κοινωνίας, διατηρούν μέσα τους ζωντανό το όνειρο και τη μεγαλύτερη προσδοκία, και δεν έχουν ακόμα παραιτηθεί, ούτε συμβιβαστεί. Γι αυτό αντιδρούν με τρεις τρόπους σ' αυτή την προσπάθεια ισοπέδωσης τους, με εξαίρεση βέβαια όσους υποκύπτουν:

1. Πολιτική δραστηριοποίηση με στόχο τη συλλογική δουλειά για επίτευξη της αλλαγής της κοινωνίας.

2. Πολιτιστική δραστηριοποίηση μιας μικρής μερίδας νέων, κυρίως από τις μεσαίες τάξεις, που παίρνουν μέρος σε διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες («κουλτουριάρηδες») εκφράζουν μια συμβολική αντίσταση και αμφισβήτηση.

3. Τελευταίο είδος αντίδρασης οι διάφορες μορφές αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΤΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

Και μια που θεωρείται από πολλούς το καβαλλίκεμα μοτόρας σαν τέτοιο ας δούμε τι είπε ο κοινωνιολόγος και οι ακροατές-νέοι.

«Για τους νέους που την χρησιμοποιούν, η μοτοσυκλέττα δεν είναι ένα απλό μεταφορικό μέσο».

Η μοτοσυκλέττα είναι μια πρόκληση στον θάνατο. Ο σημερινός άνθρωπος ζει από γεννήσεως του το φάσμα του θανάτου σε κάθε σκαλοπάτι της ζωής του. Η μόνη λύση είναι η αποδοχή του γεγονότος αυτού και το αντίκρουσμα του θανάτου κατάμουτρα. Η πρόκληση στον θάνατο είναι μια επιβεβαίωση της αγάπης για τη ζωή και την ελευθερία. Η πρόκληση αυτή σημαίνει αποκοπή από την κοινωνία, να υπάρχει χωρίς ρίζες, μόνος με τον εαυτό σου και τον θάνατο.

Ο μοτοσυκλετιστής, ο ήρεμος καβαλλάρης, ταυτίζεται με ένα νομαδικό ρομαντισμό. Είναι ενάντια στην κάθε εξουσία, απολαμβάνει την στιγμιαία έκρηξη ελευθερίας που φέρνει η ταχύτητα. Θέλει να ελέγχει τον εαυτό του

η κυπρια στη ποίηση

λευκιου ζαφειριου

Η εισήγηση που θα ακούσετε είναι κάπως αποσπασματική, προσπαθείται ένας κοινωνιολογικός προσδιορισμός της γυναικείας ποιητικής δημιουργίας στη Κύπρο, από τα χρόνια της Αγγλοκρατίας μέχρι σήμερα. Η έμφαση θα δοθεί στα δύο σκέλη, δηλ. στις πρώτες που εμφανίζονται στα χρόνια 1878 μέχρι το 30-40 περίπου και στις εντελώς πρόσφατες που εμφανίζονται λίγο πριν ή αμέσως μετά το 1974, με ένα ενδιάμεσο τόξο, μια σύντομη αναφορά στις ποιήτριες της πρώτης γενιάς της Κυπριακής δημοκρατίας, αυτές που εμφανίζονται αμέσως μετά το 1960.

Η εισήγηση αυτή στοχεύει να δείξει τις διαφοροποιήσεις της γενιάς των πρώτων ποιητριών του 1974 σε σχέση με τις πρώτες ποιήτριες της Αγγλοκρατίας με ενδιάμεσο τόξο τη συνοπτική αναφορά στις ποιήτριες της εποχής της ίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Προέχουν όμως κάποιοι γραμματολογικοί προσδιορισμοί, ακόμη ιστορικοί και κοινωνικοί. Από την εποχή που μια σύνοδος γύρω στον 6ο αιώνα μ.Χ. είχε ως θέμα το ερώτημα αν η γυναίκα έχει ψυχή, η γυναίκα είναι άνθρωπος, και αργότερα το 15ο αιώνα η ενασχόληση της Καθολικής Εκκλησίας με τη γυναίκα στρίγγλα που κοντά της αρρωσταίνουν άνθρωποι και ζώα, που ζετρελλαινούν τους άνδρες γιατί έχουν ερωτικές σχέσεις με το διάβολο, πολλά έχουν αλλάξει. Στη Κύπρο ωστόσο, τέλη του περασμένου και αρχές τούτου του αιώνα συντηρούνται οι ηθικές αξίες του μεσαίωνα, για αιώνες ολόκληρους διαφυλαγμένες στα μουσεία των εκκλησιαστικών δογμάτων και ξαναζωντανεύουν και βρίσκουν τη θέση τους στη Κυπριακή κοινωνία ως δημιουργικές δυνάμεις. Στο σπίτι, στο σχολείο, στη κουλτούρα γενικά. Μοιραία λοιπόν και οι πρώτες Κυπρίες ποιήτριες όντας μέλη της Κυπριακής κοινωνίας δεν μπορούσαν παρά να υφίστανται τον αντίκτυπο τους. Στο βαθμό που καταξιώνεται λογοτεχνικά η γυναικεία κυπριακή λογοτεχνία είναι τμήμα της ευρύτερης Ελληνικής και συνεχίζει την ιστορία των Ενωτικών ποιημάτων της δημοτικής ποίησης του Βασίλη Μιχαηλίδη και της ύστερης αποικιοκρατίας. Ο ερχομός των Εγγλέζων στο νησί, δε μπορούμε να πούμε ότι είναι ώθηση στην ανάπτυξη της Κυπριακής λογοτεχνίας. Η λογοτεχνική μιζέρια που παρατηρείται στα χρόνια της Τουρκοκρατίας συνεχίζεται τις πρώτες δεκαετίες της Αγγλοκρατίας. Και οι λόγοι είναι βασικά ιστορικοκοινωνικοί. Οι Κύπριοι ζουν αποκομμένοι από τον άλλο κόσμο και οι καθυστερημένες κοινωνικές δομές ουσιαστικά τους κρατούν δέσμιοις στη μιζέρια και στη κοινωνική εξαθλίωση, πολύ περισσότερο τις γυναίκες. Η εκπαίδευση είναι μακριά από τα λαϊκά στρώματα και από αυτή επωφελούνται μερικά στρώματα στις πόλεις, που σχηματοποιούνται στην

όψιμα αστική τάξη του νησιού. Έτσι και οι πρώτες λογοτέχνιδες της Κύπρου προέρχονται από τα στρώματα αυτά. Δεν ασχολούνται καθαρά με τη λογοτεχνία, αλλά και με τη λογοτεχνία. Οι ιστορικοκοινωνικές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση μιας πλατιάς πνευματικής κίνησης. Άλλο τόσο η αποδέσμευση χρόνου για τη λογοτεχνική δημιουργία δε μπορεί να αναλυθεί σαν αναγκασιότητα μέσα σε μια κοινωνία που μαστιίζεται από τεράστια συμπίεση καθυστέρησης σχεδόν σ' όλους τους τομείς. Η εγγλέζικη κατοχή έρχεται σαν επισφράγιση των ανασκατάξεων στη Μέση Ανατολή, μέσα στα πλαίσια του ανερχόμενου καπιταλισμού και του νεοεμφανιζόμενου ιμπεριαλισμού. Ήδη, ο σχεδόν απόλυτος έλεγχος της οικονομίας της Ελλάδας από την Αγγλία της ανοίγει το δρόμο για τον έλεγχο της διώρυγας του Σουέζ και του πετρελαίου. Το Μεσανατολικό ζήτημα περνά μια εγγλέζικη διεθθέτηση, και η Κύπρος σέρνεται σ' ένα χορό που ο ρυθμός του, επαναλαμβανόμενος κρατά ως τις μέρες μας. Μπροστά σ' αυτή τη πραγματικότητα η Κύπρος φαίνεται να παίρνει τη θέση πονιού που μοιραία αντανακλάται και στη πνευματική κίνηση του νησιού. Η κοινωνική πραγματικότητα από την άλλη επιτείνει το πρόβλημα της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Όψιμα στη δομή της κοινωνίας συντηρούμεντα Φεουδαρικά χαρακτηριστικά. Τέλος παρατηρείται ένα υδροκεφαλικό τσιφλικάδικο εκκλησιαστικό ιμπεριουμ που στις μέρες μας κεφαλαιοποιείται και επενδύει. Η πλειοψηφία των κατοίκων, ανεξάρτητα από εθνότητα και θρησκεία καταναλώνεται σε μια απάνθρωπη θητεία μέσα στο χρόνο. Οι πρώτες ποιήτριες που εμφανίζονται την εποχή αυτή είναι η Βιργινία Οικονομοπούλου, η Σαμψώ Λεοντιάς και η Πολυξένη Λοϊζιάς, όπως και η Ευανθία Θεοδώρου. Βασικά από τις τέσσερις αυτές η μόνη που ασχολείται καθαρά με τη λογοτεχνία είναι η Πολυξένη Λοϊζιάς.

Η Βιργινία Οικονομοπούλου έχει στο ενεργητικό της δύο ποιητικές συλλογές «Λευκάνθεμα», «Ποίσεις, πρωτόλεια και παιδαγωγικά» και στίχοι «Ανατροφή των τέκνων». Σκοπός των ποιημάτων της Οικονομοπούλου είναι να βοηθήσουν τη μαθητική νεολαία της εποχής. Χρησιμοποιεί την άκρα καθαρεύουσα. Η μόνη ίσως αξία είναι το γεγονός, πως μια γυναίκα, στα τέλη του περασμένου αιώνα, στα 1894 εξέδωσε στη Λάρνακα δύο ποιητικές συλλογές.

Η Ευανθία Θεοδώρου εκδίδει το 1904 στη Λεμεσό το Κυπριακό ημερολόγιο όπου συνεργάζονται πολλές κύπριες ποιήτριες της εποχής εκείνης και γράφει και η ίδια αρκετά ποιήματα.

Η Σαμψώ Λεοντιάς (1832-1900) πέρα από το εκπαιδευτικό της έργο ασχολείται και με τη λογοτεχνία, γράφοντας ποίηση και μεταφράζοντας. Έζησε τα περισσότε-

«Νάσια» του Αντώνη Μαυρομάτη.

Από τη 15η Παγκόσμια έκθεση φωτογραφίας της Φωτογραφικής εταιρείας Κύπρου και των Ντάνχιλ.

τερα χρόνια της ζωής της στη Σμύρνη και Κωνσταντινούπολη, και δίδαξε στο Παλλάδιο, στη Κωνσταντινούπολη επίσης έβγαζε το γυναικείο περιοδικό «Ευριδίκη».

Η **Πολυξένη Λοϊζιάς** (1855-1936) είναι η πρώτη αξιοπρόσεκτη γυναίκα της Κύπρου στο λογοτεχνικό τομέα. Τύπωσε τη πρώτη της συλλογή στην Αθήνα το 1901 κάτω από το τίτλο «Ίριδες». Εξέδωσε κι' άλλα διάφορα βιβλία, κυρίως θεατρικά έργα και άλλες ποιητικές συλλογές. Σαν εκπαιδευτικός πρόσφερε πολλά στα πρώτα βήματα της κυπριακής εκπαίδευσης και το έργο της, σ' όλους τους τομείς, είναι σημαντικό για την εποχή της. Η ποιητική συλλογή «Ίριδες» μένει σα μια καλή ανάμνηση στις απαρχές της γυναικείας λογοτεχνίας του νησιού. Στα φυσιολατρικά ποιήματα της η δημοτική γλώσσα και μερικές φορές η χρησιμοποίηση από το κυπριακό ιδίωμα, προσδίδουν κάποια ποιητική ψυχή και μια λυγεράδα στην έκφραση. Αρκετές σχετικά καλές στιγμές υπάρχουν στη ποίηση της Πολυξένης Λοϊζιάδος. Στο μεγαλύτερο της όμως μέρος δεν μετουσιώνεται σε ποίηση. Φαίνεται, μετά τις σπουδές της στο Παλλάδιο, κοντά στη Σαμφώ Λεοντιάδα, δέχτηκε μια αρνητική επίδραση πάνω στα θέματα της γλώσσας και της λογοτεχνίας. Σώζεται μόνο όταν αφήνεται να εκφραστεί στη δημοτική με ανοίγματα στο κυπριακό ιδίωμα. Σε τέτοιες στιγμές γράφει στίχους που τους διαπερνά το ποιητικό ρίγος κι' έτσι αντέχουν στο χρόνο, όπως το ποίημα «Σολιά». Ωστόσο δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η Πολυξένη Λοϊζιάς είναι η πρώτη Κυπρία ουσιαστικά που προσπαθεί ν' ανοίξει ένα δρόμο στη γυναικεία λογοτεχνία της Κύπρου. Σαν τέτοια της ανήκει η τιμή, παρά το φτωχό της έργο. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπ' όψη ότι είναι η μόνη που έμεινε και δημιούργησε ό,τι δημιούργησε σχεδόν εξ' ολοκλήρου στη Κύπρο.

Άλλες ποιήτριες κάπως μεταγενέστερες είναι η Έλενα Βαρναάμ Μιχαηλίδου (1907), η Ελένη Νικολαΐδου Αυτονόμου (1894), η Χρυσταλλήνη Λουκαΐδου (1910). Και η Ελένη Χ' Πέτρου, Η Ελένη Νικολαΐδου Αυτονόμου ξεχωρίζει για τη λογοτεχνική της παραγωγή όσο και για τη παιδαγωγική της προσφορά. Κυρίως όμως ξεχωρίζει στο τομέα της παιδική ποίησης.

Η Ελένη Χ' Πέτρου όταν γράφει στη δημοτική σώζεται κάπως. Επίσης η ποίηση της έχει ένα ηθιογραφικό χαρακτήρα παρ' όλο που στην Ελλάδα και Ευρώπη η ποίηση έχει προσανατολιστεί μάλλον κάπου αλλού.

Οι ποιήτριες της εποχής αυτής μπορούν να θεωρηθούν σαν οι πρώτες γυναίκες που προκαλούν κάποιες ρωγμές στις αντιλήψεις της εποχής, όμως όλες σχεδόν μένουν προσκολλημένες στην ιδεολογία της πατριαρχίας και τούτο φαίνεται στο έργο τους. Ο έρωτας, ο γάμος, η εκκλησία, η πατρίδα, οι εθνικοί προσανατολισμοί ειδωμένοι μ' ένα φακό καθαρά συντηρητικό. Το νέο που έρχεται με τις γυναίκες αυτές είναι η αντίληψη

για τη δουλειά. Φυσικά δεν είναι λίγο για τις γυναίκες της εποχής εκείνης σύμφωνα με τις συνθήκες που επικρατούσαν στη Κύπρο. Μπορούμε να πούμε πως οι περισσότερες δεν έρχονται σ' επαφή με τις νέες λογοτεχνικές κινήσεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη, εξαίρεση ίσως αποτελεί σ' ορισμένα ποιήματα η Πολυξένη Λοϊζιάς που κάποιος μακρινός απόηχος συγχρονισμού υπάρχει σ' αυτά. Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι καμιά από τις παλιές λογοτέχνιδες της Κύπρου δεν άφησε έργο που να το σεβαστεί ο χρόνος. Πολύ περισσότερο δεν δημιούργησαν μια παράδοση. Είμαστε πολύ μακριά ακόμη από τη λογοτεχνική μετουσίωση είτε στη ποίηση είτε στους άλλους τομείς της λογοτεχνίας. Πολύ περισσότερο λείπει η φωνή εκείνη που θα ανοίχτει στις νέες ιδέες είτε του σοσιαλισμού είτε της απελευθέρωσης της γυναίκας. Οι ιστορικοκοινωνικές συνθήκες δεν επέτρεπαν σίγουρα μια πηγαία αληθινή και δυνατή λογοτεχνία ανάμεσα στις γυναίκες. Μέσα στη πατριαρχική και ημίφουδαλική δομή της κυπριακής κοινωνίας, αυτές οι λογοτέχνιδες μοιραία καταθέτουν μια πενιχρή συγκομιδή που ουσιαστικά αντανακλά τη κυρίαρχουσα κοινωνία. Οι τίτλοι των ποιημάτων εξ' άλλου μπορούν να δώσουν ένα ιδεολογικό περιγραμμάτιο: - Οι αρχοντόχωροι. - Η εθνική καλυμμένη. - Η Παρθένος προ της φάτνης του Ιησού εν Βηθλεέμ κ.λ.π.

Τώρα αναφέρω δύο ποιήτριες που ανήκουν στη γενιά πριν τη δημοκρατία της Κύπρου. Η μία είναι η Ελένη Παλαιολόγου Πετρώνδα που έρχεται από τον ελληνισμό της Αιγύπτου και μένει μόνιμα στη Κύπρο από το 1960. Έχει εκδόσει γύρω στις 16 ποιητικές συλλογές. Τη πρώτη τη 1939. Υπάρχει μια λυρική ρωμαϊότητα στη ποίηση της, οι χαμηλοί τόνοι αλλά και η οργή όταν οι καιροί εκβιάζουν προσδιορίζουν τη ποίηση της σε μια ποιητική περιδιάβαση.

Στα τέλη της 10-ετίας του 1940-50 εμφανίζεται η ποιήτρια Νεφέλη (1925-1957) με ανοικονόμητα τις περισσότερες φορές ποιήματα. Ενδιαφέρει ωστόσο ο πνευματισμός και προσανατολισμός της.

Έχουμε φτάσει σε μια κρίσιμη περίοδο. Η αύξηση του πληθυσμού γύρω στα 1946 έχει φτάσει τις 450 χιλιάδες (1880:237 χιλ.) και η Λευκωσία αριθμεί γύρω στις 55 χιλιάδες (1880:14 χιλ.). Ο αστικός πληθυσμός είναι γύρω στο 30% του συνολικού πληθυσμού. Η διαφοροποίηση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών γίνεται εμφανής και από τις νέες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και από το περιορισμό του αναλφαβητισμού που περιορίζεται φυσικά κυρίως ανάμεσα στις γυναίκες της υπαίθρου. Το κίνημα του εθνισμού από το δημοψήφισμα του 1950 οδηγείται στην ένοπλη σύγκρουση με τους Εγγλέζους με κατάληξη στις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου με τη κολοβή ανεξαρτησία. Η ένωση ως προσανατολισμός και από την αριστερά και από την εθναρχία με μόνο διαφωνία ως προς το τρόπο επιδίωξης της, αναστέλλεται. Οι ρωγμές που προκαλούνται στο κοινωνικό χώρο είναι προδήλεις. Η κυ-

πριακή κοινωνία παρά τα συμπτώματα εκσυγχρονισμού, παραμένει καθαρά προκαπιταλιστική. Μέσα σ' ένα κλίμα ευφορίας απόλογο της ίδρυσης του Κυπριακού Κράτους παρουσιάζεται η πρώτη γενιά ποιητριών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ωστόσο η είσοδος στο κρατισμό έγινε θεαματικά μέσα σ' ένα κλίμα παράφρονο. Το σκηνικό ήταν βίαιο, οι Εγγλέζοι κατέχουν ακόμη τη μερίδα του λέοντος και παίζουν με άνεση στη σκακιέρα που λέγεται Κύπρος. Την ίδια εποχή από ένα παράλληλο δρόμο η εκκλησία ελέγχει την οικονομία του νησιού. Ενώ στο νεοσύστατο κρατικό μηχανισμό έχουν αναρριχηθεί και μένουν την επικράτεια κομπογιαννίτες της πολιτικής και κάθε λογής παράσιτα. Υπάρχει μια σημαντική ομάδα ποιητριών στη περίοδο αυτή, που προχωρεί μια συγκροτημένη σε ποιητική γραφή. Η ιστορική διάρκεια των πρόσφατων γεγονότων και οι ραγδαίες εξελίξεις που συνεισέστηκαν και μέχρι το 1974 γίνεται η αιτία ώστε η ποίηση και η λογοτεχνία να καθορίζεται από τον ιστορικό χαρακτήρα. Η ιστορική διάρκεια των πρόσφατων γεγονότων καθέτα στην επιφάνεια αυτής της ποίησης. Λείπει ωστόσο το ξάνοιγμα σε καθαρά γυναικείους χώρους, αποτέλεσμα της δεσπόζουσας ακόμα ιδεολογίας μέσα στη Κυπριακή κοινωνία. Πρέπει να τονιστεί παρ' όλα αυτά πως υπάρχουν περιπτώσεις ενός τέτοιου προϋποθέτου που μέσα από φάσματα θα μας οδηγήσουν στον ώριμο καιρό. Οι ποιήτριες που εμφανίζονται αυτό το καιρό είναι αρκετές. Αναφέρονται η Θεοχαρίδου (1938), Ειρήνη Παναγή Τσουλή (1938), Ρίνα Κατσελή (1938), Νάνια Ρούσου (1935), Νίκη Παπαδάκη Φιλίππου, Ντίνα Κατσούρη (1941), Έλλη Παιονίδου (1940), Βέρα Κορφιώτου. Λίγο πιο παλιές είναι η Αυγή Ροδίνη, Κλαίρη Αγγελίδου, Ναδίνια Δημητρίου κ.α.

Η Πίτσα Γαλάξη (1940) με έντονες τις καταβολές του κυπριακού εθνικισμού μέσα από λόγο ουσιαστικό, παρά την έλλειψη οικονομίας, πολλές φορές αρθρώνει μια ποίηση πρωτότυπη μέσω της προσωπική της οδύνης. Ο λεχτικός της πλούτος και εσωτερικά και εξωτερικά είναι αρμολογημένοι στη ραχοκοκκαλιά.

Η Ντίνα Κατσούρη εφεβρίσκει μέσα από μια ρωμαλαία πνοή τη κοινωνική περιδιάβαση σε μυθοπλαστικές πολλές φορές συνθέσεις. Η ιστορική συμπίεση του Κυπριακού χώρου είναι έκδηλη στη ποίηση της. Και οργισμένη φωνή εκφέρεται ως θέση πολιτικής εγρήγορσης για όσα συμβαίνουν. Η λυρική υπόσταση εγγίζει τις πληγές της που επεχτείνονται στη σωματοποιημένη πια Κύπρο.

Η Έλλη Παιονίδου συναίρει το λυρισμό κοινωνικό προβληματισμό και ο ποιητικός ρόλος εκμαίευεται μέσα από το θριμματισμό του σύγχρονου Κυπριακού χώρου ως πικρή και τραυματισμένη γεύση από τις ιστορικές παραμορφώσεις.

Η Νίκη Κατσιαούνη ως μεταίχμιακή περίπτωση ανάμεσα στη πρώτη γενιά της Δημοκρατίας και στη γενιά της ει-

σβολής, κυκλοφόρησε μόνο μια συλλογή ποιημάτων το 1980. Εδώ αυτό που ενδιαφέρει είναι η εντελώς νεότροπη γραφή που μας οδηγεί πλέον και στη τελευταία γενιά.

Αλλά έχουμε ήδη περάσει στη γενιά της εισβολής. Στις ποιήτριες που ληξιαρχικά τοποθετούνται γύρω στο 1974 και που στο έργο τους υπάρχει ο ανανεωμένος πλέον λόγος με έκδηλα τα σημάδια της ποιητικής ανέμης. Ο γυναικείος λόγος αποκρυσταλλώνεται ως ερωτική γεωγραφία του σώματος που πηγάζει από και εκβάλλει στο ποιητικό σώμα της Κύπρου ως λόγος θαλερός, πυκνός στη διαπασών της μουσικής και χρωματιστής κλίμακας, με εικονοποιία πλούσια. Τα ερωτικά μοτίβα επανέρχονται συχνά, η μνήμη λειτουργεί πολυδιάστατα τρέφοντας το ποιητικό λόγο με τις υπαρξιακές αλλά και τις κυπριακές εμπειρίες. Ώριμος λοιπόν καιρός με την εκδόσιμη εκφορά του λόγου. Το πρακτικό και η εισβολή προκάλεσαν μια οριστική ρήξη.

Ένας ολόκληρος κόσμος πριν καλά-καλά σταθεί στα πόδια του ανατρέπεται. Από την ομάδα αυτή ποιητριών αναφέρονται ενδεικτικά η Μόνα Σαββίδου, Άντρη Λοτταρίδου, Ελένη Κυριάκου, Ρέα Κουμίδου, Χριστούλλα Γιαγκουλλή, Βασίλειά Χ' Παπά, Άντρη Κροκίδου, η Νάντια Στυλιανού και υπάρχουν φυσικά και αρκετές άλλες. Τέλος αναφέρω έξη ποιήτριες που συναίρουν κοινές αρετές.

Την Έλενα Ρεμπελίνα (1947), τη Νίκη Μαραγκού (1948), την Αντριάννα Ιεροδιακόνου (1952), την Ελένη Θεοχάρους (1953), τη Νάσα Παταπίου (1953) και τη Φροσούλλα Κολοσιούτου (1954).

Συναίρουν όλες τα γνωρίσματα ενός πρωτότυπου ποιητικού λόγου με έκδηλο το ανανεωμένο γούστο αλλά και τη χειραφέτηση της ποιητικής περιδιάβασης ως πρόκληση προς την κομψότητα του ποιητικού λόγου που επικυριαρχεί εννοείται στη ποίηση της Κύπρου ή ως ακραία ποιητική κατάθεση. Στο έργο τους είναι έκδηλη η εντελώς καινούργια αίσθηση του γυναικείου ποιητικού λόγου, η απογύμνωση και η ρήξη με τη μέχρι τώρα συμβατικότητα.

Στις καλύτερες στιγμές της, η γυναικεία ποίηση της Κύπρου, ριζικά ανανεωμένη στο γλωσσικό και θεματικό επίπεδο, έχει στρέψει τις πλάτες στις προηγούμενες γενιές και οι επιρροές τους έρχονται κυρίως από την ευρωπαϊκή και ελληνική ποίηση. Το καλοκαίρι του 1974 με τις οδυνηρές ιστορικές περιδινήσεις τερματίζει ανέκλητα την ως τότε ποιητική ηθιογραφία, εξακοντίζοντας τον ποιητικό λόγο σε μια ωμή αποτίμηση η καλύτερα σε μια απελευθερωτική εγρήγορση, απόρροια ιστορικής εμπειρίας σωματικής, ερωτικής και πικρής γεύσης πολιτικής. Τέλος η ποίηση τους ξεχωρίζει για τη νεωτερική γραφή της, την ερωτική περιδιάβαση σ' ένα σύγχρονο χώρο, το σώμα ως γυναικεία γεωγραφία αποχτά μια καινούργια αίσθηση μέσα από τις εμπειρίες της Κύπρου η μέσα από τη καθημερινότητα. Ο ποιητικός λόγος έχει

πολλές φορές το άρωμα ενός σκληρού λυρισμού. Και οι έξη έχουν ζήσει αρκετά χρόνια στην Ευρώπη ή στην Αμερική, τρεις από αυτές ζουν μόνιμα στην Αθήνα.

Οι πρόσφατες ιστορικές εμπειρίες έχουν σφραγίσει ανεξίτηλα τη πρώτη ή τη δεύτερη νεότητα τους. Οι περισσότερες έχουν έρθει σε επαφή με το γυναικείο κίνημα είτε άμεσα είτε έμμεσα. Η αποδέσμευση που προκάλεσε το 1974 άνοιξε μια εντελώς καινούργια προοπτική.

Κάποια ακόμα γνωρίσματα της ομάδας αυτής των έξη ποιητριών.

1) Υπάρχει σ' αυτές τις ποιήτριες ένας λόγος όχι αρρηνωπός αλλά θηλυκός θα έλεγε, που η ιδεολογική του κρήση διαφαίνεται γερή.

Η Έλενα Ρεμπελίνα «τον χαιδέψα, τον γέννησα τον Άδωνη, εγώ η Πιέτα, εγώ η Κύπριδα, γυναίκες θα πάμε πίσω κάποτε».

Στη Κολοσιούτου «ο κόσμος, οι εαυτοί της, όλο ξεφεύγουν κι' ένας παλιότσος πιο κάτω που τη τρομάζει. Η εαυτή μου γυναίκα με το κλάμα της ερωτικής μεταιότητος...».

Στη Παταπίου «σε χαλεπούς καιρούς η ελάχιστη φωνή μου ν' ακουστεί απ' το σώμα μου το διαμελισμένο...».

2) Ο ερωτικός λόγος ως ποιητική απελευθερωτική έκταση, πικρή γεύση και ως ακραία εκδοχή η παρακμή πλέον του έρωτα.

Στη Μαραγκού «είναι ώρες που δε καταλαβαίνω τη ζωή μου, το λαμπρό σαν ευκάληπτο έρωτα που με περιβάλλει, που μου τρέφει το σώμα...» Κι' αλλού στην ίδια ποιήτρια «Η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα του γυμνού σου σώματος από το παράθυρο τα σύννεφα να μετακινούνται και τα μαλιά σου, δέντρα, σαν σ' έρημο και από μακριά οι ήχοι από το ψεσινό σου όνειρο».

Στη Κολοσιούτου «στο δάσος μπουκέτα από λευκές φτιάξαν τη μουσική του έρωτα, εγώ που αγαπούσα να σου ανακατέω τα μαλιά σου τον άγριο άνεμο ήθελα να σου φιλέω τα μάτια, ο έρωτας μου όμορφη νύστα».

3) Η Κύπρος συμπλέκεται ως σωματική προέχταση στη ποίηση τους. Ο ποιητικός λόγος εκτρέπεται προς μια ιδιόζουσα υπαρξιακή ιστορική σύζευξη έχοντας ως καταλεχτικές υποδοχές την οδύνη και τη πικρή γεύση. Στην Ιεροδιακόνου «συνεκδοχικά αφού έζησα χειμώνα στη μεσόγειο» στη Παταπίου «πηγάδι από της χερσονήσου Καραπασίας τα όρη» στη Ρεμπελίνα «ήρθε το τέλος εκείνο του μύθου που σας έλεγα, βομβάρδισαν τις πολυκατοικίες, κι' ήρθε ένα στοιχείο κόκκινο και όμορφο στο χώρο των γκρίζων κουτιών, η Αμμόχωστος δεν είναι πια η ίδια».

4) Χρησιμοποιείται ως ποιητική γλώσσα, η πεζολογική πλέον εκδοχή του λόγου. Στη Θεοχάρους «Το μεροκάματο σφραγίζει την άδεια εργασία αλλοδαπού» στην Ιεροδιακόνου «το παιδί, με το μπουζούκι στα παραθαλάσ-

σια» και σε άλλο στίχο «Ο Αδέκας μεθυσμένος στα καφενεία».

5) Η χρησιμοποίηση ενός λεξιλογίου που θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε σύγχρονο ή ακόμα και νεωτερικό. «Η υδρόβια πόλη χορεύει ηλεκτρικά αστροπελέκια».

6) Αξίζει επίσης να προσεχτεί ο εντελώς πρωτότυπος συνδυασμός λέξεων στη ποίηση των πιο πάνω ποιητριών. Από τη Νάσα Παταπίου σας δίνω το εξής απόσπασμα.

«Είναι άνοιξη και επαγγέλωμαι τον έρωτα
Απρίλης μήνας και διθυραμβεί το σώμα μου».

Εναλλάξ 12 Νοεμβρίου 1985
Εισήγηση του Λεβκίου Ζαφειρίου
Από την εκδήλωση που οργάνωσε η Παγκύπρια Οργάνωση «Ίσα δικαιώματα - ίσες ευθύνες».

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

*Δέν είναι
δική μας
ή 'Αφροδίτη εκείνη
που χαιδεύει
μέ τα πέλματά της
τους κάμπους της Μισσαορίας
και τ' ακροβούνια του Πενταδιχ
τουλα.*

*Δέν είναι
δική μας,
οδτε του μύθου,
ή 'Αφροδίτη εκείνη
που ντύθηκε
μαύρη μαντίλα
και τ' μάτια της
πυρώνουν τ' χωράφια
των χωρικών.
Πού είναι ο 'Αδωνις
—σημάδι της αναγνώρισης—
που είναι η πομπή
μέ τις γυμνόστηδες παρθένες,
τά κάνιστρα,
ταϊς οίνοχόους,
τά περιστέρια
και ταυς φαλλούς;*

*'Η 'Αφροδίτη εκείνη,
τά κορίτσι εκείνο
που κάθεται
στούς προμαχώνες,
που γυροφέρνει
στούς μύλους και στίς αποβίθρες,
μέ μιά γραμμή θλίψης
στά χείλη,
σίγουρα
δέν μπορεί νά ναι δική μας.*

(ΝΤΙΝΑ ΚΑΤΣΟΥΡΗ)

θεμα: σεισμοι-αντισεισμικη αμυνα

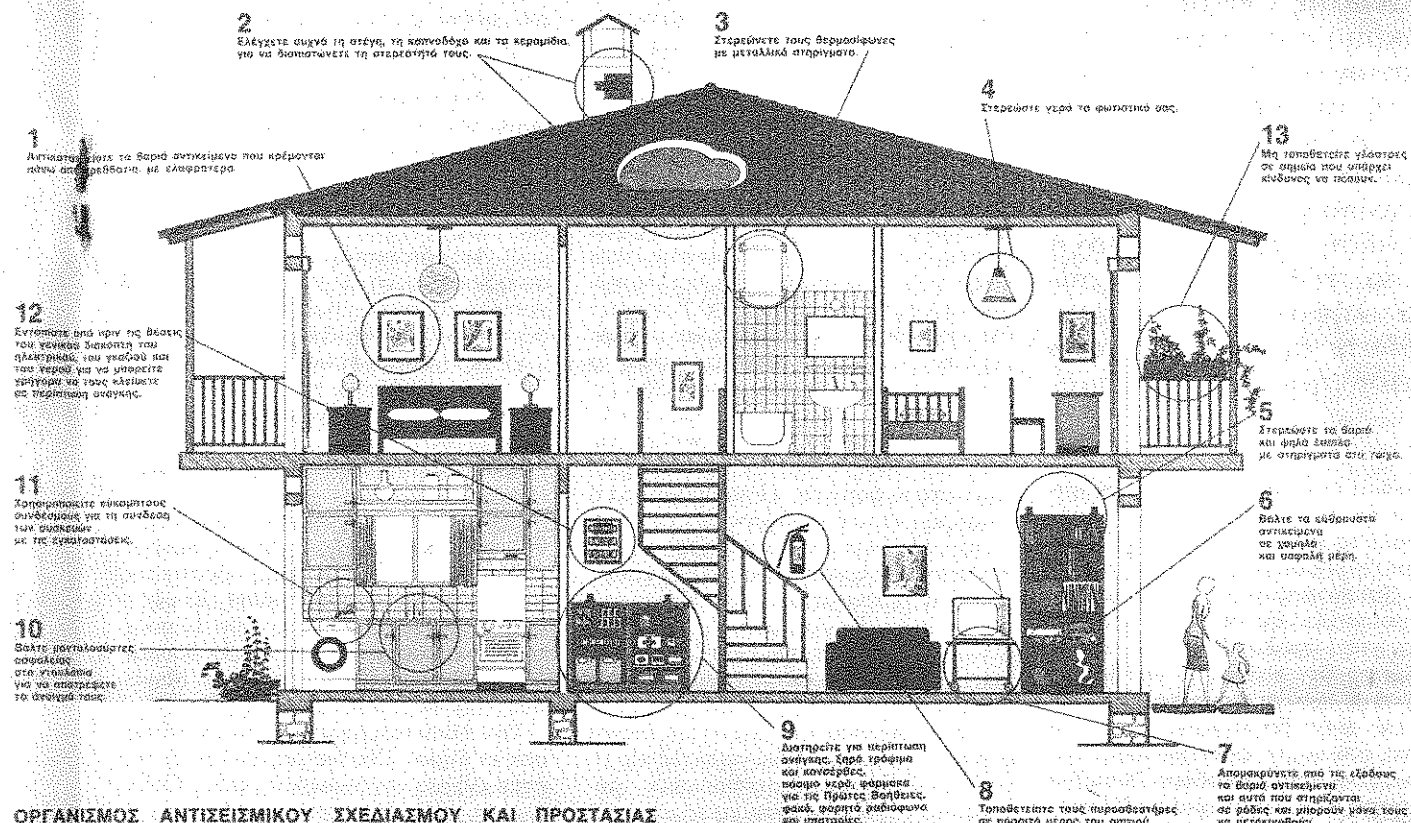
εισηγητης: γιαννης συμπωκος

Όποιος παρακολούθησε τη διάλεξη αυτή κατάλαβε με βεβαιότητα ότι εκτός από τους ξένους στρατούς, τη πλήρη κατάληψη του νησιού, τη διπλή ένωση, το άνοιγμα αμερικανικών βάσεων, τη μετεκλογική αναθεώρηση-ημικατάργηση της Α.Τ.Α το πυρινικό ολοκαύτωμα κ.λ.π. κινδυνεύουμε άμεσα και από επικείμενους σεισμούς. Διότι βρισκόμαστε στη γραμμή σύγκρουσης δυο λιθοσφαιρικών πλακών. Και προσοχή ο επόμενος μεγάλος σεισμός ακόμα κι' αν έχει το ίδιο μέγεθος (κλίμακα RICHTER) μ' αυτό του 1953 θα είναι πιθανόν πιο καταστροφικός (μεγαλύτερη ένταση στη κλίμακα MERCALLI) διότι τώρα έχουμε ψηλότερη δόμηση και μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού στα αστικά κέντρα.

Γι' αυτό χρειαζόμαστε αντισεισμικά σπίτια (αλλοίμονο στους προσφυγικούς συνοικισμούς) και κατάλληλη προετοιμασία για να ξέρουμε πως ν' αντιδράσουμε στα μερικά δευτερόλεπτα που μεσολαβούν ανάμεσα στα προμηνύματα του σεισμού και τον κυρίως σεισμό. Επίσης χρειάζεται κατάλληλη προετοιμασία (που περιγράφεται στο πιο κάτω κείμενο και στο σχεδιάγραμμα δίπλα). Σημαντικές επίσης είναι οι ώρες που ακολουθούν το σεισμό.

Στη διάρκεια της συζήτησης που ακολούθησε μας δημιουργήθηκαν αμφιβολίες για τον εξοπλισμό και τις ικανότητες της σεισμολογικής υπηρεσίας και για την ύπαρξη σχεδιασμένης αντισεισμικής πολιτικής. Ειδικά για τη παλιά Λευκωσία διερωτούμαστε πως θα κινηθούν τα πυροσβεστικά οχήματα από τη Πύλη Πάφου, σε περίπτωση κατάρρευσης κτιρίων. Το κείμενο που ακολουθεί είναι του κ. Σμπώκου.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι σεισμοί στην Ελλάδα αποτελούν εθνικό πρόβλημα πρώτου μεγέθους. Στη χώρα μας εκλύεται σχεδόν το 50% της σεισμικής ενέργειας που εκλύεται συνολικά κάθε χρόνο στην Ευρώπη. Το δεδομένο αυτό και οι πρόσφατες σεισμικές εξάρσεις στη χώρα μας, με τις επώδυνες συνέπειές τους, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είμαστε αναγκασμένοι να ζούμε με τους σεισμούς και πρέπει να γνωρίζουμε πως να τους αντιμετωπίζουμε.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται στον τόπο μας προσπάθεια για συστηματική και οργανωμένη αντιμετώπιση του σεισμικού προβλήματος με τη δραστηριοποίηση ειδικού Οργανισμού του Ο. Α. Σ. Π.

Στην αρχαιότητα επικρατούσε η αντίληψη ότι οι σεισμοί ήταν αποτελέσματα διαφορών μεταξύ Θεών και γιγάντων ή της οργής των Θεών (άρα Θεομηνίες). Ο Εγκέλαδος ήταν ένας Τιτάνας από αυτούς που εξεγέρθηκαν κατά των Θεών του Ολύμπου και ο Δίας ανέθεσε στη Θεά της Σοφίας την Αθηνά να τον αντιμετωπίσει, μήνυμα για το ότι ο σεισμός αντιμετωπίζεται μόνο με τη σοφία και τη γνώση.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να κατανοήσουμε και στη συνέχεια να αντιμετωπίσουμε είναι ο πανικός. Ο πανικός είναι σημαντική αιτία απωλειών και ασκόπων τραυματισμών ή θανάτων. Είναι πολύ σημαντικό να μειώσουμε τον πανικό. Ο καθένας από μας με την κατάλληλη ενημέρωση μπορεί να ελέγξει και να προσδιορίσει τη συμπεριφορά του στην κρίσιμη στιγμή του σεισμού και να βοηθήσει τον εαυτό του και τους συνανθρώπους του.

Οι Τεκτονικοί σεισμοί είναι οι πιο συνηθισμένοι και επικίνδυνοι σεισμοί στη χώρα μας. Οι σεισμοί αυτοί εξηγούνται με την κίνηση των λιθοσφαιρικών πλακών. Οι λιθοσφαιρικές πλάκες είναι τεμάχια στα οποία χωρίζεται ο γήινος φλοιός. Οι πλάκες αυτές κινούνται συνεχώς και σε άλλα σημεία συγκρούονται ενώ σε άλλα απομακρύνονται. Στα σημεία σύγκρουσης δύο πλακών συσσωρεύονται τεράστια ποσά ενέργειας μέχρι που κάποια στιγμή προκαλείται θραύση των πετρωμάτων και έτσι γεννιούνται οι σεισμοί.

Η χώρα μας βρίσκεται στα όρια σύγκρουσης της Αφρικανικής πλάκας με την Ευρασιατική. Η πρώτη συγκλίνη βυθιζόμενη κάτω από την δεύτερη με ταχύτητα περίπου 4 εκατοστά το χρόνο. Με τη σύγκρουση των δύο πλακών ερμηνεύεται η μεγάλη σεισμικότητα του Ελληνικού χώρου. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω οι σεισμοί δεν είναι Θεομηνίες, όπως παλιά πίστευαν, αλλά φυσικά φαινόμενα συνυφασμένα με την ύπαρξη και δημιουργία του πλανήτη μας. Η έλλειψη σωστής πληροφόρησης συντελεί ευρύτατα στο να παραμένει η πεποίθηση στον κόσμο ότι ο σεισμός είναι μια αναπόφευκτη φυσική

καταστροφή. το πρόβλημα ενισχεται από το ότι στα σχολεία μας δεν γίνεται η απαραίτητη διδασκαλία των επιστημών της γης που αντιμετωπίζουν με σωστό τρόπο τα προβλήματα του σεισμού. Εξ' άλλου από τα σχολεία ξεκινάει η ανάγκη επιμόρφωσης, κάτι που στη χώρα μας γίνεται συστηματικά τα τελευταία δύο χρόνια.

Μέγεθος σεισμού είναι ένα μέτρο του ποσού της ενέργειας που εκλύεται στην εστία. Αυτό μετρείται στην κλίμακα RICHTER. Ένταση σεισμού είναι το μέτρο των καταστροφών που προξενεί ο σεισμός στους διάφορους τρόπους. Αυτή μετρείται στην κλίμακα MERCALLI — ή σε άλλες μακροσεισμικές κλίμακες — και η εκτίμησή της γίνεται με εμπειρικό τρόπο από τα αποτελέσματα του σεισμού. Οι καταστροφές διαφέρουν από τόπο σε τόπο έτσι η ένταση έχει διάφορες τιμές, αντίθετα με το μέγεθος που είναι ένα.

Οι σεισμοί μπορεί να προξενήσουν ρήγματα στην επιφάνεια της γης, κατολισθήσεις, παλιρροιακά κύματα, καταρρεύσεις, ή βλάβες στις κατασκευές, πυρκαϊές, καταστροφές στα οδικά δίκτυα, στις επικοινωνίες κ.λ.π. Τα προβλήματα είναι ποικίλα. Οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν τι να κάνουν για να προστατευθούν σε τέτοιες δύσκολες ώρες.

Οι ώρες που ακολουθούν ένα καταστροφικό σεισμό είναι πολύ κρίσιμες και απαιτούν ψυχραιμία, θάρρος και περισκεψή.

Το πρώτο βήμα είναι η ετοιμότητα και προετοιμασία. Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε ορισμένες χρήσιμες οδηγίες προστασίας. Να έχουμε προμηθευτεί μερικά πράγματα απαραίτητα σε περίπτωση ανάγκης. Να πάρουμε μέσα στο σπίτι μας όλα τα δυνατά μέτρα προστασίας —στερέωση βαριών αντικειμένων, φωτιστικών, αγορά πυροσβεστήρων κ.λ.π.— Είναι σημαντικό να ακούμε προσεκτικά τις οδηγίες της Πολιτείας. Να μην δίνουμε βάση σε φημολογίες. Να μην χρησιμοποιούμε το αυτοκίνητό μας ή το τηλέφωνο παρά μόνο σε περίπτωση μεγάλης ανάγκης.

Σε ότι αφορά την οργάνωση της Πολιτείας για την αντιμετώπιση των σεισμών υπάρχουν σχέδια έκτακτης ανάγκης μέσα από τα οποία προβλέπεται η κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων σε περίπτωση καταστροφών. Υπάρχει Αντισεισμικός Κανονισμός τον οποίον ακολουθούν οι Μηχανικοί κατά τη δόμηση. Όταν αγοράζουμε ή κτιζούμε σπίτια εκτός από την αισθητική πρέπει να φροντίζουμε να είναι αντισεισμικά. Χρειάζονται ελάχιστα χρήματα γι' αυτό.

Σήμερα καλύτερος και ρεαλιστικότερος τρόπος αντιμετώπισης των συνεπειών των σεισμών είναι η σωστή αντισεισμική δόμηση μαζί με την κατάλληλη ενημέρωση και προετοιμασία του Πολίτη.

Γιάννης Γ. Σμπώκος

ομιλητης: μανώλης γλέζος θεμα: αυτοδιοίκηση

μια είναι η συνταγή για τη δημοκρατία θα μας εξηγήση ο Μανώλης Γλέζος: Η κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής, η κοινωνικοποίηση της πολιτικής εξουσίας, η κοινωνικοποίηση της πληροφόρησης. Κοινωνικοποίηση σημαίνει αποκέντρωση και συμμετοχή των πολιτών σ' όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Διαβάστε όμως το σύνολο της εισήγησης του παρακάτω.

Αδελφια μου Κύπριοι. Σας ευχαριστώ για τη παρουσία σας, και ευχαριστώ πολύ το ελεύθερο Ανοικτό Πανεπιστήμιο που μου έδωσε τη δυνατότητα να βρίσκομαι σήμερα κοντά σας. Τρία χρόνια έκανα να ρθω ξανά στη Κύπρο, γιατί ομολογώ ότι ένα ταξίδι στη Κύπρο δεν είναι ένα ταξίδι στη Ιθάκη. Δεν έχει τη φόρτιση μιας νοσταλγίας ενός ξενιτεμένου, έχει τη φόρτιση όσο κι' αν φαίνεται περιέργου των ενόχων καλαμαράδων. Νοιώθω κάθε φορά που σκέφτομαι τη Κύπρο, κάθε φορά που μου γίνεται πρόσκληση να ρθω στη Κύπρο, την ενοχή που έχουμε εμείς οι καλαμαράδες για τη κατάσταση που βρίσκεται η Κύπρος. Δεν είναι η Κύπρος, για να θυμηθούμε και το ποιητή, ένα άδειο πουκάμισο, δεν είναι ένας οραματισμός, είναι ένα σύμβολο που όσο κι' αν προσπαθούμε μερικοί να μας κάνουν να πιστέψουμε ότι πρέπει να εφησυχάσουμε γιατί έτσι είναι τα πράγματα, δεν μπορεί να γίνουμε αλλοιώς, για μας ο εφησυχασμός αυτός αποτελεί ένα κίνητρο έντονης προσπάθειας, κι' όταν βλέπουμε ότι δεν πετυχαίνουμε εκείνο που θέλουμε νοιώθουμε ένοχοι. Εμείς πιστεύουμε ότι η Κύπρος δεν είναι καλώς σκλαβωμένη, θέλει να ζήσει ανεξάρτητη, θέλει να ζήσει ελεύθερη, θέλει να αυτοδιατεθεί.

Και να που μπήκαμε και στο θέμα της συζήτησής μας για απόψε. Στο θέμα της αυτοδιοίκησης.

Το θέμα «αυτοδιοίκηση» είναι αντικείμενο των ανθρωπιστικών μελετών. Δεν είναι μια τεχνοκρατική μεταρρύθμιση. Αφορά τη κοινωνική συμπεριφορά του ανθρώπου στον ανθρώπινο χώρο. Είναι δηλαδή ένα εσωτερικό πρόβλημα που ο

ίδιος ο άνθρωπος πρέπει να λύσει. Γι' αυτό το λόγο έχει και τρομερές αντικειμενικές δυσκολίες. Εάν έχουμε προσέξει για ότι βρίσκεται έξω από μας έχουμε κάμει μελέτες με αποτελέσματα καταπληκτικά. Π.χ. στο μικρόκοσμο ο άνθρωπος κατάφερε να τμήσει το άτομο, να τμήσει το πυρήνα, στο δε μακρόκοσμο κατάφερε να εξουδετερώσει τη βαρύτητα της γης και να περπατήσει στ' άστρα. Αυτά στο χώρο που βρίσκεται έξω από τον άνθρωπο. Στο χώρο που βρίσκεται μέσα σε μας, η ανθρωπότητα βρίσκεται πίσω παρά πολύ. Ακόμη οι άνθρωποι σκοτώνονται μεταξύ τους. Το γιατί βρίσκεται στο γεγονός ότι αντικείμενο και υποκείμενο ταυτίζονται. Ο ερευνητής είναι το ίδιο το αντικείμενο που προσπαθεί να ερευνήσει. Γι' αυτό το θέμα της αυτοδιοίκησης είναι πάρα πολύ δύσκολο. Κάποτε ένας καθηγητής έβαλε το εξής ερώτημα στους φοιτητές. Ποιά ομοιότητα ή διαφορά έχουν ο γαϊδαρος και το αυτοκίνητο. Φυσικά δεν απάντησε κανείς. Και τους λέει ο καθηγητής, ο μεν γαϊδαρος είναι αυτοκίνητος το δε αυτοκίνητο ετεροκίνητο. Το είπα αυτό διότι η αυτοδιοίκηση είναι κάτι που σχετίζεται με το πως εμείς οι ίδιοι αυτός-εαυτόν μπορεί να διοικήσει, πως εμείς οι ίδιοι μπορούμε να αυτοδιοικηθούμε και να μη μας διοικά άλλος. Παρόμοιες, συνώνυμες λέξεις είναι αυτεξούσιος, αυτοκαθορισμός, αυτονομία, αυτόπολις που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι δηλ. η πολιτεία μοναχική της να κανονίζει τα του οίκου της. Κατά τη δική μου την αντίληψη η καλύτερη λέξη που προσαρμόζει στο σύνολο αυτών των εννοιών είναι η λέξη αυτοδιάθεση. Διαθέτω το εαυτό μου όπως θέλω εγώ. Ένας λαός, ένα χωριό, μια κοινότητα, ένας νομός διαθέτει τον εαυτό του όπως θέλει αυτό ο ίδιος.

Από το Μάη του '68 στη Γαλλία πήρε μια τεράστια διάσταση ο όρος αυτοδιαχείριση. Τι είναι αυτοδιαχείριση. Πολλοί τεχνοκράτες θέλουν να δώσουν την έννοια της αποσυγκέντρωσης των βιομηχανικών μονάδων, άλλοι θέλουν να πούνε ότι μπορούν να συμμετέχουν οι εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις. Όμως ο όρος μπορεί να σημαίνει και το εξής: μου δίνουν να διαχειριστώ κάτι που από πριν είναι καθορισμένο τι ακριβώς πρέπει να κάνω. Τι αυτοδιαχείριση μπορεί να έχει ένας οδηγός μιας αμαξοστοιχίας που κάνει καθορισμένο δρομολόγιο π.χ. Λονδίνο-Μάντσεστερ. Λοιπόν για να μη δημιουργηθούν προβλήματα, παρ' όλο που πήρε μια τεράστια κοινωνική διάσταση κι' ένα κοινωνικό κίνημα κι' ένα θεωρητικό σύστημα μετά το Μάη του '68

δεν θα χρησιμοποιήσω τον όρο αυτοδιαχείριση.

Στην αρχαία Ελλάδα είχαν φτάσει σε μια ολοκληρωμένη μορφή του όρου, στην αυτοπολίτευση που εκφραζόταν με τις τρεις λειτουργίες της εξουσίας.

α) **Αυτονομία.** Η πολιτεία ήταν αυτόνομη, δηλ. όλοι οι πολίτες από 18 χρονών και πάνω συνέρχονταν στην εκκλησία και θεσμοθετούσαν τους νόμους βάσει των οποίων θα λειτουργούσε η πολιτεία τους.

β) **Αυτοδιοίκηση.** Η πολιτεία ήταν αυτοδιοικούμενη, όλοι οι πολίτες από 18 χρονών και πάνω μπορούσαν να διοικήσουν τον τόπο. Με κλήρο ή με τη σειρά.

γ) **Αυτή δικία.** Η πολιτεία ήταν αυτόδικος. Η εκκλησία του δήμου δίκαιζε τους παραβάτες του νόμου.

Η αυτοδιοίκηση στην Αρχαιότητα

Στην Ελλάδα υπήρχαν κοινότητες, δηλ. άνθρωποι που ζούσανε μαζί και που μαζί αντιμετώπιζαν τα προβλήματα της ζωής, από 50 χιλιάδες χρόνια. Στη Μυωική εποχή έχουν διαπιστωθεί 10 πολιτείες όπου υπήρχε ο α' και β' βαθμός αυτοδιοίκησης. Τέτοιοι ήταν οι Μήκονες, Τύρινθα κ.λ.π.

Την Αθηναϊκή πολιτεία την αποτελούσαν οι δήμοι. Στη πιο μεγάλη ακμή της στην Αθήνα υπήρχαν 174 δήμοι. Ο δήμαρχος εκλεγόταν από τους δημότες ή με κλήρωση ή με τη σειρά. Γίνονται ταχτικές και έκτακτες συνελεύσεις του δήμου, καθορισμένες από πριν. Αυτή είναι η πρωτοβάθμια μορφή αυτοδιοίκησης. Η δευτεροβάθμια μορφή είναι η πολιτεία των Αθηναίων που την αποτελούσαν οι 500 (50 από κάθε φυλή).

Η βουλή των 500 καθορίζει τα του οίκου της πολιτείας των Αθηναίων. Τρίτος βαθμός αυτοδιοίκησης είναι η συμπολιτεία. Η Αθηναϊκή συμπολιτεία κατά τον Αριστοφάνη στις Σφήκες αποτελείτο από χίλιες πόλεις. (Συμπολίτες είναι η Αιτωλική, η Αχαϊκή, η Ολυνθιακή). Η κάθε πολιτεία λειτουργούσε εντός των τειχών και εκτός των τειχών η συμπολιτεία.

Η αυτοδιοίκηση στη Τουρκοκρατία

Κατά τη περίοδο της Τουρκοκρατίας επειδή η Τουρκική κυριαρχία δεν μπορούσε να επέμβει μέχρι τα άκρα και να διοικεί όλη την Ελλάδα, αυτόματα γεννήθηκε η ανάγκη της αυτοδιοίκησης. Και παρουσιάστηκαν καταπληκτικές μορφές διοίκησης τριών βαθμίδων και πάλι. Ας φέρουμε για παράδειγμα τα Ματεμοχώρια. Κάπου 360 χωριά σαν σύνολο αποτελούσαν τη τρίτη βαθμίδα αυτοδιοίκησης.

Οι δώδεκα κόμμες τη δεύτερη και κάθε ένα χωριό ξεχωριστά τη πρώτη βαθμίδα. Ήταν μια ομοσπονδία Κοινοτήτων. Τέτοια χωριά ήταν και τα Ζαγοροχώρια, τα Αμπελάκια.

Στη Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα βλέπουμε όλες τις μορφές καθεστώτων. Στη Μάνη υπήρχε απολυταρχικό, στην Ύδρα ολιγαρχικό (δημογέροντες, γερούσια) και στα περισσότερα μέρη υπήρχε δημοκρατικό. Στη δε Σάμο το εσωτερικό καθεστώς κάθε χώρου αυτοδιοίκησης, όλες οι μορφές πηραν μέρος στην επανάσταση κατά των Τούρκων.

Τα χρόνια της κατοχής στην Ελεύθερη Ελλάδα

Υπήρχαν 3 βαθμίδες. Πρωτοβάθμια που ήταν οι κοινότητες, η δευτεροβάθμια που ήταν οι επαρχίες και η τριτοβάθμια οι νομοί. Επίσης υπήρχε η λαϊκή δικαιοσύνη με αρκετά όργανα. Υπήρχε η τοπική λαϊκή δικαιοσύνη (πρωτοβάθμια), το αναθεωρητικό δικαστήριο (δευτεροβάθμια) και το ακυρωτικό δικαστήριο (τριτοβάθμια). Η ψηφοφορία ήταν καθολική και μυστική.

Προβλήματα αντιπροσωπευτικών συστημάτων

Τι κάνουμε όταν καλούμαστε με ελεύθερες, νόμιμες, κανονικές και χωρίς επηρεασμούς εκλογές, να ψηφίσουμε για τη βουλή ή για οτιδήποτε άλλο όργανο;

Εκλέγουμε αυτούς που θεωρούμε ικανότερους, ή που μας έχουν πείσει αυτοί ή τα κόμματα τους ότι είναι οι ικανότεροι. Και τους εκλέγουμε για να είναι αυτοί αντί για μας επί βουλής να βουλευονται εκείνοι αντί για μας, για τέσσερα ή πέντε χρόνια. Προσέξτε το. Τους παραχωρούμε το δικαίωμα να αποφασίζουν για μας. Αυτοί τώρα με το φωτοστέφανο του εκλεκτού γίνονται οι άλλοι, οι εκλεκτοί, οι βουλευτές. Δηλαδή δημιουργείται αμέσως μια σχέση ετερογένειας ανάμεσα στο βουλευτή και τους ψηφοφόρους. Αυτή η ετερογένεια δημιουργεί προβλήματα. Γιατί εφοδιάζεται ο βουλευτής με εξουσία, τη νομοθετική εκτός του ότι αποφασίζει για μας. Υπάρχει τρόπος να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα και να μην υπάρχει αυτή η ετερογένεια. Εγώ λέω υπάρχει. Θα το δούμε παρακάτω.

Θεμελιακές αρχές αυτοδιοίκησης

1. Κατάργηση του διαχωρισμού της ετερογενούς εξουσίας. Να σταματήσει να υπάρχει ο αποφασίζων και ο εκτελών, ο διατάζων και ο υπακούων, ο διατάζων

Κι' ένα από τα ανέκδοτα που ειπώθηκαν.

Ερώτηση: Ξέρετε ποια η διαφορά μεταξύ ενός γαϊδαρού κι' ενός αυτοκινήτου;

Απάντηση: Ο γαϊδαρος είναι αυτοκίνητος ενώ το αυτοκίνητο είναι ετεροκίνητο.

και ακροατής-θεατής. Ο πολίτης λοιπόν πρέπει να πάψει να είναι το παιδί της εξουσίας του πατέρα, να μην είναι το παιδί του χαρισματικού ηγέτη. Πρέπει αυτή η αρχή της ετερογενούς εξουσίας να καταργηθεί. Πως; Για να πετύχουμε αυτό το πράγμα πρέπει να υπάρχει η ικανότητα να αποφασίζει κάποιος σπριζεται σε πέντε πράγματα.

1) Ικανότητα προσληπτικότητας γνώσεων. Για να μπορεί να αποφασίσει πρέπει να γνωρίζει κάτι. Για να το γνωρίζω πρέπει να έχω ικανότητα να το γνωρίζω. Ικανότητα προσληπτικότητα. Αυτό το έχει αναλάβει η παιδεία μας.

2) Πρέπει να είμαι κάτοχος γνώσεων. Αυτός που πρέπει να αποφασίζει, πρέπει να γνωρίζει. Κι' εδώ είναι το μεγάλο πρόβλημα. Το σύνολο των ανθρώπινων γνώσεων που σε κάθε 5 χρόνια διπλασιάζεται ανέρχεται σ' ένα εκατομμύριο ομάδες γνώσεων. Είναι αδύνατο να αποκτήσουμε όλες αυτές τις γνώσεις. Δημιουργούνται λοιπόν δύο ειδών γνώσεις. Η γενικευμένη και η εξειδικευμένη γνώση. Οι κατέχοντες εξειδικευμένη γνώση γίνονται οι άρχοντες της ζωής μας. Είναι ο ειδικός για να αποφασίζει.

Μια και θεωρητικά και πρακτικά είναι αδύνατο να κατέχουμε όλες τις γνώσεις πρέπει οι άνθρωποι να βρουν τις λέξεις «κλειδιά», τις απαραίτητες γνώσεις τους. Όχι εγκυκλοπαιδικές γνώσεις αλλά γνώσεις «κλειδιά». Με τη κοινωνικοποίηση της πληροφόρησης, μπορώ ν' αντιμετωπίσω τα προβλήματα που θέτει η αυτοδιοίκηση.

3) Τρίτο στοιχείο για την ικανότητα απόφασης είναι η δημοσιότητα. Η διαφάνεια στη λειτουργία λήψης των αποφάσεων. Π.χ. οι συνεδρίες του υπουργικού συμβουλίου να γίνονται γνωστές στο λαό. Όχι μόνο οι αποφάσεις.

4) Άλλο στοιχείο απαραίτητο για την ικανότητα απόφασης είναι η διακίνηση ιδεών. Όχι μονόδρομος διακίνηση ιδεών που αποφασίζουν οι από πάνω και τα ανακοινώνουν στους κάτω, ούτε καν η αμφίδρομος που κατεβάζουν τις ιδέες στο λαό και λέει τη γνώμη του όμως τελικά αποφασίζουν οι απάνω. Η σωστή διακίνηση ιδεών είναι η οριζόντια. Να μπορεί π.χ. ένα μέλος ενός κόμματος να απευθύνει τις απόψεις τους προς σ' όλα τα άλλα μέλη του κόμματος.

5. Τέλος για την ικανότητα απόφασης βασικό στοιχείο είναι η κατάργηση του συγκεντρωτισμού της εξουσίας. Η εξουσία να περάσει στο λαό, σε κάθε βαθμίδα. Δηλ. τα εντός των τειχών κάθε μέρους. Το χωριό τα εντός των τειχών

του, η επαρχία τα εντός των τειχών της, ο νόμος, η χώρα τα εντός των τειχών τους. Η Ελλάδα τα του οίκου της. Η Κύπρος τα του οίκου τους. Κατάργηση του γιγαντισμού. Όσο πιο γιγαντιαία είναι μια περιοχή, τόσο πιο αντιδημοκρατικά είναι ότι γίνονται σ' αυτή. Όλα τα γιγαντιαία στην ιστορία της ανθρωπότητας ήταν αντιδημοκρατικά. Π.χ. οι πυραμίδες τα πελώρια αγάλματα επί σταλινισμού.

Η μεγαλούπολη από μόνη της είναι αντιδημοκρατική. Το όριο της πολιτείας πρέπει να είναι το καλημέρα. Από τη στιγμή που θα βγει ένας πολίτης στο δρόμο και δεν θα πει στο άλλο καλημέρα, που δεν τον γνωρίζει, δεν μπορεί να λειτουργήσει δημοκρατία. Αυτό σημαίνει ότι για να μπορεί να υπάρξει δημοκρατία πρέπει να υπάρχουν μικρές κοινωνικές ομάδες, μικρές διοικητικές μονάδες συνείδησης.

Τελειώνοντας μπορούμε να πούμε επιγραμματικά: Κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής υπήρξε το όραμα που θυσιάστηκαν γι' αυτό εκατομμύρια άνθρωποι και επιδιώκουν να το κάνουν πράξη. Δεν είναι λάθος, όμως όχι μόνο του. Χρειάζεται να κοινωνικοποιηθεί η πολιτική εξουσία. Αν δεν κοινωνικοποιηθεί η πολιτική εξουσία δε μπορεί να γίνει τίποτα. Επίσης κοινωνικοποίηση των μέσων πληροφόρησης. Ο Θεοκίδης έλεγε: **Άνδρες γαρ πόλις.** Η πόλις ανήκει σ' όλους.

ένωση αυτοδιδάχτων ζωγράφων

Έτσι ονομάζεται ο ένας από τους δύο σύνδεσμούς αυτοδιδάχτων ζωγράφων. Έχει την έδρα του στην «λεωφόρο» Αθηνάς κοντά στον Ορφέα. Παρακάτω σας παρουσιάζουμε μια συνομιλία που είχαμε με το πρόεδρο της Π. Νεοκλέους.

Πότε ιδρύθηκε η ΕΝ.Α.Ζ.;

Η ΕΝ.Α.Ζ. ιδρύθηκε στις 23 του Σεπτεμβρίου 1984. Δυστυχώς ορισμένες σοβαρές διαφωνίες που προέκυψαν στους κόλπους του Ο.Α.Ζ.Κ. ώθησαν αρκετά μέλη στη δημιουργία της ΕΝΩΣΗΣ ΑΥΤΟΔΙΔΑΚΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ.

Στην Κύπρο υπήρχαν πάντοτε πολλοί αυτοδίδακτοι ζωγράφοι. Σύμφωνα με μια μελέτη που κάναμε, σήμερα υπάρχουν περισσότεροι από χίλιοι αυτοδίδακτοι μεταξύ των οποίων πολύ αξιόλογοι, ταλαντούχοι ζωγράφοι που σχεδόν όλοι χάνονταν γιατί δεν τους δινόταν η ευκαιρία να παρουσιάσουν τη δουλειά τους και γιατί δεν υπήρχε κάποιος φορέας που να ενδιαφερτεί ιδιαίτερα για αυτή την αξιολογία και ποιοτικά και αριθμητικά μερίδα των καλλιτεχνών μας. Έτσι έγινε επιτακτική ανάγκη η δημιουργία κάποιου Συνδέσμου από τους ίδιους τους αυτοδίδακτους ζωγράφους μας που θα αγκαλιάζε αν ήταν δυνατό όλους αυτούς τους καλλιτέχνες.

Ποιοί είναι οι κυριώτεροι σκοποί της ΕΝ.Α.Ζ.;

Οι κυριώτεροι σκοποί της ΕΝ.Α.Ζ. είναι οι πιο κάτω:

1. Η προσφορά στην καλλιτεχνική και πολιτιστική ζωή του τόπου.
2. Να αγκαλιάσει όλους τους αφανείς ζωγράφους.
3. Η καλλιτέρευση της ποιότητας της δουλειάς των μελών.
4. Η γνωριμία του φιλότεχνου κοινού με τους αυτοδίδακτους δημιουργούς μας.
5. Η ανάπτυξη φιλικών δεσμών μεταξύ των καλλιτεχνών του τόπου μας με καλλιτέχνες του εξωτερικού.

Γιατί τη Γκαλερί σας την οργανώσατε σ' αυτή την περιοχή και όχι σε κάποια πιο εμπορική περιοχή;

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η γκαλερί μας βρίσκεται «εντός των τειχών» και δη σε τούτη την ακριτική περιοχή της Χρυσανθινιώτισσας. Κατ' αρχήν η περιοχή αυτή έχει μια ιδιομορφία, μια ξεχωριστή ομορφιά. Και επειδή θέλαμε να δημιουργήσουμε μια ζωντάνια στην εγκαταλειμμένη περιοχή της Λευκωσίας δημιουργήσαμε τη γκαλερί μας ειδικά σ' αυτή την περιοχή. Όσον αφορά τους γείτονες, μας αγκάλιασαν με μια ξεχωριστή αγάπη. Από τη δική τους πλευρά βρήκαμε συμπαράσταση και βοήθεια.

Η ΕΝ.Α.Ζ. έχει εργαστήρι για τα μέλη της;

Πριν εννιά μήνες περίπου δημιουργήσαμε δικό μας εργαστήρι όπου τα μέλη μας μπορούσαν οποιαδήποτε στιγμή να ζωγραφίζουν ο ένας δίπλα από τον άλλο αλληλοβοηθούμενοι, όμως υποχρεωθήκαμε να το εγκαταλείψουμε κυρίως λόγω οικονομικού.

Ποιά είναι τα κυριώτερα προβλήματα που αντιμετωπίζετε και αντιμετωπίζετε;

Το πρώτο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε ήταν η προκατάληψη που υπήρχε για τους αυτοδίδακτους ζωγράφους. Το

κοινό της Κύπρου ήταν σχεδόν τελείως ακατατόπιστο για τη δουλειά των αυτοδιδάκτων ζωγράφων, όμως με τις συνεχείς εκδηλώσεις η προκατάληψη αυτή εξέλειψε κυρίως γιατί ο κόσμος είδε και πίστεψε πως δεν ήταν αυτό που νόμιζε. Πείστηκε πως πράγματι υπάρχουν πολύ αξιόλογοι αυτοδίδακτοι δημιουργοί. Ένα άλλο στοιχείο που συνέβαλε θετικά σ' αυτή τη στροφή είναι και οι χαμηλές τιμές που έχουμε όταν οργανώνουμε διάφορες εκθέσεις.

Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι το οικονομικό. Εκτός από τις συνδρομές των μελών και ένα μικρό πο-

σοστό από τις πωλήσεις έργων δεν έχουμε κανένα άλλο οικονομικό πόρο. Δυστυχώς το κράτος δε δίνει την απαιτούμενη προσοχή για τους αυτοδίδακτους δημιουργούς μας είτε αυτό αναφέρεται στη ζωγραφική, θέατρο, μουσική κ.α. Εδώ θα αναφέρω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα που συναντούμε στη Βουλγαρία. Στη χώρα αυτή οι αυτοδίδακτοι είναι χωρισμένοι σε ομάδες των 60—70 ατόμων.

Τους παραχωρείται χώρος για εργαστήρι και εκθέσεις και επι κεφαλής της κάθε ομάδας βρίσκεται ένας δόκιμος ζωγράφος που συμβουλεύει τους αυτο-

δίδακτους ζωγράφους οργανώνοντας σεμινάρια, διαλέξεις και τους δίνει πρακτικές συμβουλές.

Ποιές είναι οι σχέσεις σας με τους δόκιμους ζωγράφους;

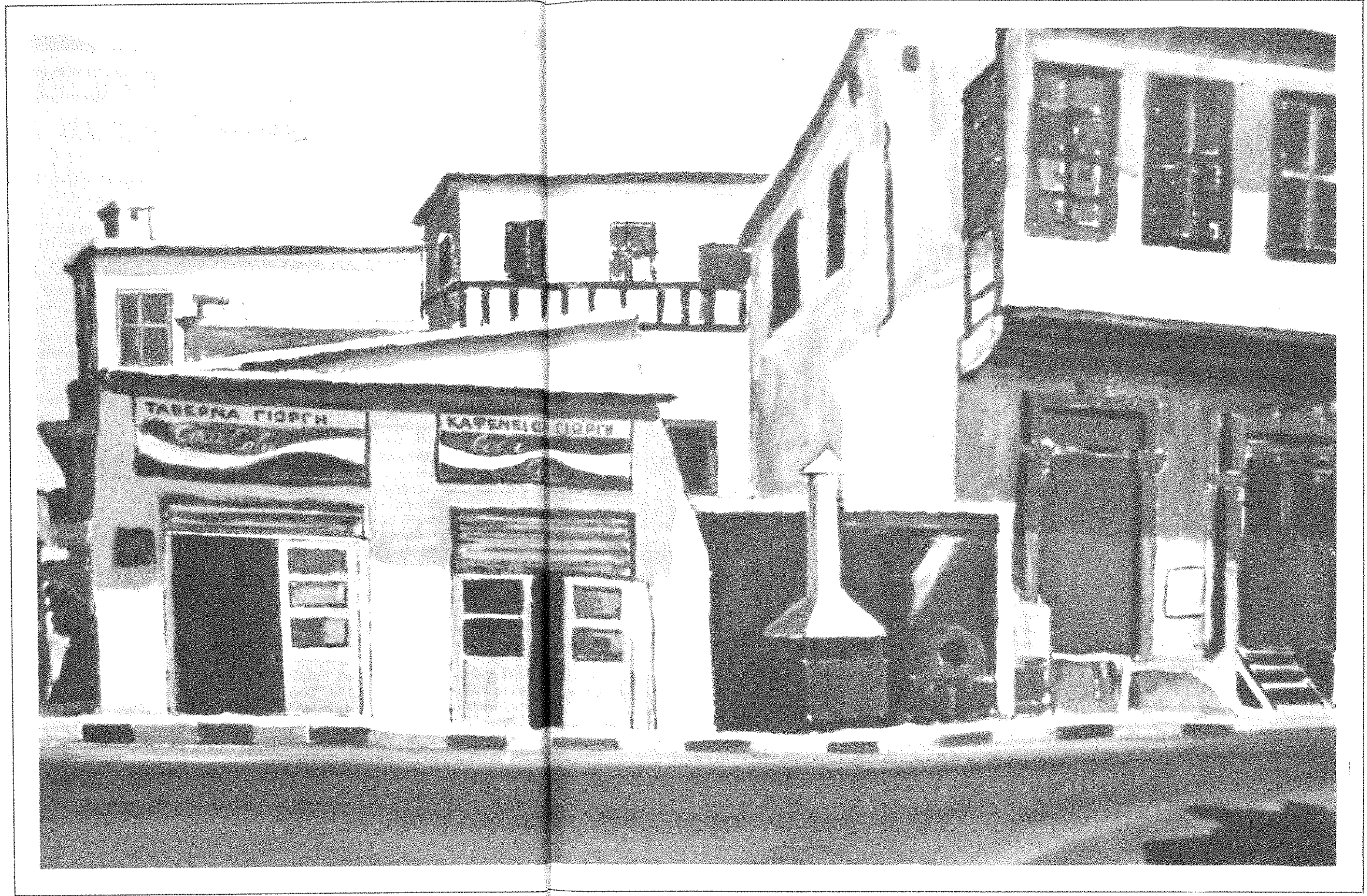
Ορισμένοι από αυτούς μας βλέπουν με μεγάλη συμπάθεια και είναι πάντοτε πρόθυμοι να μας δώσουν οποιαδήποτε βοήθεια τους ζητήσουμε, όμως δυστυχώς υπάρχουν και ορισμένοι που μας αντιμετωπίζουν πολύ έχθρικά. Εμείς σαν ΕΝ.Α.Ζ. ελπίζουμε στη βοήθεια από όλους για το καλό της τέχνης και της πολιτιστικής ανάπτυξης του τόπου μας.

Εδώ θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφέ-

ρουμε ονομαστικά τη συγκινητική βοήθεια του ακούραστου Θεόδωτου Κάνθου που πάντα πρόθυμα βρίσκεται δίπλα μας.

Πόσες εκδηλώσεις οργανώσατε στους δέκα μήνες ζωής της ΕΝ.Α.Ζ.;

Στους δέκα μήνες ζωής της ΕΝ.Α.Ζ. οργανώσαμε 23 συνολικά εκδηλώσεις. Οι έντεκα ήταν εκθέσεις ζωγραφικής και οι υπόλοιπες διαλέξεις και κινηματογραφικές ταινίες με θέμα τη ζωγραφική. Τις 23 αυτές εκδηλώσεις τις οργανώσαμε όχι μόνο στη Λευκωσία με στόχο την αποκέντρωση και τη γνωριμία με τους δημιουργούς μας από το φιλότεχνο κοι-

νό άλλων πόλεων και επαρχιών.
Ποιές ήταν οι βασικότερες σας εκδηλώσεις και που στοχεύουν;

Η πρώτη βασική μας εκδήλωση ήταν η Α' Παγκύπρια Έκθεση που έγινε στην Πύλη Αμμοχώστου στις 21.1.85. Η έκθεση αυτή καθιερώθηκε να γίνεται κάθε χρόνο το Γενάρη και σ' αυτή μπορούν να παίρνουν μέρος μέλη και μη μέλη της ΕΝ.Α.Ζ. Στόχος αυτής της έκθεσης είναι η μαζική συμμετοχή, δηλαδή να δίνεται η ευκαιρία σε κάθε ζωγράφο ανεξάρτητα αν δεν είναι μέλος μας να συμμετάσχει έστω και μια φορά το χρόνο σε μια έκθεση και να δοκιμάζει τις δυνάμεις του.

Η Α' Παγκύπρια Έκθεση σημείωσε εξαιρετική επιτυχία. Στα εγκαίνια παραβρέθηκαν πέραν των χιλίων φιλότεχνων που εξεφράστηκαν με τα πιο κολακευτικά σχόλια τόσο για την ποιότητα της δουλειάς όσο και για την οργάνωση της έκθεσης.

Η δεύτερη βασική μας εκδήλωση ήταν η έκθεση χαρακτηριστικής από την Κούβα στις 16 του Απρίλη 1985. Στην έκθεση αυτή πήραν μέρος δέκα συνολικά Κουβανοί δόκιμοι καλλιτέχνες μερικοί από τους οποίους έχουν Παγκόσμιες διακρίσεις.

Μια άλλη αξιόλογη εκδήλωση ήταν η έκθεση Βουλγαρων Αυτοδιδασκτων ζωγράφων και χαρακτών στις 2.5.85. Στην έκθεση αυτή πήραν μέρος 45 Βούλγαροι καλλιτέχνες με 60 έργα. Η έκθεση αυτή παρουσιάστηκε με αρκετή επιτυχία και στη Λεμεσό.

26

Και οι δυο αυτές εκθέσεις στοχεύουν κυρίως στη δημιουργία φιλικών δεσμών μεταξύ των ζωγράφων αλλά και των λαών των χωρών της Κούβας, της Βουλγαρίας με την Κύπρο, όπως επίσης και τη γνωριμία με την τέχνη των λαών των διαφόρων χωρών.

Πρόσφατα η ΕΝ.Α.Ζ. συμμετέχει με έργα μελών της στο 3ο Φεστιβάλ Αποδήμων Αμερικής που οργανώνεται από το Σύνδεσμο Αποδήμων CYPRECO.

Μια άλλη εκδήλωση που έγινε και καθιερώθηκε να γίνεται κάθε χρόνο είναι η έκθεση με χαμηλές τιμές. Η έκθεση αυτή στοχεύει στο να δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα στρώματα του λαού να αγοράζουν αυθεντικά έργα και να μην είναι προνόμιο μόνο μιας μερίδας ανθρώπων. Τα έργα αυτής της έκθεσης κατα μέσο όρο ήταν γύρω στις 30 λίρες κορνιζαρισμένα.

Φυσικά και οι υπόλοιπες εκθέσεις, διαλέξεις και κινηματογραφικές ταινίες είχαν τους δικούς τους στόχους και μηνύματα όμως δεν μπορούμε να τις αναφέρουμε όλες.

Ποιές είναι οι βασικές εκδηλώσεις που προγραμματίζετε σαν ΕΝ.Α.Ζ.;

Στις 17.8.85 και στις 7.9.85 οργανώνουμε σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (Κ.Ο.Τ.) δυο εκθέσεις. Η πρώτη θα γίνει στο Κάστρο της Πάφου και η δεύτερη στο Μοναστήρι της Αγίας Νάπας.

Απο τις πρώτες μέρες του Αυγούστου άρχισε τη λειτουργία της μόνιμη — ολόχρονη έκθεση των μελών της ΕΝ.Α.Ζ. στην Γκαλερί ΤΕΧΝΟΤΡΟΠΙΑ που βρίσκεται στην οδό Ιπποκράτους 45/πίσω ακριβώς από τη Λαϊκή Γειτονιά. Η έκθεση θα είναι ανοικτή σε ώρες γραφείου. Στο ισόγειο της Γκαλερί «Τεχνοτροπία» διατίθενται παλιά αντικείμενα.

Στις 28.9.85 οργανώνουμε στη γκαλερί της ΕΝ.Α.Ζ. (Λεωφ. Αθηνάς 15, Πάνω από το καφεθέατρο «ΕΝΑΛΛΑΞ»), έκθεση παιδικής ζωγραφικής για παιδιά μέχρι 15 χρόνων. Όσα από τα παιδιά επιθυμούν να συμμετάσχουν στην έκθεση μπορούν να στείλουν μέχρι τρία έργα. Το θέμα των έργων είναι ελεύθερο. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 449352 ή 46656 Λευκωσία. Τρία από τα παιδιά που θα συμμετάσχουν στην έκθεση θα σταλούν το καλοκαίρι του 1986 στη Βουλγαρία για εξοχή. Η έκθεση αυτή θα σταλεί το φθινόπωρο στη Σόφια για έκθεση.

Το Γενάρη 1986 οργανώνουμε στην Πύλη Αμμ/στου τη Β' Παγκύπρια Έκθεση.

Την άνοιξη 1986 γίνεται ανταλλαγή εκθέσεων με Γιουγκοσλάβους αυτοδιδάκτους ζωγράφους.

Το τέλος Ιουλίου 1986 οργανώνουμε έκθεση των μελών μας στην Κούβα και πιθανό στη Νικαράγουα.

ε.κα.τε προς δημαρχείο: θέλουμε να συμμετέχουμε στη δημιουργία μιας όμορφης Λευκωσίας

Το περασμένο Δεκέμβρη το ΕΚΑΤΕ απέστειλε στο δήμο Λευκωσίας το υπόμνημα που δημοσιεύουμε πιο κάτω. Στόχος το ξεκίνημα μιας συνεργασίας για τη μελέτη τρόπων αισθητικής βελτίωσης της πόλης. Το υπόμνημα δεν συζητήθηκε ακόμα από τα αρμόδια όργανα του δήμου.

Γνωρίζοντας ότι σύντομα ολοκληρώνεται νέο πολεοδομικό σχέδιο, το ΕΚΑΤΕ ανησυχεί και ελπίζει ότι σύντομα θα έχει μια σχετική απάντηση.

30 Δεκεμβρίου, 1984

Πρόεδρο Πολιτιστικής Επιτροπής
Δήμου Λευκωσίας
Κύριο Λέλλο Δημητριάδη

Αξιότιμη κύριε Δημητριάδη,

Πάντοτε παρατηρείται κάποια αυξημένη ανάγκη αισθητικής αντιμετώπισης της πόλης Λευκωσίας και ειδικά των δημόσιων χώρων που την απαρτίζουν.

Η ανάγκη αυξάνεται με τη συνεχή αρχιτεκτονική αναπροσαρμογή σε πολύμορφους χαρακτήρες δόμησης και κατ' επέκταση κάποιας αισθητικής αποσύνθεσης, του χαρακτήρα της πόλης σε σημείο ανησυχητικό.

Αυτό ενισχύεται από το «ελεύθερο» σύστημα δόμησης, το αδύνατο σύστημα πολεοδομικής διάταξης και του ανύπαρκτου ενιαίου χωροταξικού προγράμματος.

Κάνοντας μια πρόχειρη αναδρομή θα δούμε ότι στο πολεοδομικό ή χωροταξικό πρόγραμμα της πόλης απουσιάζει σε ανησυχητικό βαθμό η καλλιτεχνική συνεργασία είτε αυτή είναι συμβουλευτική ή πρακτική. Αυτό είναι στοιχείο «κλειδί» για τις υπάρχουσες αισθητικές αδυναμίες του χώρου.

Με την καλλιτεχνική συμμετοχή στα αρμόδια Κέντρα αποφάσεων πιστεύεται θα επακολουθήσει αισθητική βελτίωση του καθημερινού καταναλωτικού χώρου, σίγουρα και βελτίωση στην ποιότητα ζωής, πνευματικής και υλικής του συνόλου.

Ίσως είναι ο κατάλληλος χρόνος να δωθούν ερεθίσματα προς τους καλλιτεχνικούς δημιουργούς είτε είναι ζωγράφοι, γλύπτες, σχεδιαστές χώρου, κλπ., ώστε να συμβάλουν πρακτικά και συμβουλευτικά στην επίλυση του συνεχούς διογκούμενου αυτού προβλήματος.

Πιο θεμελιακή ακόμα θα ήταν η αντιμετώπιση, αν γίνει μια συνολική χωροταξική μελέτη της πόλης με βασικό γνώμονα την αισθητική αντιμετώπιση που να περιλαμβάνει προτάσεις για συνολική διαμόρφωση και ειδικά «σημεία αναφοράς», (Πλατείες Κεντρικές Αρτηρίες, περιοχές) τονίζοντας η διαμορφώνοντας το χαρακτήρα της πόλης.

Λόγω των υπαρχουσών πολεοδομικών συνθηκών δεν είναι αισθητικά ανεκτή ή τουλάχιστον είναι δύσκολη η τοποθέτηση έργων σε δημόσιους χώρους. Η βελτίωση των πιο πάνω σε βάση το αναφερόμενο ενιαίο χωροταξικό πρόγραμμα μπορεί ν' αποτελέσει θεμέλιο που να παρέχει τη δυνατότητα τοποθέτησης έργων τέχνης σε δημόσιους χώρους σε μακροχρόνια βάση.

Επιβλημένη είναι ακόμα και η βελτίωση σε τομείς που επηρεάζουν ή καθορίζουν την αισθητική εικόνα της πόλης και το περιβάλλον που θα δεχτεί μακροπρόθεσμα έργα τέχνης, και εμπιμπουν στο χώρο του Design. Παραδειγματικά παραθέτω στοιχεία που συνθέτουν τους δημόσιους χώρους, και χρήζουν τροποποίησης με βάση τις σύγχρονες καλλιτεχνικές αναζητήσεις σ' αυτό τον τομέα (κιόσκια, περίπτερα, τηλεφωνικοί θαλάμοι, ανθοδοχεία, παγκάκια, διαφημιστικοί χώροι, σηματοδότηση, διαφημίσεις, επιγραφές κλπ.) στην περίπτωση αυτή μπορεί να γίνει ανοικτός διαγωνισμός που να δώσει ευκαιρία δημιουργίας και επιλογής.

Επιβάλλεται ν' ανατεθεί σε ειδική επιτροπή ή άτομο που να επιληφθεί του θέματος και να προτείνει μια διαδικασία τοποθέτησης των έργων στους δημόσιους χώρους με στόχο ν' αποφευχθούν οι αυθαίρετες ενέργειες και τοποθέτηση έργων ανεξέλεκτα.

Να αξιολογηθούν οι χώροι που θα δέχονται έργα καλλιτεχνικής, ιστορικής, πολιτιστικής, ή εθνικής σημασίας. Στη χωροταξική μελέτη που δέου να περιλαμβάνει τα πιο πάνω, να προταθούν και οργανωμένοι χώροι που να μπορούν να δεχτούν μακροπρόθεσμα, έργα τέχνης (παράδειγμα το Πάρκο Σύγχρονης Τέχνης).

Προτείνοντας επίσης να καθιερωθεί θεσμός με βάση τον οποίο ο Δήμος Λευκωσίας να χρηματοδοτεί 2 έργα το χρόνο που να τοποθετούνται σε δημόσιο χώρο με στόχο να προωθηθεί η καλλιτεχνική έρευνα και να κοσμηθούν οι δημόσιοι χώροι της πόλης.

Επίσης με βάση τα έξοδα διαμόρφωσης και ανέγερσης ενός ανοικτού ή κλειστού χώρου που πραγματοποιεί ο Δήμος, να παραχωρείται ποσό ύψους 1% της συνολικής δαπάνης για έργα τέχνης που να κοσμούν το έργο του ανεγείρεται.

Με βάση αυτές τις προτάσεις μπορεί να τεθεί το ξεκίνημα για σειρά θεσμών που ν' αποτελέσουν κίνητρα για καλλιτεχνική δημιουργία, και κατ' επέκταση, το κοινό της πόλης να ζήσει την καθημερινή ζωή σε οργανωμένους αισθητά χώρους και να εξοικειωθεί με την μορφή αυτή της πνευματικής προσφοράς.

Κύριε Δημητριάδη παρακαλούμε όπως το πιο πάνω υπόμνημα αποτελέσει θέμα που ν' απασχολήσει την Πολιτιστική Επιτροπή του Δήμου με στόχο την αξιολόγηση και προώθηση του συνολικού αυτού προγράμματος.

Το ΕΚΑΤΕ είναι έτοιμο να συνεργαστεί με τα αρμόδια όργανα για την προώθηση των Πολιτιστικών στόχων του Δήμου Λευκωσίας.

Γραμματέας

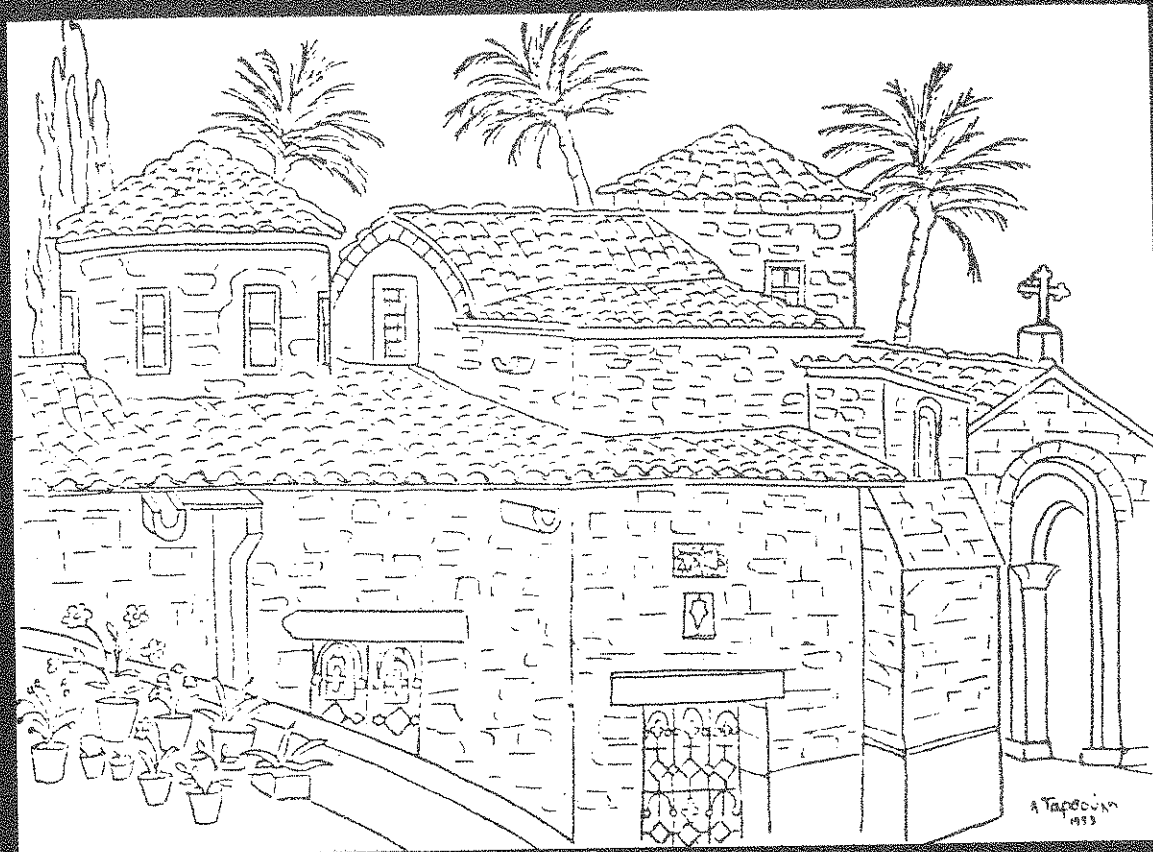
A. Χαραλάμπος

Σας Ευχαριστούμε
για το ΕΚΑΤΕ

Θ. Γρηγορίου
Εκπρόσωπος στην Πολιτιστική
Επιτροπή του Δήμου Λευκωσίας

27

η εκκλησία της παναγίας της χρυσαλινιώτισσας

Η γειτονιά της χρυσαλινιώτισσας έχει πάρει το όνομα της από την εκκλησία αυτή, που χτίστηκε πριν πεντακόσια τόσα χρόνια. Οι πέντε αιώνες αποτυπώθηκαν σταδιακά στο μικρό αυτό χτίσμα.

Περπατώντας στα στενά δρομάκια της παλιάς Λευκωσίας στη περιοχή του Ταχτακάλα φθάνεις κάποτε και στην εκκλησία της Χρυσάλινιώτισσας. Πριν θα έχεις ήδη συναντήσει αρκετές γριουάδες να πίνουν το καφέ τους στη λιακάδα μπροστά στη ζάμπορα με το βασιλικό και το φύδι σε πείσμα των παιδιών που βάλθηκαν να τα καταστρέψουν όλα κυνηγώντας τη μπάλα. Σ' αυτές της γειτονιές υπάρχει μια διαχυτή αίσθηση ζωής πολύ διαφορετική απ' αυτή της σύγχρονης πόλης. Μια αίσθηση ζωής που αν δε τη ζήσης είναι αδύνατο να καταλάβεις τη σημασία της εκκλησίας για τους ανθρώπους της γειτονιάς.

Η εκκλησία της Χρυσάλινιώτισσας πόδναι αφιερωμένη στη Παναγία, λέγεται ότι χτίστηκε από την Ελένη Παλαιολογίνα το 1450, τρία χρόνια πριν τη πτώση της Κωνσταντινούπολης. Είναι σημαντικό το στοιχείο αυτό για

να μπορέσουμε να καταλάβουμε την αρχιτεκτονική της. Ο ρυθμός βεβαία που ακολουθείται είναι ο Βυζαντινός (τρικλίτη βασιλική με τρούλλο). Το μέγεθος είναι πολύ μικρό κι αυτό δεν είναι τυχαίο. Η Βυζαντινή αυτοκρατορία αυτή την εποχή βρίσκεται σε πλήρη παρακμή, τα ταμεία είναι άδεια ακόμα και για τους συγγενείς των Παλαιολόγων. Οι πλατείοι τοίχοι του ναού, τα μικρά παράθυρα και κατ' επέχταση ο λιγαστός φωτισμός σου δίνει την αίσθηση ότι οι χριστιανοί θα χρησιμοποιήσουν αυτό το χώρο όχι μονάχα ως φρούριο ενάντια στο διάβολο αλλά και ενάντια στον «απιστό» κατακτητή που τον ακούνε ήδη καθαρά να πλησιάζει.

Οι επεκτάσεις που της έγιναν αργότερα στο δυτικό μέρος του κυρίου ναού φαίνεται να έγιναν από ανθρώπους που δεν είχαν και μεγάλη σχέση με το συμβολισμό στη βυζαντινή αρχιτεκτονική

αφού πρόσθεσαν και δεύτερο τρούλλο, όμοιο με το κεντρικό. Μεγάλωσαν ακόμα δυο από τα τρία κλίτη καταστρέφοντας πιθανώς δυο ωραιότερες εισόδους γοθικού ρυθμού, αν υπολογίσουμε ότι μοιάζει με τη τρίτη που έμεινε ανέπαφη. Σε δυο δωμάτια που υπήρχαν στο νότιο μέρος της εκκλησίας αφαιρέσαν τους μεσότοιχους για να προεξτείνουν την εκκλησία μετατρέποντας την εξωτερική πόρτα σε παράθυρο. Ωστόσο διασώθηκαν από εκείνη τη πόρτα δυο ανάγλυφες πέτρες με τη μορφή του Διόνυσου στεφανωμένη με κληματαριά πράγμα που αποδεικνύει τη συνέχεια αρχαιότερων θρησκευτικών στοιχείων στη Βυζαντινή τέχνη.

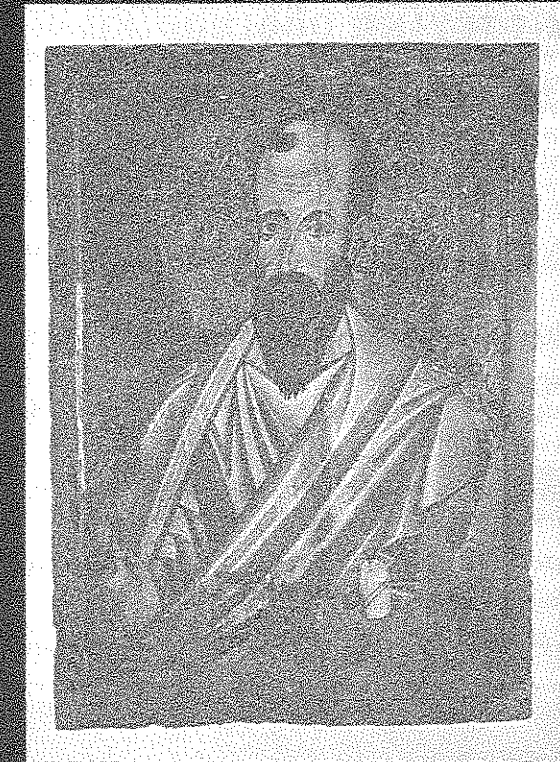
Το ψηλό εικονοστάσι της εκκλησίας είναι χρυσαποκίτλο με έντονα στοιχεία Μπαρόκ. Η Αθηνά Ταρσοῦλη όταν έγραψε το γνωστό βιβλίο της για τη Κύπρο το 1955 αναφέρει ότι το εικονο-

στάσι ήταν κατασκόλιτο από ωραίες βυζαντινές εικόνες. Σήμερα πάντως οι εικόνες του είναι όλες αναγεννησιακής τεχνοτροπίας η επηρεασμένες από τη γερμανική σχολή. Η Παναγία που εκανε ο Ιωάννης Κορνάρος καταστράφηκε δυστυχώς όταν την έκρυψαν στη γη από το φόβο των Γερμανών. Η επιδιόρθωση που της έγινε δεν έχει καμιά σχέση με το πρότυπο, αν κρίνουμε από άλλα έργα του Κορνάρου. Μια ενδιαφέρουσα εικόνα της Παναγίας η οποία χρονολογείται από το 1972 παρουσιάζει τη Θεοτόκο διπλόμορφη, στη μια στάση να κρατεί τον Ιησού με την επιγραφή «γοργο-επήκοος» και στη αντίθετη στάση με την επιγραφή «η πληροφορούσα». Από τα επιθέτα αυτά, φαίνεται ο ευσεβής πόθος των πιστών, όχι μόνο να εισακούονται οι παρακλήσεις τους γρήγορα αλλά και να τους πληροφορεί για όποιο ζήτημα τη ρωτήσουν πράγμα που θυμίζει έντονα το θεσμό του μαντείου των Δελφών στη κλασική Ελλάδα. Δυστυχώς η βαθεία θρησκοληψία των πιστών κατάστρεψε σε μεγάλο βαθμό την εικόνα αυτή, διότι πολλοί έβρισαν το χρώμα της για να το διαλύσουν και να το πουν για να τους περάσει κάποια αρρώστια ή για να λύσουν κάποια κακά μάγια.

Μερικές από τις σημαντικότερες βυζαντινές εικόνες της εκκλησίας βρίσκονται στο μοναστήρι. Δυο αξιόλογες εικόνες της Παναγίας το 16ον ή 17ον αιώνα βρίσκονται ψηλά στη σουβάντζα ενώ οι υπόλοιπες εκεί πάνω έχουν μαυρίσει και δεν διακρίνονται.

Γύρω-γύρω από την εκκλησία υπάρχει αυλή τοιμητομένη δυστυχώς πράγμα που αντιβαίνει πρακτικά με το χτίσμα. Στο νότιο μέρος της αυλής υπάρχουν μερικά κελιά που χρησιμοποιούνταν λέγεται από μοναχούς όταν κάποτε ο χώρος λειτουργούσε σα μοναστήρι.

Ενώ μαζεύω τις σημειώσεις μου για να φύγω θυμάμαι να ρωτήσω το παπά από που πήρε το όνομα της η εκκλησία. Στα πολύ παλιά χρόνια στη θέση της εκκλησίας ήταν ένα χωράφι με λινάρι. Εκεί βρέθηκε το εικόνισμα της Παναγίας, που από τότε πήρε το όνομα της Χρυσάλινιώτισσας, μαζί με την εκκλησία που χτίστηκε προς τιμή της, και που οδηγεί πεντακόσια τόσα χρόνια πίσω.

Απόστολος Παῦλος (από το βυζαντινό μουσείο)

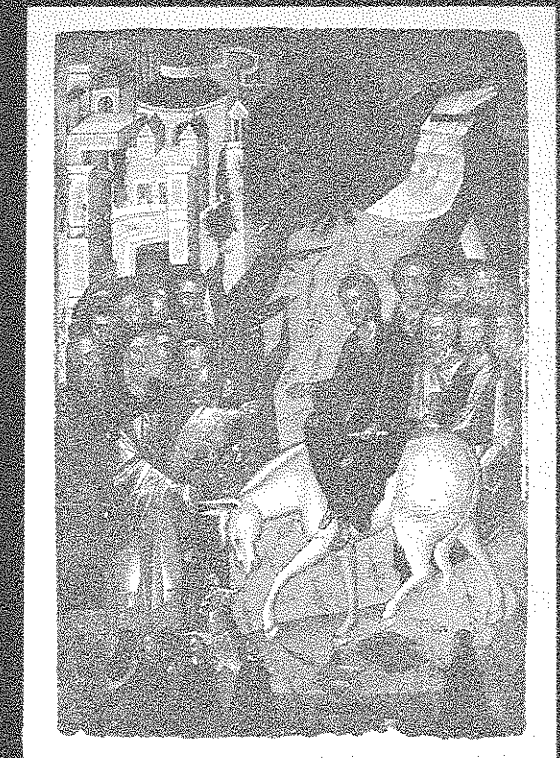
94 × 67 εκ.
13ος αιώνας

Φαίνεται ότι η εικόνα έγινε προτού χτιστεί η εκκλησία. Είναι ενδεικτική της αγιογραφικής τεχνοτροπίας της εποχής. Αδρά χαρακτηριστικά προσώπου, το οποίο είναι έντονα σχηματοποιημένο και σκληρές πτυχώσεις στα φορέματα.

Βασιφορός
124 × 82 εκ.
16ος αιώνας

Βυζαντινό μουσείο

Η σύνθεση της εικόνας καθώς και το χρώμα ανήκει στη «Κρητική σχολή» που αναπτύχθηκε κυρίως μετά τη πτώση της Κωνσταντινούπολης στη Κρήτη. Η προσήκη του ονόματος των δωρητών είναι επίδραση καθαρά δυτική.

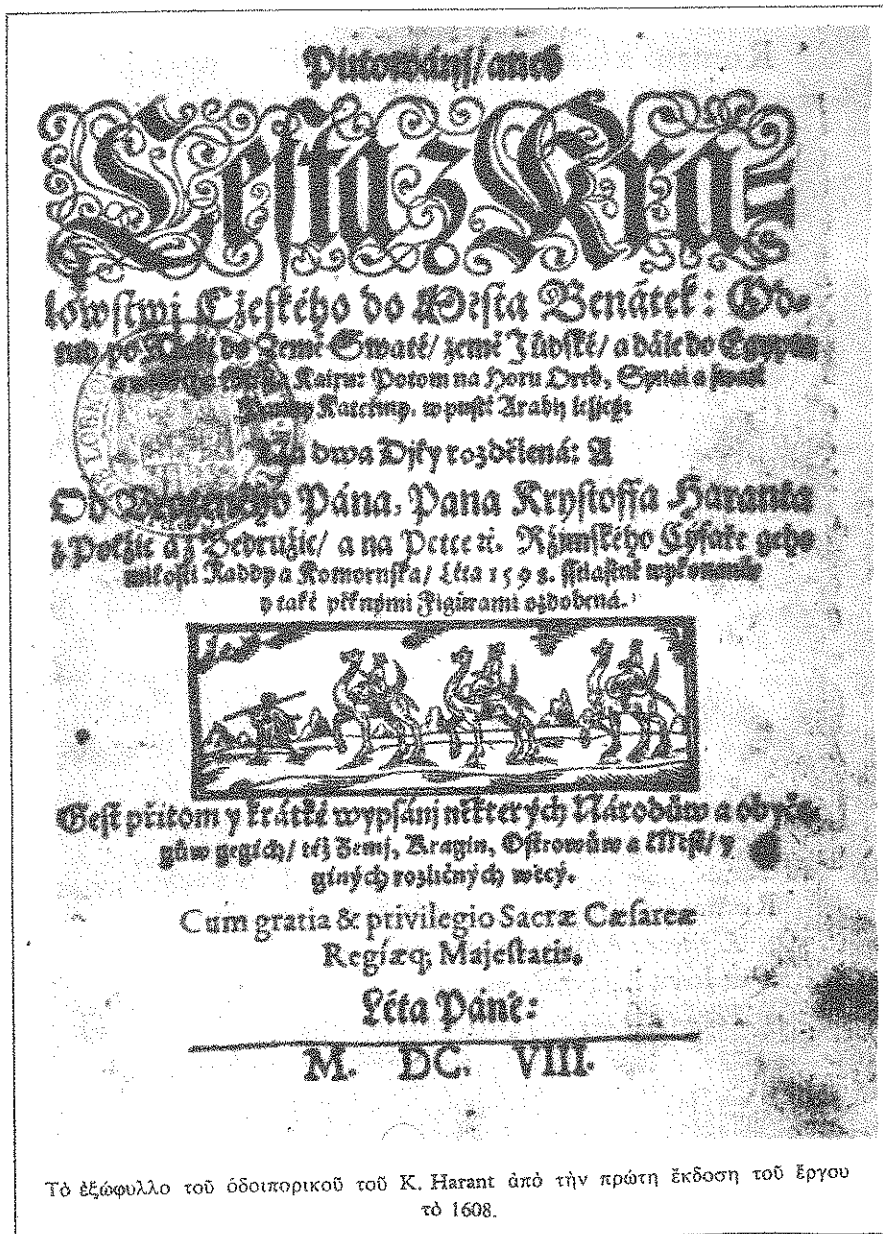

Γ. Κέπολας

τα τσεχικά οδοιπορικά της αναγεννησης και η Κύπρος

Το βιβλίο με το πιο πάνω τίτλο εκδόθηκε το 1977 από τον Παύλο Φλουρέντζο και περιλαμβάνει τρία οδοιπορικά σημειώματα τσέχων περιηγητών των K. Harant, Jan Hazisteinsky και Oldrich Prérar.

Πιο κάτω σας δίνουμε δυο από τα αποσπάσματα που αναφέρονται στη Λευκωσία.

Το εξώφυλλο του οδοιπορικού του K. Harant από την πρώτη έκδοση του έργου το 1608.

α) Το ταξίδι του Oldrich Prérar έγινε το 1546. Ήρθε στη Κύπρο πηγαινοντας και επιστρέφοντας από τη Παλαιστίνη. Εδώ μας περιγράφει την επίσκεψή του στη Λευκωσία:

Την Κυριακή το πρωί στις 26 του Σεπτεμβρίου μια ώρα πριν να βραδύσει ξεκινήσαμε για την Λευκωσία. Εγώ με τους δυο υπηρέτες του Ιωάννη από το Ρεχμπεργκ ανεβήκαμε στο κάρο που νοικιάσαμε και το έστησαν δυο βόδια. Ο Ιωάννης πήγαινε δίπλα μας καθάλα σ' ένα νοικιασμένο άλογο. Ο οικονόμος καλόγηρος ακολουθούσε πάνω στο γαϊδούρι του. Μετά από δυο ώρες ταξίδι φτάσαμε σ' ένα χωριό όπου διανυκτερεύσαμε. Το χωριό βρισκόταν δυο μίλια τσέχικα έξω από τη Λάρνακα.*

Την Δευτέρα 27 του μηνός ξεκινήσαμε δυο ώρες πριν ανατείλει ο ήλιος και φτάσαμε σε κάποιο απομονωμένο σπίτι που βρισκόταν κάπου 16 μίλια ιταλικά από το προηγούμενο χωριό. Εδώ προγευματίσαμε και μετά τραβήξαμε για τη Λευκωσία.

Φτάσαμε στην πόλη μετά το μεσημέρι και πήγαμε με τον μοναχό στο μοναστήρι του Αγίου Φραγκίσκου. Η Λευκωσία απέχει από τη Λάρνακα και το Πόρτο Σαλίνο γύρω στα 6 τσέχικα μίλια. Μερικοί μετρούν ακόμη λιγότερα γύρω στα 5. Εδώ στο μοναστήρι κάτι μας φίλεψαν και μετά βγήκαμε στην πόλη.

Η Λευκωσία είναι η πρωτεύουσα του βασιλείου της νήσου Κύπρου Metropolis Insulae Cypri. Εδώ ήταν η πόλη των βασιλιάδων της Κύπρου και εδώ βρισκόταν πάντοτε η βασιλική αυλή. Όμως στο σωτήριο έτος 1473 ο τελευταίος βασιλιάς της Κύπρου που λεγόταν Ιάκωβος, για να σώσει το βασίλειό του από τους τουρκοκους γείτονές του έκλεισε συμφωνίες με τους Ενετούς και παντρεύτηκε την κόρη κάποιου σπουδαίου Ενετού αστού. Παρ' όλα αυτά όμως ο γάμος δεν στέριωσε για πολύ καιρό γιατί ο βασιλιάς πέθανε και την άφησε έγκυο με την εντολή να την φροντίζει η Γαληνοτάτη Δημοκρατία.

Πέρασε πολύς καιρός και η βασίλισσα γέννησε γιό, τον πραγματικό διάδοχο του θρόνου αλλά κι αυτός πέθανε λίγο καιρό μετά την γέννα. Έτσι το βασίλειο της Κύπρου έμεινε στα χέρια των Ενετών και παραμένει μέχρι τώρα που γράφω αυτές τις γραμμές.

Η Λευκωσία είναι αρκετά μεγάλη και καθαρή πόλη. Είναι κτισμένη λίγο χαμηλά αλλά γύρω της απλώνεται πεδιάδα. Στην μέση της πόλης τρέχει ένα ποτάμι που το ονομάζουν τώρα Ποταμό. Φαίνεται ότι είναι χειμάρρος γιατί τότε ήταν ξερός. Υπάρχουν όμως πάνω απ' αυτό το ποτάμι σε αρκετά σημεία της Λευκωσίας κτισμένα γεφύρια.

Η πόλη είναι οχυρωμένη με τείχος πέτρινο με αρκετά απηρχαιωμένο τρόπο. Μέσα στην πόλη είναι κτισμένα μερικά ωραία σπίτια αλλά όλα με επίπεδες στέγες όπως συνηθίζεται στις

χώρες της Μεσογείου. Επίσης πρόσεξα μέσα στην πρωτεύουσα κάμποσους κήπους και αρκετά φουνικόδεντρα. Ανάμεσα στα σπίτια ορθώνεται ο ναός της Αγίας Σοφίας το κυριώτερο κτίσμα στην πόλη από πελεκητή πέτρα.

Μέσα στην εκκλησία αυτή πρόσεξα στα δεξιά μέσα σ' ένα ανοικτό παρεκκλήσι ένα μεγάλο πέτρινο κενοτάφιο. Το μέτρησα και ήταν 12 πόδια μακρός, 5 φάρδος και 7 ύψος. Το πάχος της πέτρας στα τοιχώματα ήταν ένα πόδι. Το κενοτάφιο αυτό μας το έδειξαν οι ιερείς και μας είπαν ότι ήταν ολόκληρο κατασκευασμένο από ένα πολύτιμο λίθο που ονομάζεται ίαση και έχει ανυπολόγιστη αξία. Είχε χρώμα κίτρινο ανακατεμένο με κόκκινο και από πάνω έκλεινε με μια πελεκητή ταφόπετρα.

Για τον τάφο μας διηγήθηκαν οι μοναχοί ότι το καιρό που ο Χριστός βρέθηκε στον κόσμο ένας βασιλιάς παράγγειλε αυτόν τον τάφο αν πεθάνει από φυσικό θάνατο να βρει εδώ πέρα μνήμα. Δεν ξέρω αν αυτά είναι βέβαια πραγματικότητα ή μύθος. Αφού περιεργαστήκαμε την εκκλησία επιστρέψαμε στο μοναστήρι του Αγίου Φραγκίσκου, όπου μας φιλοξένησαν για το μεσημέρι. Το μοναστήρι των Φραγκισκανών είναι αρκετά μεγάλο κτίριο και δίπλα απ' αυτό είναι κτισμένη εκκλησία παρ' όλο που σ' αυτή την πόλη υπάρχουν πολλές εκκλησίες.

Πριν το βραδινό οι καλόγηροι μας οδήγησαν στην εκκλησία και μετά στο παρεκκλήσι. Εδώ άναψαν 4 μεγάλες λαμπάδες και γονατίσαμε όλοι για να προσευχηθούμε.

Μετά ο ηγούμενος μας έδειξε τα Άγια λείψανα που φύλαγαν στο μοναστήρι. Πρώτα μερικά κομμάτια Τιμιο Ξύλο, μετά το χέρι του Αποστόλου Βαρνάβα κι ένα από τα δάκτυλα της Αγίας Αικατερίνης. Ένα κόκκαλο της Αγίας Βαρβάρας, ένα κομμάτι από το χέρι του Αγίου Γεωργίου κι άλλα διάφορα λείψανα που για να είμαι σύντομος δεν τα αναφέρω.

Στην συνέχεια επιστρέψαμε στο μοναστήρι όπου δειπήσαμε και περάσαμε την νύκτα.

Στις 28 του Σεπτεμβρίου μέρα Τρίτη που γιορτάσαμε τον Άγιο Βένσεσλας τον τσέχο πολιούχο, λειτουργήσε ένας καλόγηρος για να τιμήσουμε την χάρη του.

Γ'τά την λειτουργία οι καλόγηροι με φίλεψαν με καλό παλιό κρασί πολύ δυνατό που σύμφωνα με το λόγια τους ήταν 50 χρονών. Μετά το φαγητό κατεβήκαμε στην πόλη για να νοικιάσουμε 5 άλογα γιατί θέλαμε να επισκεφθούμε την Αμμόχωστο.

Βγαίνοντας από την πρωτεύουσα διασχίσαμε μια πεδιάδα και κάμποσα χωράφια μέχρι που φτάσαμε σε κάποιο χωριό περίπου δυο μίλια τσέχικα από την Λευκωσία.** Όταν φτάσαμε ήταν δέκα την νύκτα και διανυκτερεύσαμε εκεί.

Την Τετάρτη μέρα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ ξεκινήσαμε κάπου δυο ώρες πριν να ανατείλει ο ήλιος και αφού διασχίσαμε μια ακόμη μεγάλη πεδιάδα φτάσαμε στην Αμμόχωστο.

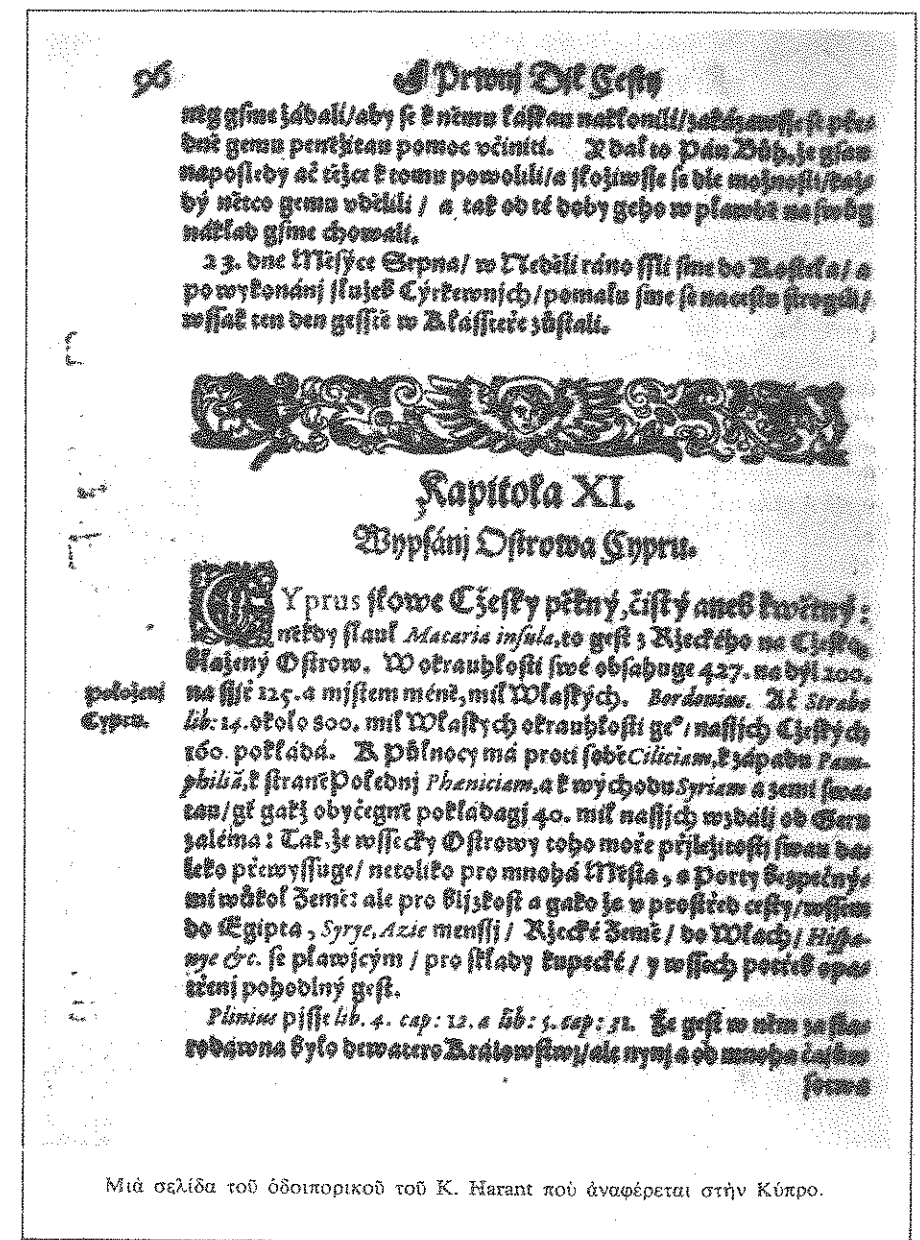
β) Ο Kristof Harant πέρασε από τη Κύπρο το 1599, που βρίσκεται πια στο χέρι της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Μας αναφέρει για τη Λευκωσία τ' ακόλουθα:

Τετάρτη πόλη που λέγεται ότι ονομάστηκε μόλις εδώ και εκατό χρόνια Λευκωσία είναι κτισμένη σε πολύ ωραία τοποθεσία, πάνω σε εύφορους λόφους με καρποφόρα αμπέλια. Απ' αυτά τ' αμπέλια γίνεται κρασί που όταν το αφήσεις στα βαρέλια 6 με 7 μέρες ασπρίζει και είναι πολύ πιο δυνατό από το δικό μας στη Βοημία. Πινοντάς το πρέπει να το νερώσεις προσθέτοντας 7 μέρη νερό. Η πόλη, όταν εδώ κυβερνούσαν χριστιανοί βασιλιάδες, ήταν πρωτεύουσα και στην βασιλική αυλή της κατοικούσαν οι σπουδαιότεροι αριστοκράτες του νησιού. Τώρα βρίσκεται στα χέρια των Τούρ-

κων, που την κατέλαβαν ύστερα από πολλές επιθέσεις στα 1570. Οι κάτοικοί της κατεσφάγησαν-αριστοκράτες και λαός. Στο ναό της Αγίας Σοφίας που είναι κτισμένος εδώ υπήρχε κάποτε μεγάλο κενοτάφιο κατασκευασμένο από ένα είδος χαλαζία. Γράφτηκε γι' αυτό ότι το έκτισαν οι Κύπριοι στην μνήμη του Χριστού όταν άκουσαν ότι οι Εβραίοι τον στάυρωσαν. Τώρα όμως χάθηκε και δεν ξαίρει κανείς που βρίσκεται αυτό το μνημείο.

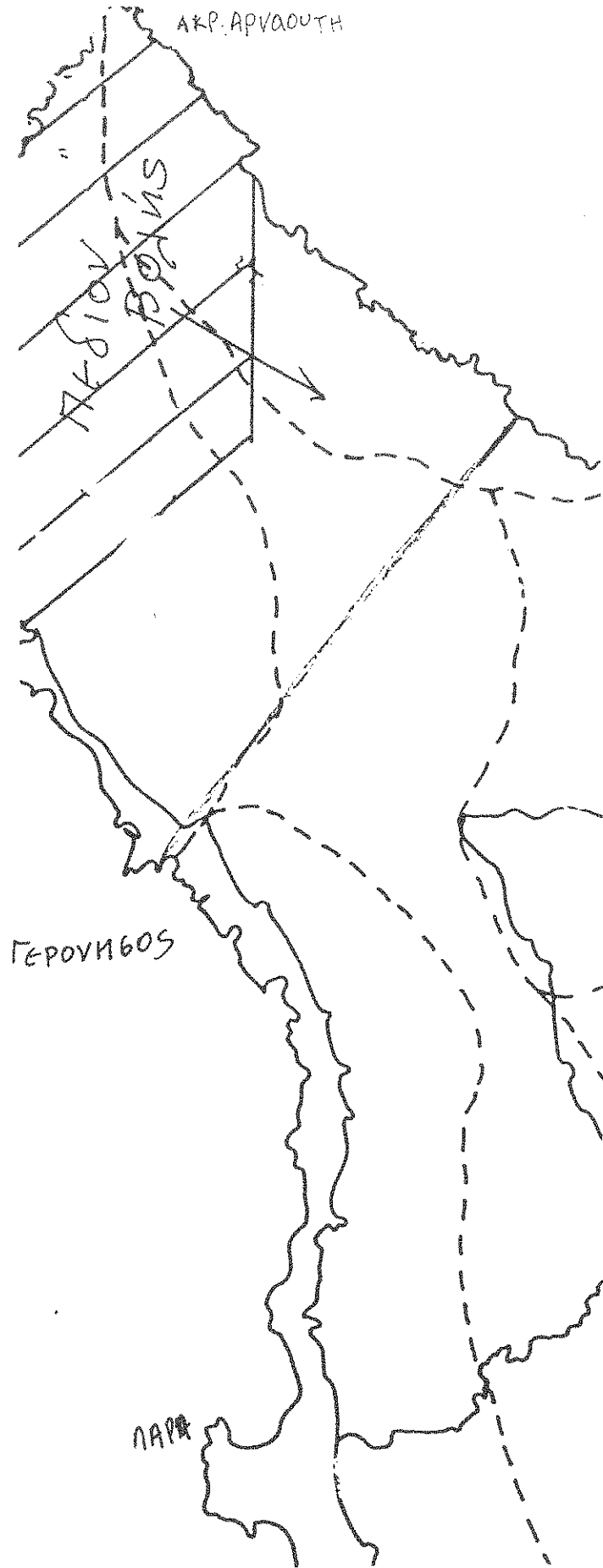

* Πρόκειται ίσως για το χωριό Αθηναίου.
** Πρόκειται ίσως για το χωριό Αφάνεια.

Μία σελίδα του οδοιπορικού του K. Harant που αναφέρεται στην Κύπρο.

...ανοιχτή επιστολή για τον ακάμα.....

Η ανοιχτή αυτή επιστολή απευθύνεται σε όλους όσους πιστεύουν ότι Ακάμας πρέπει και μπορεί να σωθεί κι ότι η ανακέρηξή του, γι' αυτό το σκοπό σε Εθνικό Πάρκο είναι **αναγκαία**.

Όπως σωστά παρατηρεί το τελευταίο τεύχος του περιοδικού «ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ» ο Ακάμας δεν κινδυνεύει μόνο από μελλοντικές επεμβάσεις (τουριστική ανάπτυξη π.χ.) αλλά και από καθημερινές ενέργειες που εδώ και χρόνια καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον της ομορφότερης περιοχής της ελεύθερης Κύπρου.

Συνοπτικά οι σημαντικότερες καταστρεπτικές ενέργειες είναι:

1. Τα στρατιωτικά γυμνάσια του Αγγλικού στρατού κατοχής που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής του Ακάμα (βλ. χάρτη).

2. Η ρύπανση της θάλασσας και των ακτών από τα λάδια, πετρέλαια, σκουπίδια που πετιούνται από τα διάφορα πλοία στ' ανοιχτά (ο βος Αμερικανικός στόλος κρατά τα πρωτεία, λένε οι «κακές γλώσσες»).

3. Η αμμοληψία παράνομη και νόμιμη.

4. Το κυνήγι λαθραίο και νόμιμο.

Σκοπός μας είναι η δημιουργία μίας συντονιστικής επιτροπής στην οποία μπορούν να συμμετέχουν άτομα ή σύνδεσμοι που θα αναλάβει την προώθηση μιας πρακτικής με στόχο την παρεμπόδιση τόσο των πιο πάνω απαράδεκτων ενεργειών όσο και την πρόληψη των μελλοντικών επεμβάσεων που θα θέτουν σε κίνδυνο την σπάνια χλωρίδα και πανίδα του Ακάμα.

Οι γνωστές μέθοδοι που ακολουθούνται στην Κύπρο από διάφορες περιβαλλοντικές οργανώσεις, δηλαδή η διατήρηση του θέματος στην επικαιρότητα με επιστολές-άρθρα στις εφημερίδες, συζητήσεις-διαλέξεις, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, καθώς και η προσπάθεια διεθνοποίησης του θέματος μέσω της απόσπασης ψηφισμάτων υποστήριξης από διεθνείς οικολογικές οργανώσεις, είναι σωστές και θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν εκτεταμέ-

να. Ταυτόχρονα όμως με βάση την εμπειρία του διεθνούς οικολογικού κινήματος ή νέα επιτροπή θα πρέπει να προχωρήσει σε μια σειρά δραστηκότερων και πρακτικότερων ενεργειών.

Στόχος μας θα πρέπει να είναι η διαρκής εξάσκηση πίεσης στην κυβέρνηση και σε όσους άλλους (μεγαλοεπιχειρηματίες, εκκλησία, αγγλικός στρατός κατοχής) φέρουν ή πιθανό να φέρουν στο μέλλον ευθύνη για την οικολογική καταστροφή του Ακάμα.

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η δυνατότητα ικανότητα της ομάδας να κινητοποιεί τα στελέχη της με σκοπό την παρεμπόδιση κάθε επιβουλής κατά του Ακάμα από ντόπιους και ξένους.

Αυτή η μέθοδος δράσης είναι αρκετά δύσκολη και καινούργια στον τόπο μας, αλλά είναι η μόνη που μπορεί να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο, να φέρει σε δυσκολη-δυσάρεστη θέση τους υπεύθυνους και να δώσει την δυνατότητα στο διεθνές οικολογικό κίνημα να βοηθήσει έμπραχτα με τη συμμετοχή μελών του στις ενέργειες μας αυτές.

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, προτείνουμε, σαν πρώτο μέτρο προς την κατεύθυνση αυτή, την δημιουργία διεθνούς κατασκήνωσης στην περιοχή του Ακάμα κατά την διάρκεια του καλοκαιριού με στόχο την παρεμπόδιση των αγγλικών στρατιωτικών γυμνασίων αλλά και την επιτήρηση της περιοχής για αποτροπή κάθε άλλης καταστροφικής ενέργειας (αμμοληψία, λαθροκυνήγι, τουριστικά έργα). Στην κατασκήνωση αυτή θα καλεστούν να συμμετέχουν και αντιπροσωπείες από ξένα περιβαλλοντικά-οικολογικά κινήματα.

Οι τρόποι λειτουργίας της κατασκήνωσης θα συζητηθούν με τους ενδιαφερομένους.

Για περισσότερες πληροφορίες ή συζήτηση ας επικοινωνήσουν με τους: Σίμης Σουκιούρογλου Αυτοκράτειρας Θεοδώρας 8 Παλιά Λευκωσία Τηλ. 435049

Δημήτρης Αριστείδης Προύσης 1 Παλιά Λευκωσία Τηλ. 457150

Ε! ΟΧΙ ΚΑΙ... ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΕΙΣ!

ΦΙΚΟΝΟΤΡΑΦΗΜΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΤΩΝ Κ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΩΝ ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ Σ'ΟΛΟΥΣ Κ ΟΛΕΣ ΠΟΥ ΜΕ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟ ΑΛΤΡΟΥΙΣΜΟ ΣΥΝΕΤΕΙΝΑΝ ΩΣΤΕ Η ΜΙΚΡΗ

ΜΑΣ ΚΟΥΡΟΣ ΝΑ ΚΑΤΑΓΕΙ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΤΡΗΤΗ (ΑΝΑ ΤΟ ΠΑΡΟΛΟΝΙ) ΕΣ ΚΑΤΑΜΑΥΣΗ ΑΠΟΤΙΚΗΣ!

ΠΕΡΙΠΟΥ

μια τυχαία συνάντηση

Τον συνάντησα πριν λίγες μέρες μετά από πολλά χρόνια εντελώς τυχαία σ' ένα ημιυπόγειο μπαρ, μπυραρία, μπουάτ, τέλος πάντων σ' ένα από κείνα τα καταγώγια που πουλούν ούνον και πνεύμα, δηλαδή οινόπνευμα, με το μπουκάλι και κουλτούρα με την οκά. Είχα τελειώσει από τη δουλειά μου κατά τες δέκα κι είπα να περάσω για μια μπίρα και καμιά πρόχειρη κουβέντα με τους θαμώνες πριν πάω για τον ύπνο του δικαίου.

Καθόταν ολομόναχος σε μια γωνιά του πάγκου, σιωπηλός, σκυμμένος πάνω από ένα πάιντ μπίρα, βυθισμένος ποιος ξέρει σε τι είδους σκέψεις, κι έτσι όπως έγερνε μπροστά το μακρύ του λαιμό, έμοιαζε με άγριο ξεμοναχισμένου όρνεο στην άκρη κάποιου βράχου. Τον πλησίασα, στάθηκα δίπλα του, ούτε που με πήρε ειδηση. "Penry for your thoughts". Ξαφνιάστηκε, γύρισε και κοίταζε παραξενεμένος, το μυαλό του πετάχτηκε μια στιγμή στο Λονδίνο που είχε σπουδάσει και ξανάκουσε τούτη τη φράση, προσπάθησε να θυμηθεί. «Ρε, εσύ είσαι; έκαμε τέλος, «δεν το πιστεύω!» Άπλωσε το χέρι και με πήρε από τον ώμο, χάρηκε. Το 'βλεπα στο πρόσωπό του που είχε μαλακώσει, σ' όλα αυτά τα χρόνια γραμμές κάτω από τα μάτια και γύρω από το στόμα που χαλάρωσαν ξαφνικά και γλύκαναν. Χάρηκα κι εγώ που τον είδα να χαίρεται, είπαμε να το γιορτάσουμε, παράγγειλα μπίρες, ανάψαμε τσιγάρο. «Λοιπόν, τι νέα;» Χαμογέλασε, έκαμε μια κίνηση με το χέρι δείχνοντας μου τους θαμώνες. «Διασκεδάζω» είπε. Έριξα μια ματιά ολόγυρα. Το ημιυπόγειο ήταν γεμάτο φίσκα, η διασκέδαση στο φόρτε της, φωνές, γέλια, μουσική και φασαρία, χαμός. Καπνοί από τσιγάρα κι ανάμεσα κεριά, ανθρώπινη μπόχα μάτια πολέμουσαν οι

εξαεριστηρές να προλάβουν τόσα στόματα. Η μουσική στη διαπασών όπως πάντα, απ' τα μεγάφωνα κάποια καμπάνα να λέει με πίκρα και καυμό πολύ για χιλιοστή φορά «το Μινόρε της Αυγής» η κάποιο παρόμοιο ρεμπέτικο τελοσπάντων. Στα διπλανά τραπέζια όμορφες αεράτες γκόμενες, φτιαγμένες, βαμμένες, κοκεταρισμένες, είχαν μερακλώσει από τη μουσική και το κρασί κι έγερναν τώρα σα γατούλες το όμορφο, άδειο κεφάλι στο ώμο κάποιου σγουρομάλλη μουστακαλλή μεσογειακού εραστή, άντρα με τα ούλλα του, του συνοδοι τους. Κι εκείνος όλο καμάρι που 'ναι έτσι γκομενιάρης και τσιφτης, καπιζέει τάχατε αδιάφορος και κοιτάζει γύρω για να δει αν τον προσέχουν.

Έρχονται οι μπίρες πίνουμε ο ένας στην υγεία του άλλου κι οι δυο μαζί σε καλύτερες μέρες. Τελικά ανακαλύπτουμε πως πίνουμε ένα ανούσιο κατουρόζουμο αντί για μπίρα κι ο φίλος μου θυμίζει τες ντράφτ που πίνουμε παρέα στο Λονδίνο στες μπυραρίες και τα υπόγεια. «Μάλιστα κύριε, εκείνες ήταν πράγματι μπίρες!» Κι έτσι ξεκίνησε η κουβέντα για τα παλιά, για τη φοιτητική ζωή, τες γκόμενες, για τες ιδέες και τα βιβλία, τα ταξίδια που σκοπεύαμε να κάμουμε μαζί και δε κάμαμε, να γυρίσουμε λέει το κόσμο μ' ένα σακίδιο στον ώμο και τίποτε άλλο, μόνο τη πίστη μας για στήριγμα. Τόση ήταν η ορμή και το πάθος μας που νομίζαμε πως μπορούσαμε να γυρίσουμε ολόκληρο το κόσμο με μια δρασκελιά.

Κάποια γκόμενα που μας έκοβε από το τραπέζι της για ώρα πολλή, σηκώθηκε και πέρασε από το τραπέζι ξυστά από κοντά μας κουνιστή και λιγιστή όλο νάζι. Κόταξα τον φίλο μου με νόημα όμως εκείνος έδειξε να αδιαφορεί εντελώς. «Για να πηδήσεις αυτή

τη γκόμενα» είπε τέλος «πρέπει πρώτα να πας στο μπαμπά της και να δώσεις λόγο. Λοιπόν αν ένα γαμήσι στοιχίζει τόσο πολύ, τότε χίλιες φορές καλύτερα μαλακιά!» Πάνω σ' αυτό ανάβει τσιγάρο και βλέπω για πρώτη φορά τα χέρια του που τρέμουν σχεδόν ανεξέλεχτα. Τον ρωτώ τι συμβαίνει, από κάτι χάπια λέει αόριστα που πίνει τώρα τελευταία. Θέλω να τον ρωτήσω αν είναι άρρωστος όμως βλέπω πως αυτό είναι ένα θέμα που θέλει να κρατήσει για τον εαυτό του. Για λίγη ώρα πίνουμε και καπιζέουμε σιωπηλοί. Ξαφνικά, λες και πήρε απόφαση ν' ανοίξει τη καρδιά του μου αποκαλύπτει το φοβερό μυστικό. «Είμαι ζοφλημένος εδώ στη Κύπρο» λέει, «θα με φάει η κατάθλιψη, ή που θα τρελλαθώ, ή θ' αυτοκτονήσω, άλλη λύση δεν υπάρχει». Τον κοιτάζω με τρόπο «μα πως» λέω, «υπάρχει λύση, αφού σου τη δίνει η Κύπρος γιατί δε φεύγεις, να πας κάπου αλλού τελοσπάντων». Χαμογελά πικρά, δεν είναι τόσο εύκολο λέει, φοβάται να φύγει, φοβάται και να μείνει, μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα. Φοβάται τα πλοία και τ' αεροπλάνα, τους ξένους τόπους κι ανθρώπους, τ' άγνωστα μέρη, φοβάται τα πάντα, τους κλειστούς χώρους, τες ψηλές σκάλες, το σκοτάδι, τη πολυκοσμία, τη μοναξιά, πάνω απ' όλα φοβάται τον εαυτό του, καταλαβαίνεις; Προσπαθώ να καταλάβω όμως δεν είναι καθόλου εύκολο. Ακούω τη φωνή του που τρέμει γεμάτη από γνωση και τρομάζω. Νιώθω πως βρίσκεται στην άκρη του γκρεμού και δεν ξέρω τι να κάμω για να τον βοηθήσω, Διερωτούμαι πως κατάντησε, αυτός που πάντα αντιμετώπιζε τη ζωή στημένος στα δυο του πόδια κι έλεγε όπως ο Καζαντζάκης «Δεν ελπίζω τίποτε, δε φοβάμαι τίποτε, είμαι λεύτερος!» Σηκώνεται να

φύγει, άστα να παν στο διάβολο λέει, λες και καταλαβαίνει πως μου έχει φορτώσει στη πλάτη λίγο από το βάρος του και τώρα προσπαθεί να το πάρει πίσω, θέλει ν' ανεβεί μόνος, ολομόναχος το Γολγοθά του. Βιάζομαι να κανονίσω μια άλλη συνάντηση πρώτου εξαφανιστεί. Συμφωνούμε για την επόμενη βδομάδα πάει στη πόρτα, έρχεται πάλι πίσω, «όχι τη Τετάρτη» λέει, «έχω να δω το ψυχίατρο. Άσε θα σου τηλεφωνήσω καλύτερα εγώ», και φεύγει προτού προλάβω να πω οτιδήποτε άλλο.

Ανάβω τσιγάρο, κοιτάζω γύρω μου τον κόσμο που διασκεδάει χωρίς να δίνει πεντάρα. Έτσι τουλάχιστον φαίνεται, πως δε δίνει πεντάρα για τίποτε. Διασκεδάει, τρώει, δουλεύει, κοιμάται, πηδιέται, ζει χωρίς άγχος κι έχει έτσι τη ψυχική του ηρεμία. Διερωτούμαι αν αυτός είναι ο δρόμος, ο δρόμος του τυφλοπόντικα δηλαδή, μες το σκοτάδι, κάτω από το χώμα, προστατευμένος από κάθε κίνδυνο. Χωρίς φως, χωρίς ελευθερία κι ασφάλεια, ασφαλισμένος όμως - αυτά τα δυο που ποτέ δεν παν μαζί κι εσύ πρέπει να διαλέξεις. Η γκόμενα από το απέναντι τραπέζι πήρε θάρρος τώρα κι αρχίζει να μου χαμογελά με νόημα. Τη κοιτάζω αδιάφορος, έχω πάρει την απόφασή μου - μαλακία γι απόψε. Σηκώνομαι, φεύγω, περπατώ στους έρημους δρόμους σα χαμένος. Από κάπου έρχεται σ' αυτιά μου η φωνή του Παπακωνσταντίνου βραχνή και κουρασμένη. «Φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για μένα χωρίς εμένα, ΦΟΒΑΜΑΙ...» Επιταχύνω το βήμα, βιάζομαι να φτάσω σπίτι μου να κοιμηθώ.

Βάσος Αργυρού

ζωντάνεμα της μνήμης

Θεόδωρος καταλιακός

Ήταν η εποχή που ζητιάνεβε κανείς το ψωμί. Ψωμί ότι κι αν ήταν. Ψωμί για να κρατηθεί στη ζωή, να επιβιώσει. Αξιοπρέπεια δεν υπήρχε, χάθηκε από τη τάξη των εργαζομένων, από τη τάξη μας. Ανήκε μόνο σε μια μερίδα ανθρώπων. Κατάντησε βλέπετε κι' η αξιοπρέπεια ταξική!

Σε τούτη την εποχή, ή μάλλον ευτύχημα ένα κομμάτι της φτάσαμε και μεις. Τη ζήσαμε και μεις. Τη γευτήκαμε και την απολαύσαμε. Με μελάνι ανεξίτηλο γράφτηκε μέσα μας η περίοδος εκείνη. Κάθε πτυχή της ζωής έχει το δικό της χρώμα, το δικό της χαρακτήρα.

Βρισκόμαστε στα πρόθυρα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Σε περίοδο αναβρασμού με παραλυμένη κάθε εμπορική, βιομηχανική και αγροτική κίνηση. Σε περίοδο μεγάλης ανεργίας.

Ήτανε τότε που η αποικιακή Κυβέρνηση πιεσμένη

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

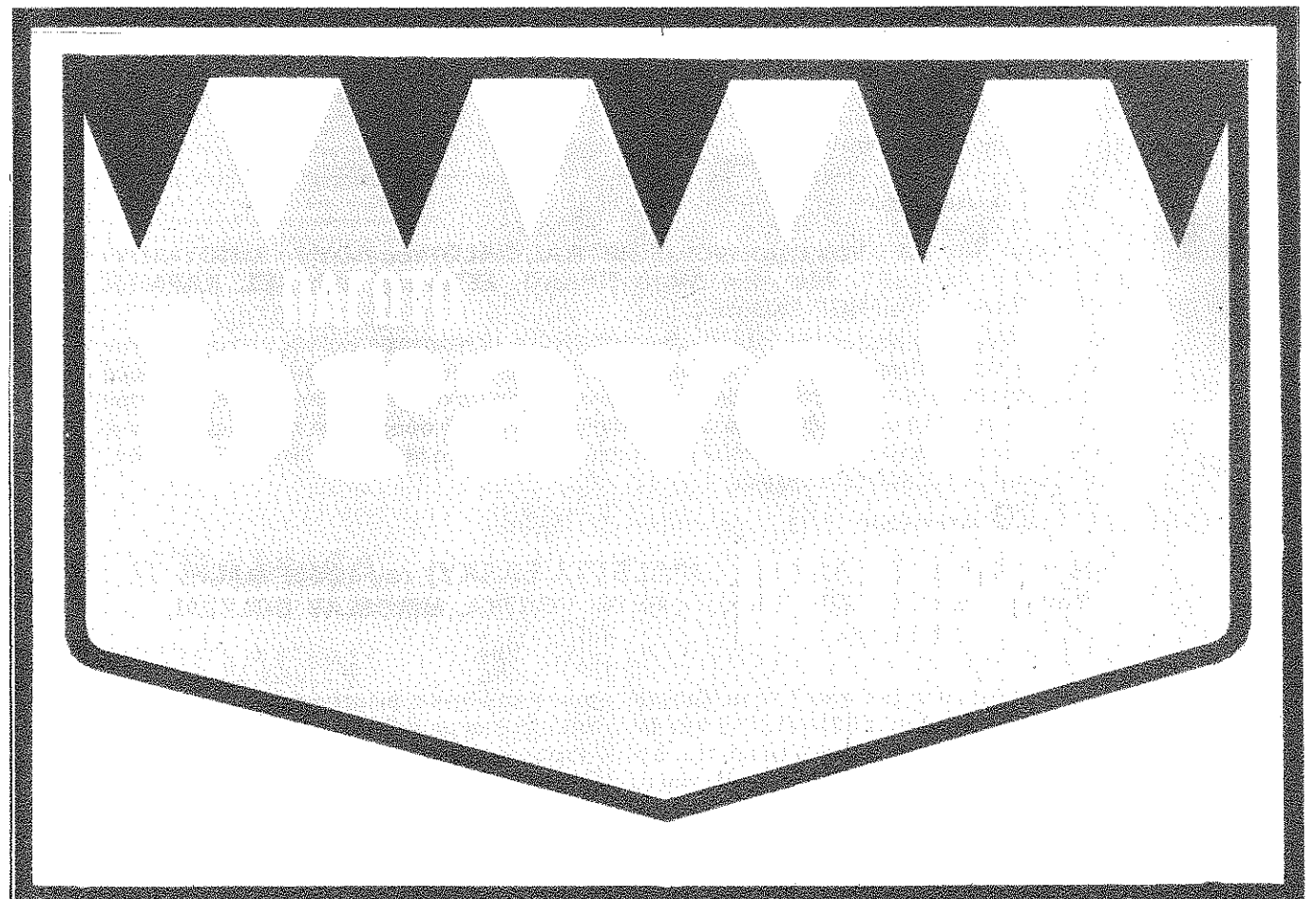
από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

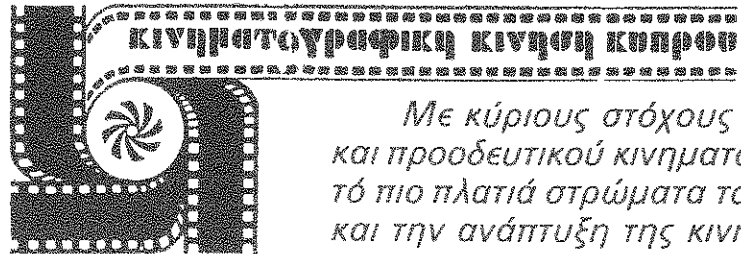
από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

από συνεχές αγώνες και κραυγές αποφάσισε ν' ανοίξει έργα που τα ονόμασε «ανακουφιστικά». Πιστεύω πως με τούτο το τρόπο θ' απορροφούσε αρκετό εργατικό δυναμικό κι' έτσι η ανεργία θα ελαττωνόταν. Με ζωντανή μνήμη θυμούμαστε το δεύτερο σκέλος του αγώνα. Του αγώνα στο να τα καταφέρουμε να μας γράψουν και μας στο κατάλογο εκείνων που θάχαν τη τύχη να δουλέψουν. Πόση χαρά θυμάμαι, πόση ανακούφιση υιοθέτησε σαν επιτέλους έστω και για λίγο θάχαμε να πληρώσουμε τη φασολάδα μας στον Λαοστή. Μετά από συνεχείς επισκέψεις στο γραφείο που συστάθηκε για το σκοπό τούτο, πέτυχα να βρεθώ στη λίστα που θα δούλευε για μια μικρή περίοδο. Και με πόση έγνοια, με και λαχτήρα βρέθηκε στο τόπο δουλειάς που βρισκόταν δεξιά που το γιοφύρι του «Γιθκιά». Επρόκειτο

Με κύριους στόχους της την προώθηση του ποιοτικού και προοδευτικού κινηματογράφου ανάμεσα σε όσο το δυνατό πιο πλατιά στρώματα του λαού, και ιδιαίτερα στη νεολαία, και την ανάπτυξη της κινηματογραφικής παιδείας στην Κύπρο, η Κινηματογραφική Κίνηση Κύπρου άρχισε να λειτουργεί το Σεπτέμβρη του 1980.

5-6 Δεκέμβρη

«Πυρηνικό Ολοκαύτωμα» (KRIEG UND FRIEDEN) των Α. ΚΛΟΥΓΚΕ, Φ. ΣΛΕΝΤΟΡΦ, Χ. ΜΠΕΛΛ, Σ. ΑΟΥΣΤ, Α. ΕΝΓΚΣΤΦΕΛΝΤ. Γερμανία. Με τους ΑΝΤΖΕΛΑ ΒΙΝΚΛΕΡ, Χ. ΜΙΧΑΕΛ.

Ένα συλλογικό φιλμ που αναφέρεται στον πάντοτε άμεσο κίνδυνο ενός πυρηνικού πολέμου σ' Ανατολή και Δύση που ολοένα και μεγαλώνει, ιδιαίτερα σήμερα με τη μεταφορά των πυρηνικών όπλων στο διάστημα.

12-13 Δεκέμβρη

«Το ανέβασμα στον ουρανό» (SUBITA AL CIELO) του ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΥΝΙΟΥ-ΕΛ. Ισπανία, 1951. Με τους ΛΙΛΙΑ ΠΡΑΔΟ, ΕΣΤΕΡΙΑΝ ΜΑΡΚΕΣ, ΚΑΡΜΕΝ ΓΚΟΝΖΑΛΕΣ, ΛΕΟΝΟΡ ΓΚΟΜΕΖ.

Πρόκειται για μια οικογένεια όπου η μάνα πεθαίνει και οι τέσσερις γιοί της περιμένουν την ώρα που θα τη θάψουν για να καταβροχθίσουν την περιουσία της. Όλοι οι γιοί είναι κακοί με εξαίρεση τον μικρότερο, στον οποίο η μάνα αποφασίζει να αφήσει την περιουσία. Έτσι τον στέλλει στη πόλη για να φέρει το συμβολαιογράφο. Στη διαδρομή με το λεωφορείο της ταλαιπωρίας, γίνεται από το Μπουνιουέλ μια βαθιά τομή στα θέματα πολιτικής, θρησκείας, κληρονομιάς και προκαταλήψεων.

19-20 Δεκέμβρη

«Η παλέττα της αγάπης» (PALETTA LASKY) του JOSEF MACH. Τσεχοσλοβακία, 1976. Με τους ΡΕΤΡ ΚΟΣΤΚΑ, ΜΙΡΟΣΛΑΒ ΔΟΛΕΖΑΛ, ΤΖΑΝΑ ΣΤΕΡΑΝΚΟΒΑ.

Πρόκειται για τη ζωή του Τσέχου ζωγράφου Τζόζεφ Μείνις (1820—1871) που φιλοτέχνησε το αστρονομικό ρολόι του δημαρχείου της Πράγας. Οι διαφωνίες του με το διευθυντή της ακαδημίας τεχνών τον αναγκάζουν να εγκαταλείψει τις σπουδές του. Ζωγραφίζει έργα με προσωπικό ενδιαφέρον και κύριο θέμα τις γυναίκες. Όταν

του ανατέθηκε η φιλοτέχνηση του ρολογιού ρίχνεται με ενθουσιασμό στη δουλειά παράλο που ο μισθός που έπαιρνε δεν έφτανε ούτε για την αγορά της μπογιάς που χρειαζότανε. Την ίδια εποχή συνδέεται με την ηθοποιό Σλαβίנסκα που αποτέλεσε και το μοντέλλο του για τη δημιουργία του πίνακα της Παρθένου.

Τρίτη γενιά (βδ. 9/12)

βδ 2/12

Η γη είναι το αμαρτωλό μας τραγούδι

(*Maan syntinen laulu*) του Reini Mollberg. Φιλανδία 1973. Με τους Maritta Vihtamäki, Pauli Jaahoja, Aimo Saikkio. Έγχρωμη 123'. Η ταινία περιγράφει τη ζωή σε ένα απομονωμένο λαπωνικό χωριό της Φιλανδίας. Μια ζωή που διέπει ο πόνος, η απόνωση, η φτώχεια και οι θρησκευτικές δεισιδαιμονίες. Οι άνθρωποι μέσα από την απελπισμένη ζωή τους αρπάζονται από μερικές εκδόμενες ηδονές σαν την μόνη σανίδα σωτηρίας. Η Μάρθα κερττεύεται ένα βασικό ταρόνι. Οι γέροι τους ρίχνουν φθονερές ματιές. Το αλκοόλ υπάρχει σε θεραπεία. Η εκκλησία απειλεί τους αμαρτωλούς χωρικούς με φωτιά και θείαφι. Ο πατέρας της Μάρθας σκοτώνει τον εραστή της Μάρθας αλλά ανέχεται τους άλλους εραστές της κόρης του. Ο θάνατος των ανθρώπων είναι τόσο απλός όπως ο θάνατος των ταρόνιων στη μάγισσα, που εξοπιστέλλονται μ' ένα κτύπημα. Πρόκειται για τη διασκευή της νουβέλλας του Τίμο Μούκκα που αυτοχτόνησε μόλις η ταινία πέτυχε διεθνή αναγνώριση. Η ταινία είναι η πιο δημοφιλής του φιλανδικού κινηματογράφου - ένα μικρό αριστούργημα κατά τον Cowie.

βδ 9/12

Η τρίτη γενιά

(*Die dritte generation*) του Rainer Werner Fassbinder. Γερμανία 1979. Με τους Volker Spangler, Bulle Ogier, Hanna Schygalla. Έγχρωμη 11'. Η ταινία μιλά για τη «τρίτη γενιά των τρομοκρατών» κατά τον Φασμιντέρ, ο οποίος εξηγεί: Η πρώτη γενιά ήταν άνθρωποι ξετρελαμένοι από τον ιδεαλισμό τους και τη συνείδηση της αδυναμίας τους απέναντι στο σύστημα. Η δεύτερη ήταν εκείνοι που κατάλαβαν τους πρώτους και τους υπερασπίστηκαν. Η τρίτη όρα επικινδύνια, χωρίς σχέδιο και στόχο μεθυσαμένη από την ίδια την περπέτεια. Αυτή η γενιά είναι δώρο Θεού για το κράτος που αν δεν την κατασκέυαζε θα έπρεπε να το κάνει. Αυτό εξετάζει η ταινία: Ο Λέντς επικεφαλής ενός συγκροτήματος ηλεκτρονικών χρηματοδοτεί μέσω του αρχηγού της αστυνομίας και ενός «διδύμου», μια ομάδα τρομοκρατών. Έτσι παύει καλύτερα τα αυστηρά ασφαλείας που παράγει. Το σύστημα πλουτίζει, η αστυνομία ερευνά και καταστρέφει, οι τρομοκράτες κάνουν τρέλλες απόπειρες. Ο ιδιοφυής Φασμιντέρ που είχε τραγικό θάνατο πολύ νέος αναμάρζει την ταινία του «κιμωδία σε εξή μέρη πάνω στα κοινωνικά παιχνίδια».

Η ΛΕΣΧΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ

Σκοπός της Κινηματογραφικής Λέσχης είναι να προωθήσει την τέχνη του κινηματογράφου. Ο τρόπος με τον οποίο επιδιώκεται αυτός ο σκοπός είναι προβολές ταινιών, που γίνονται κάθε βδομάδα. Για να μπορεί κάποιος να παρακολουθεί τις προβολές είναι αναγκαίο να γίνει μέλος. Το γεγονός ότι η Λέσχη λειτουργεί με μέλη της επιτρέπει να θεωρείται κλειστό κύκλωμα (ιδιωτική εκδήλωση μ' άλλα λόγια κι όχι δημόσια) και να απολαμβάνει κάποιων ευνοημάτων του νόμου, όπως η ατελής εισαγωγή των ταινιών κι η απαλλαγή τους από τη λογακρσία. Τα μέλη της Λέσχης είναι τα μόνιμα και τα προσωρινά. Τα μόνιμα πληρώνουν μία λίρα ως δικαίωμα εγγραφής και 15 λίρες ως ετήσια συνδρομή. Έχουν το δικαίωμα να παρακολουθούν δωρεάν όλες τις τακτικές προβολές της Λέσχης. Τα προσωρινά μέλη πληρώνουν 50 σεντς ως δικαίωμα εγγραφής και 1 λίρα σε κάθε προβολή που παρακολουθούν. Υπάρχουν εκπτώσεις για στρατιώτες, σπουδαστές, μαθητές και ζευγάρια που βγάζουν κοινή κάρτα μέλους. Η κάρτα ισχύει για ένα χρόνο από τη μέρα που εκδίδεται.

βδ. 16/12

Ταινίες του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδας

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών της Ελλάδας παράγει εδώ κι αρκετά χρόνια διάφορες ταινίες μικρού μήκους με πολιτικό περιεχόμενο. Αρχικά οι ταινίες αυτές ήταν ως επί το πλείστον πληροφοριακές γύρω από διάφορα «μη επικινδύνια» θέματα, αρχαιολογικούς χώρους, διάφορα πρόσωπα των γραμμάτων και των τεχνών κ.ο.κ. Τα τελευταία χρόνια, με τις αλλαγές που παρατηρήθηκαν στα κινηματογραφικά πράγματα, έγινε και μια ανανέωση στον σφαιρά την θεματολογία και την αισθητική αυτών των ταινιών. Πολιτισμός δεν είναι μόνο αρχαίες καλώνες και οι ακαδημαϊκοί. Κι επιπλέον υπάρχει και μια άλλη οπτική ματιά για να δει κάποιος γύρω του. Η γνωριμία μ' αυτές τις προσπάθειες είναι ο κύριος στόχος των προβολών του κύκλου αυτού. Λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν αργότερα.

Η ΛΕΣΧΗ ΚΑΙ ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΗΣ

Η Λέσχη εργάζεται χωρίς διακοπή από το 1977 προβάλλοντας γύρω στις 80 με 100 ταινίες το χρόνο. Μέσα από τις προβολές της έχουν παρουσιαστεί ταινίες που αποτελούν σταθμό στην ιστορία του κινηματογράφου, έργα τέχνης της εποχής μας ισάδια με άλλα γνωστά κλασσικά έργα. Ίσως να μην υπάρχουν πολλά άλλα πολιτικά σωματεία στον τόπο μας που να έχουν μια τόσο διαρκή δραστηριότητα και με ανάλογη ποιότητα. Κι όμως αυτή η δραστηριότητα δεν είναι εύκολη. Γίνεται με θυσίες, με αγωνία και πολλούς κόπους. Υπάρχει πρόβλημα στην εξεύρεση ταινιών. Δεν έχουμε τη δυνατότητα να πάρουμε οποιαδήποτε ταινία θέλουμε. Πολλές εταιρείες δεν μας δίνουν τα έργα τους (π.χ. Columbia, C.I.C. κτλ). Κάθε ταινία στοιχίζει πάρα πολλά ώσπου να έρθει στην Κύπρο (μέσο όρος 200-250 λίρες), δηλαδή όπλασια από ότι σε μια ευρωπαϊκή λέσχη. Η βλάβη του κράτους σχεδόν ανύπαρκτη. (Η Μορφωτική μας δίνει 150 λίρες το χρόνο). Τα κείμενα, οι ανακοινώσεις, τα προγράμματα γίνονται με εθελοντική δουλειά. Η Λέσχη επομένως είναι μια υπόθεση όλων των μελών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΒΟΛΩΝ

1985-86

• Κυκλοφόρησε επιτέλους το χρονιάτικο πρόγραμμα των προβολών της Κινηματογραφικής Λέσχης. Θα το βρείτε στην είσοδο της αίθουσας προβολών του γραφείου δημοσίων πληροφοριών κάθε Δευτέρα, Τρίτη και Τετάρτη στις 8.00 μ.μ.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1985-86

19/12 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΜΑΤΙΝΙΚΗ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την επιστροφή στην πατρίδα.	26/12 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	2/1 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	9/1 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.
16/1 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	23/1 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	30/1 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	6/2 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.
13/2 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	20/2 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	27/2 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.	6/3 ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ Με τον Νικόλαο Κωνσταντίνου, η ταινία μιλά για την αντίσταση.

δύοτερι χρόνια "Εναλλαξ"
 νέα βάζουν
 νέα περιόδους
 Στ' αχνάρια της ίδιας φιλοσοφίας
 με νέες ιδέες
 νέες προτάσεις
 ανανεωμένοι
 δυναμωμένοι
 απ' την αγάπη
 και την ανταπόκριση
 που είχε η ιδέα
 του Καφεδάκτηρου.

**ΚΑΦΕΔΑΚΤΗΡΟ
 ΕΝΑΛΛΑΞ**

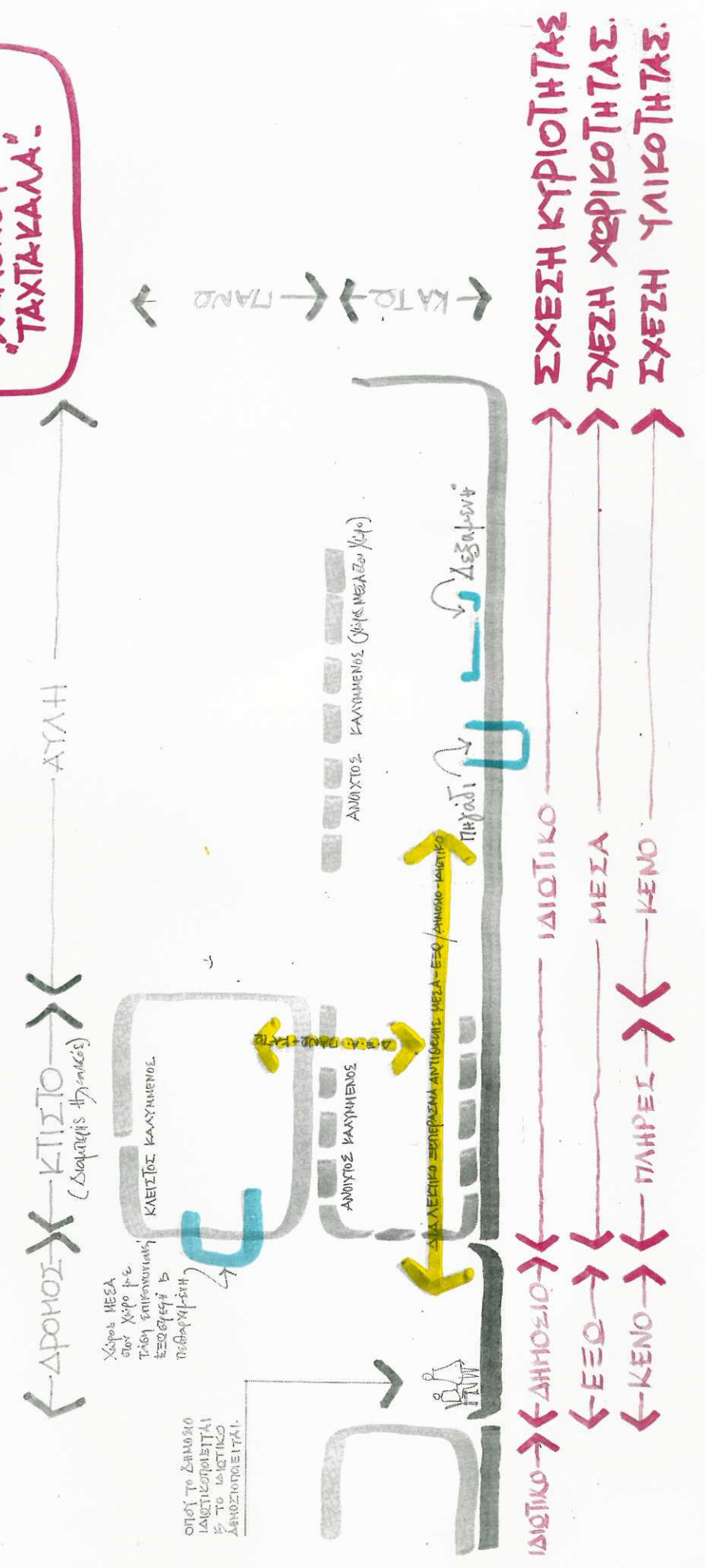
Λεωφ. Αθηνών 16 - 17. Τηλ. 30121 Λευκωσία

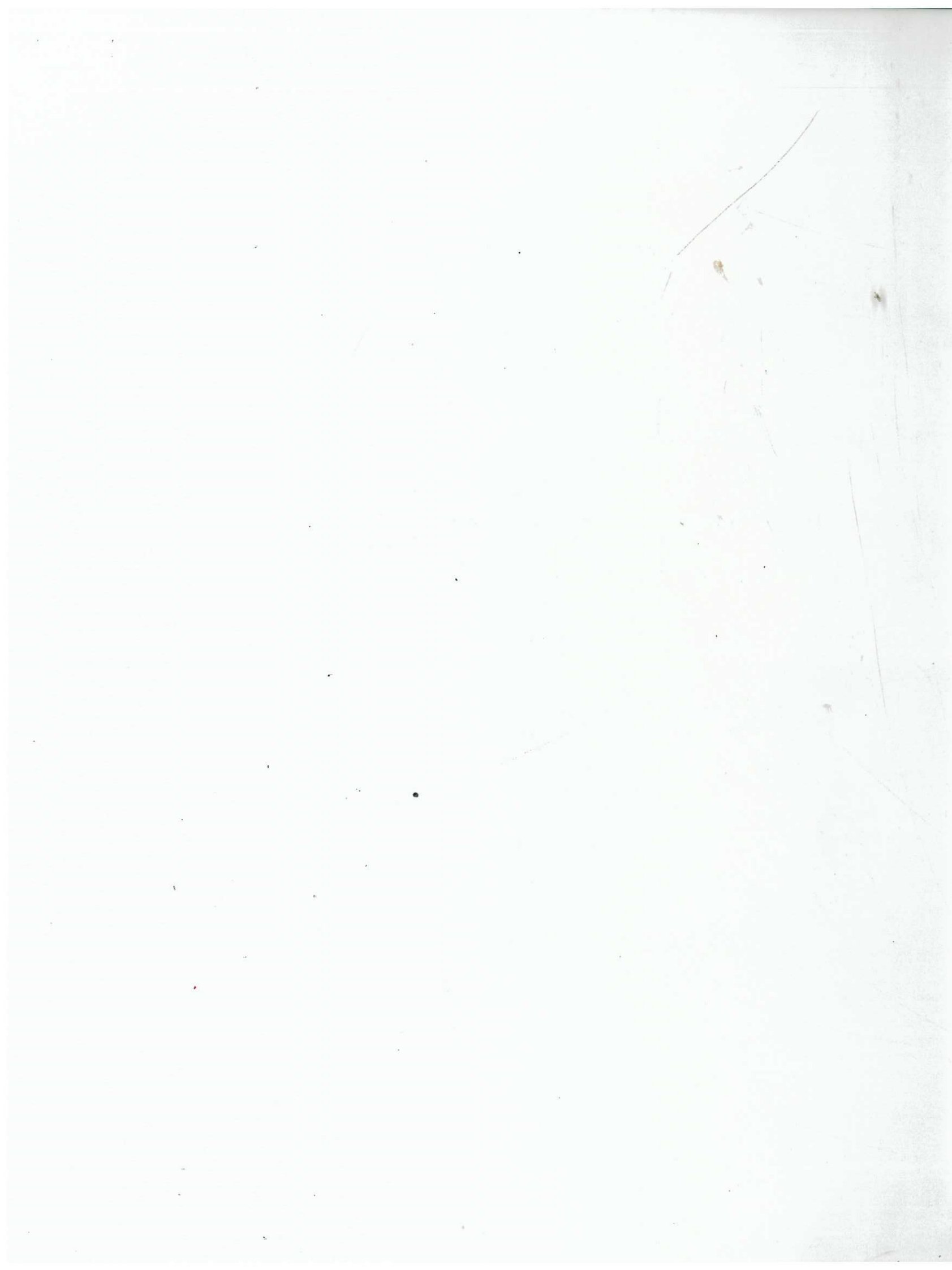
ΚΕΝΟ: Διάνοιξη χώρου
 επί τη βάση της οπτικής
 φέρου εναλλακτικό
 του ομίλου.
 ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ - ΜΕΣΑ:
 ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ - ΜΕΣΑ:
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΥΣΜΕΝΟΥ
 ΠΥΡΡΕΤΗ. Δοκίμιο Ζωής.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΔΟΚΙΜΙΟΥ: Το Κεφάλαιο
 περιλαμβάνει, αποπληρωμή.
 Το πρώτο είναι ενάντια +
 φέρου: το τίποτ είναι
 να είναι μόνο σε σχέση με
 το εναλλακτικό, μόνο με τον
 οργανισμό.

Χώρος: την περιλήψη του ζωικού + των περυσίων χόρτου.
 Επιπλέον, περιλαμβάνει στο ίδιο χώρο - εναλλακτικό.
 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑΣ.

**ΠΡΑΦΙΚΗ
 ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ
 ΤΩΝ
 ΧΕΡΟΣΟΜΙΚΩΝ
 ΤΥΠΟΛΟΓΙΚΩΝ
 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ
 ΤΟΥ
 ΧΑΜΕΝΟΥ
 "ΤΑΧΤΑΚΑΛΑ".**

SENIOR SERVICE
FOR GENUINE MILDNESS

Ministry of Health's warning: Smoking may harm your health